

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
SOSYAL PSİKOLOJİ BİLİM DALI**

**KISKANÇLIK YANLISI TUTUMLAR VE ROMANTİK AŞK MİTLERİNE
YÖNELİK İNANÇLARIN PSİKOLOJİK VE SİBER FLÖRT ŞİDDETİYLE
İLİŞKİSİNDE İLİŞKİ KOŞULLU BENLİK SAYGISININ DÜZENLEYİCİ
ROLÜNÜN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Nazlı KARAKOÇOĞLU

Ankara, 2025

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
SOSYAL PSİKOLOJİ BİLİM DALI**

**KISKANÇLIK YANLISI TUTUMLAR VE ROMANTİK AŞK MİTLERİNE
YÖNELİK İNANÇLARIN PSİKOLOJİK VE SİBER FLÖRT ŞİDDETİYLE
İLİŞKİSİNDE İLİŞKİ KOŞULLU BENLİK SAYGISININ DÜZENLEYİCİ
ROLÜNÜN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Nazlı KARAKOÇOĞLU

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Ayda BÜYÜKŞAHİN SUNAL

Ankara, 2025

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
SOSYAL PSİKOLOJİ BİLİM DALI

KISKANÇLIK YANLISI TUTUMLAR VE ROMANTİK AŞK MİTLERİNE
YÖNELİK İNANÇLARIN PSİKOLOJİK VE SİBER FLÖRT ŞİDDETİYLE
İLİŞKİSİNDE İLİŞKİ KOŞULLU BENLİK SAYGISININ DÜZENLEYİCİ
ROLÜNÜN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ayda BÜYÜKŞAHİN SUNAL

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı ve Soyadı

- 1- Prof. Dr. Ayda BÜYÜKŞAHİN SUNAL
- 2- Doç. Dr. Afife Başak OK
- 3- Dr. Öğr. Üyesi Bağdat Deniz KAYNAK

Tez Savunması Tarihi

30.05.2025

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Prof. Dr. Ayda BÜYÜKŞAHİN SUNAL danışmanlığında hazırladığım “**Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ve Romantik Aşk Mitlerine Yönelik İnançların Psikolojik ve Siber Flört Şiddetiyle İlişkinde İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolünün İncelenmesi (Ankara, 2025)**” adlı yüksek lisans tezimdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

20.06.2025

Nazlı KARAKOÇOĞLU

TEŞEKKÜR

Tez sürecim ve akademik yaşantım boyunca beni her koşulda destekleyen ve cesaretlendiren danışmanım Prof. Dr. Ayda BÜYÜKŞAHİN SUNAL'a değerli yönlendirmeleri ve geri bildirimleri için çok teşekkür ederim. Kendisiyle yollarımızın kesişmesi her zaman hayattaki en büyük şanslarımdan biri olacak.

Kıymetli yorumlarıyla çalışmama değerli katkılar sunan jüri üyelerim Doç. Dr. A. Başak OK ve Dr. Öğr. Üyesi Bağdat Deniz KAYNAK'a çok teşekkür ederim. Ayrıca desteğini her zaman hissettiğim değerli hocam Prof. Dr. Derya HASDAĞ'a ve her alanda mentörlüğüyle yolumu aydınlatan sevgili hocam Doç. Dr. Ahmet ÇOYMAK'a sonsuz teşekkürler. İlk iş deneyimim boyunca tezim ile ilgili yardıma ihtiyaç duyduğum her an yanımda olan Dr. Öğr. Üyesi Esra KISACIK, Dr. Öğr. Üyesi Gonca ÇİFFİLİZ, Dr. Öğr. Üyesi Bülent AYKUTOĞLU ve sevgili çalışma arkadaşım Büşra KÖK'e teşekkür ederim. Ayrıca veri toplama sürecimdeki yardımlarından dolayı Dr. Öğr. Üyesi Nilgün TÜRKİLERİ ARMAN'a bir kez daha teşekkür ederim.

Beni her zaman destekleyen canım annem ve babama, içine düştüğümüz her kriz anından birbirimizin desteğiyle çıktığımız yol arkadaşlarım Yusuf TOPÇU ve Melina Zarif SÜRMEİ'ye, ihtiyacım olduğu her an yanımda olan Almina DOĞRULUK ve Sıla ABADAN'a, bana her zaman inanan sevgilim İnan Doğa ASLAN'a çok teşekkür ederim. Ayrıca, benimle hala bir yerlerde gurur duyduğunu bildiğim dayım Bülent BEYAZ'a eğitim hayatım boyunca verdiği tüm destek için sonsuz teşekkürler.

Tezin başından kalkmak istediğim anlarda kucağımda uyuyarak bana çalışma gücü veren canım kedim Miyuv'a varlığıyla hayatımı güzelleştirdiği için ve Tilki'ye beni sevgisiyle tanıştırdığı için teşekkür ederim.

Son olarak, TÜBİTAK'a 2210-A Genel Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı ile lisansüstü eğitim hayatımı desteklediği için teşekkür ederim.

Aynı zamanda, yüksek lisans eğitimim süresince sağladığı yüksek lisans bursu için Türk Eğitim Vakfı'na teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
TABLOLAR LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Flört Şiddeti.....	4
1.1.1. Psikolojik Flört Şiddeti.....	7
1.1.2. Siber Flört Şiddeti.....	9
1.2. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar.....	11
1.2.1. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ve Flört Şiddeti.....	12
1.3. Romantik Aşk Mitleri.....	13
1.3.1. Romantik Aşk Mitleri ve Flört Şiddeti.....	15
1.4. İlişki Koşullu Benlik Saygısı.....	17
1.4.1. İlişki Koşullu Benlik Saygısı ve Flört Şiddeti.....	19
1.5. Çalışmanın Amacı.....	20
1.6. Çalışmanın Hipotezleri.....	22
BÖLÜM II	24
YÖNTEM	24
2.1. Örneklem.....	24
2.2. Veri Toplama Araçları.....	26
2.2.1. Demografik Bilgi Formu.....	26
2.2.2. Kıskançlık İyidir Ölçeği (KIÖ).....	27
2.2.2.1. KIÖ'nün Türkçeye Uyarlanması.....	27
2.2.2.2. Örneklem.....	28
2.2.2.3. Veri Toplama Araçları.....	29
2.2.2.3.1. Demografik Bilgi Formu.....	29
2.2.2.3.2. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ).....	30
2.2.2.3.3. Romantik İnançlar Ölçeği (RIÖ).....	30
2.2.2.4. İşlem.....	31
2.2.2.5. Verilerin Analizi.....	31
2.2.2.6. KIÖ'nün Geçerliğine İlişkin Bulgular.....	32
2.2.2.6.1. Yapı Geçerliği Bulguları.....	32
2.2.2.6.1.1. Doğrulayıcı Faktör Analizi Bulguları (DFA).....	32

2.2.2.6.2. Yakınsak ve Iraksak Geçerliğe İlişkin Bulgular	36
2.2.2.6.2.1. KIÖ ve ÇBKÖ Arasındaki İlişkiler	37
2.2.2.6.2.2. KIÖ ve RIÖ Arasındaki İlişkiler	38
2.2.2.7. KIÖ'nün Güvenirliğine İlişkin Bulgular	38
2.2.3. Romantik Aşk Mitleri Ölçeği (RAMÖ)	39
2.2.4. İlişki Temelli Öz-Saygı Ölçeği (İTÖSÖ)	40
2.2.5. Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği (ÇBDİÖ)	40
2.2.6. Siber Flört İstismarı Ölçeği (SFİÖ)	42
2.3. İşlem.....	43
2.4. Verilerin Analizi	43
BÖLÜM III	45
BULGULAR	45
3.1. Betimleyici İstatistiksel Analizler.....	45
3.1.1. Araştırma Değişkenlerine İlişkin Betimleyici İstatistikler.....	45
3.1.2. Flört Şiddeti Türlerinin Yaygınlığına İlişkin Bulguların İncelenmesi.....	47
3.1.3. Demografik Değişkenlere İlişkin Bulguların İncelenmesi.....	48
3.2. Ana Değişkenler Arasındaki Korelasyonel İlişkilerin İncelenmesi.....	50
3.3. Verilerin Regresyon Analizlerine Uygunluğunun Değerlendirilmesi	53
3.4. Romantik Aşk Mitlerine Yönelik İnançlar ve Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik ve Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolünün İncelenmesi.....	53
3.4.1. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular.....	54
3.4.2. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular.....	54
3.4.3. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular.....	55
3.4.4. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular.....	58
3.4.5. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular.....	58

3.4.6. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular.....	62
BÖLÜM IV.....	63
TARTIŞMA.....	63
4.1. Ölçek Uyarlama Çalışmasının Bulgularının Tartışılması.....	64
4.2. Betimleyici İstatistiksel Analizlere İlişkin Bulguların Tartışılması.....	66
4.3. Ana Değişkenler Arasındaki Korelasyonel İlişkilere İlişkin Bulguların Tartışılması	69
4.4. Romantik Aşk Mitlerine Yönelik İnançlar ve Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik ve Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	76
4.4.1. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	76
4.4.2. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	77
4.4.3. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	78
4.4.4. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	79
4.4.5. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması	80
4.4.5. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	80
BÖLÜM V	82
SONUÇ VE ÖNERİLER	82
5.1. Çalışmanın Önemi ve Sonuç.....	82
5.2. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Araştırmalar için Öneriler	87
KAYNAKÇA.....	89
EKLER	128
Ek 1. Ölçek Uyarlama Çalışması Bilgilendirilmiş Onam Formu	128
Ek 2. Ölçek Uyarlama Çalışması Demografik Bilgi Formu	130
Ek 3. Kıskançlık İyidir Ölçeği	132

Ek 4. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği	133
Ek 5. Romantik İnançlar Ölçeği.....	135
Ek 6. Ana Çalışma Bilgilendirilmiş Onam Formu	136
Ek 7. Ana Çalışma Demografik Bilgi Formu	138
Ek 8. Romantik Aşk Mitleri Ölçeği	141
Ek 9. İlişki Temelli Öz-Saygı Ölçeği.....	142
Ek 10. Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği.....	143
Ek 11. Siber Flört İstismarı Ölçeği	146
Ek 12. Etik Kurul İzni.....	149
ÖZET	150
ABSTRACT	152

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Ana Çalışmanın Katılımcılarına Ait Demografik Özellikler	25
Tablo 2: Ölçek Uyarlama Çalışmasının Katılımcılarına Ait Demografik Özellikler	28
Tablo 3: KIÖ'nün Uyum İndeksleri	35
Tablo 4: KIÖ Toplam Puanının ÇBKÖ Alt Boyutları ile Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Değerleri.....	37
Tablo 5: KIÖ Toplam Puanının RİÖ Alt Boyutları ve Toplam Puanı ile Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Değerleri.....	38
Tablo 6: KIÖ Türkçe Formuna İlişkin Betimleyici İstatistikler ve Madde Toplam Korelasyon Değerleri.....	39
Tablo 7: Değişkenlere İlişkin Betimleyici İstatistikler.....	46
Tablo 8: Cinsiyetin Flört Şiddeti Türleri Üzerindeki Etkisine İlişkin MANOVA Sonuçları	49
Tablo 9: Çalışmanın Ana Değişkenleri Arasındaki Korelasyonel İlişkiler	51
Tablo 10: Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Aşkın İstismarının Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama ile İlişkisi	55
Tablo 11: Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Aşkın İstismarının Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma ile İlişkisi	57
Tablo 12: Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Kıskançlık Yanlısı Tutumların Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama ile İlişkisi	59
Tablo 13: Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Kıskançlık Yanlısı Tutumların Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma ile İlişkisi	61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Romantik Aşk Mitleri Boyutları ve Kıskançlık İyidir ile Flört Şiddeti Türleri Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolü	22
Şekil 2: KIÖ için Doğrulayıcı Faktör Analizi	36
Şekil 3: İlişki Koşullu Benlik Saygısının Aşkın İstismarı ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü.....	56
Şekil 4: İlişki Koşullu Benlik Saygısının Aşkın İstismarı ile Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü	57
Şekil 5: İlişki Koşullu Benlik Saygısının Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü.....	59
Şekil 6: İlişki Koşullu Benlik Saygısının Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü	61

BÖLÜM I

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü (2022) tarafından “*Bireyin kendine, başka birine veya bir topluluğa karşı; yaralanma, psikolojik zarar, yoksunluk ya da ölüm gibi sonuçları barındırma ihtimali olan, tehdit edici veya kasıtlı güç kullanımı*” şeklinde tanımlanan *şiddet davranışı*, yaşamın her evresinde insanlık tarihinin en büyük problemlerinden biri olmuştur. Şiddet; savaş ve soykırım gibi daha makro düzeydeki olayların bir parçası olabileceği gibi, bireyin gündelik yaşamında önemli bir yer tutan yakın partner ilişkilerinde de ortaya çıkabilmektedir. Yakın partner ilişkileri, insan yaşamında çoğunlukla problemlerle başa çıkmayı kolaylaştıran bir rol üstlense de zaman zaman ciddi çatışma ve kriz durumlarına da zemin hazırlayabilmektedir. Bu kriz durumlarından biri de yakın partner ilişkilerinde karşımıza çıkan *flört şiddetidir*.

Gözlemlenebilir etkileri nedeniyle daha fark edilebilir olan *fiziksel flört şiddetinin* yanı sıra, bireyde ciddi sağlık sorunlarına yol açabilen ve daha az görünür olan *psikolojik flört şiddeti* de üzerinde durulması gereken önemli bir şiddet türüdür (White ve Satyen, 2015). Yakın zamanda gerçekleştirilen bir derleme çalışmasında, psikolojik şiddetin fiziksel şiddete kıyasla daha yıkıcı sonuçlara yol açabileceği gösterilmiştir (Dokkedahl ve Elklit, 2019). Partnerin kendisinde korku uyandıracak, özsaygısını ve özgüvenini zedeleyecek biçimde sözlü ya da davranışsal eylemlerde bulunulması (Türk vd., 2020), psikolojik flört şiddetinin tipik örnekleri arasında yer almaktadır. Bu tür davranışlara üniversite öğrencileri arasında sıklıkla rastlandığı ve hem uygulayıcı hem mağdur olarak deneyimlenme oranlarının cinsiyetten bağımsız olarak %90’a kadar çıkabildiği çeşitli araştırmalarca ortaya konmuştur (Hines ve Saudino, 2003; Muñoz-Rivas vd., 2007; Toplu ve Hatipoğlu-Sümer, 2011; Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2020).

Kısacası, psikolojik flört şiddetinin hem uygulanma hem de mağduriyet oranları son derece yüksektir. Üstelik mağdur olan bireylerin maruz kaldıkları davranışları şiddet olarak tanımlamaları ve bunu kabul etmeleri çoğu zaman güç olabilmektedir. Çünkü psikolojik şiddet kapsamında değerlendirilen kıskançlık ve sahiplenme gibi davranışlar, gerçekte partner üzerinde kurulan baskı ve kontrolün araçları olmasına rağmen, toplumsal bağlamda genellikle “sevgi göstergesi” olarak yorumlanmaktadır. Bu durum, şiddetin tanınmasını ve fark edilmesini daha da zorlaştırmaktadır (Ben-Ze'ev, 2010; Hartwell vd., 2015). Benzer şekilde, romantik ilişkilerin medya kanallarındaki temsillerinde kıskançlığın ‘aşkın kanıtı’ olarak romantikleştirilmesi ya da şiddet içeren davranışların ‘tutku’ ile ilişkilendirilmesi gibi temalar öne çıkmaktadır (Bonomi vd., 2013; Collins ve Carmody, 2011). Bu tür anlatılar, bireylerin partnerlerinin kontrol edici ve sınırlayıcı davranışlarını romantik yakınlık ve aşkla özdeşleştirmelerine yol açabilmektedir (Chung, 2005; Donovan ve Hester, 2010; Fraser, 2005). Bu bağlamda, kıskançlık temelli gerçekleşen şiddet daha az olumsuz algılanmakta ve romantik ilişkilerin olağan bir parçası olarak meşrulaştırılmaktadır (Makepeace, 1981; Puente ve Cohen, 2003).

Öte yandan, teknolojik gelişmelerle birlikte psikolojik flört şiddetinin deneyimlenme alanları da yüz yüze iletişimin sınırlarını aşmaya başlamıştır (Temple vd., 2016). Bu doğrultuda alanyazına, uygulayıcının mağdura her an erişebilmesi nedeniyle ayrı bir şiddet türü ya da psikolojik şiddet taktikleri olarak değerlendirilebilen *siber flört şiddeti* kavramı eklenmiştir (Draucker ve Martsof, 2010; Rodríguez-de Arriba vd., 2021; Zweig vd., 2014). Siber flört şiddeti, bireyin elektronik cihazlar aracılığıyla partnerine karşı gerçekleştirdiği saldırgan, müdahaleci ve yoğun gözetim davranışlarını kapsamaktadır (Stephenson vd., 2018; Zweig vd., 2014). Örneğin, elektronik cihazlar aracılığıyla partnerin konumunu takip etmek, sosyal medya paylaşımlarına müdahale etmek veya çevrim içi etkileşimlerini denetlemek gibi davranışlar siber flört şiddetinin tipik örnekleri arasında yer almaktadır (Borrajo vd., 2015c). Bu tür şiddet davranışları, mağdurun dijital

olarak sürekli erişilebilir durumda olması, istismarın farklı platformlara yayılabilmesi ve dijital içeriklerin kalıcı olması gibi nedenlerle özgün ve tehlikeli bir nitelik taşımaktadır (Melander, 2010). Böylece, özel yaşamın ihlal edilmesi daha hızlı, görünmez ve yaygın hale gelmektedir. Çeşitli çalışmalar, özellikle üniversite öğrencilerinin partnerlerinin sosyal medya hesaplarını denetlemeyi ya da konum bilgisi talep etmeyi sıklıkla sevgi göstergesi olarak yorumladıklarını ortaya koymuştur (Borrajo vd., 2015a; Stonard vd., 2017). Dahası, bireylerin maruz kaldıkları siber flört şiddetini şakalaşma kapsamında değerlendirdikleri de görülmektedir (Borrajo vd., 2015b). Bu tür algılar, söz konusu davranışların partnerlerin normal etkileşimlerinin bir parçası olarak algılanarak tehlikelerinin göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Ancak, yapılan araştırmalar siber flört şiddeti ile geleneksel flört şiddeti türleri (örn. fiziksel, cinsel ve psikolojik flört şiddeti) arasında güçlü ve anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir (Borrajo vd., 2015c; Brem vd., 2019; Bui ve Pasalich, 2018; Menard ve Pincus, 2012; Schnurr vd., 2013).

Tüm bu anlatılanlar ışığında, flört şiddetinin belirleyicisi olabilecek ve uygulanma sıklığını etkileyebilecek faktörlerin ortaya konmasının, flört şiddetinin önüne geçilmesi açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Ek olarak, özellikle kültürel normlarla meşrulaştırılabilen bir duygu olan kıskançlığa yönelik olumlu tutumları doğrudan ölçen bir ölçüm aracına rastlanmamıştır. Bu nedenle mevcut çalışmada, kıskançlık yanlısı tutumları değerlendiren Kıskançlık İyidir Ölçeğinin Türkçeye uyarlanarak alanyazına kazandırılması ve bu tutumların flört şiddeti ile ilişkilerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Son olarak, ilişki koşullu benlik saygısı gibi bireyin romantik ilişkilerdeki kendine yönelik değerini etkileyen kişilik özelliklerinin, flört şiddetiyle nasıl bir etkileşim içinde olduğu da çalışmanın kapsamındadır. Bu bağlamda, alanyazında yeni yeni yer edinen bu kavramın, bireylerin romantik aşk mitlerine yönelik inançları ve kıskançlık yanlısı tutumları ile psikolojik ve siber flört şiddeti deneyimleri arasındaki ilişkiyi güçlendirebileceği öngörülmektedir. Çünkü ilişki koşullu benlik saygısı hem bir ilişkiye

bağımlı olma hem de bir ilişkiyi sonlandırmada güçlük yaşama gibi eğilimlerle ilişkili bir yapıya sahiptir (Buduris, 2017; Terzi, 2022). Bu bağlamda, mevcut çalışmada flört şiddetinin belirleyicileri olabileceği düşünülen romantik aşk mitlerine yönelik inançlar ile kıskançlığa yönelik olumlu tutumların psikolojik ve siber flört şiddetiyle ilişkisini ortaya koymak ve ilişki koşullu benlik saygısının bu ilişkiler üzerindeki düzenleyici rolünün belirlenmesidir.

1.1. Flört Şiddeti

Flört şiddetinin birden çok tanımı olmakla birlikte en kapsamlı tanımı “*evli olmayan romantik çiftlerde, partnerlerden birinin diğerine karşı fiziksel, duygusal, sözel veya cinsel saldırganlık göstermesi ya da bu tür davranışlarla tehdit etmesi şeklinde ortaya çıkan şiddet ve baskı biçimi*” olarak yapılabilir (Anderson ve Danis, 2007; Foshee vd., 1996; Lewis ve Fremouw, 2001). Başka bir deyişle, bir flört ilişkisinde bir partnerin diğerine yönelik her türlü kasıtlı saldırgan davranışı flört şiddeti olarak değerlendirilebilir. Flört şiddeti, yönelim fark etmeksizin her ilişkide kısa veya uzun, geçici ya da kalıcı bir biçimde görülebilir.

Flört şiddeti dinamiklerinin açıklanmasında çeşitli kuram ve yaklaşımlardan yararlanılmaktadır. Kısaca değinmek gerekirse, bu görüşlerden biri *şiddetin çift yönlülüğü yaklaşımı*dır (Castillo-González vd., 2024; Straus, 2008). Bu yaklaşımda cinsiyetlere katı roller atanmaz; dolayısıyla romantik bir ilişkide birey hem şiddet faili hem de kurbanı olabilir (Haynie vd., 2013; Johnson, 1995). Söz konusu durum, özellikle ergenlerde ve genç yetişkinlerde daha belirgindir (Menesini vd., 2011; Viejo vd., 2016). Buna ek olarak, bir diğer kuram ise *çatışma/güç kuramı*dır (Straus, 1979). Bu kurama göre, cinsiyet fark etmeksizin bir ilişkide güç ve kaynaklara kimin sahip olduğuna bağlı olarak birey, güç elde etmek ya da mevcut gücünü koruyabilmek amacıyla partner şiddetine başvurabilir (Hornung vd., 1981; Straus, 1979). Ancak, söz konusu karşılıklı

dinamik, fiziksel ve cinsel şiddet durumlarında genellikle failin erkek olduğu tek yönlü bir hal alır (Archer, 2000; Straus, 2008; Viejo, 2014). Buna karşın, *feminist kuram* erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleri aracılığıyla elde ettiği güç ve ayrıcalıklarını sürdürmek ve korumak amacıyla kadınlara yönelik şiddete başvurduklarını savunur (Bell ve Naugle, 2008; Dobash ve Dobash, 1979). Ancak bu yaklaşım, flört şiddeti uygulama ve mağduriyeti açısından erkek ve kadınlarda neden benzer oranların görüldüğünü açıklamakta eksik kalmaktadır (Atasever, 2022; Sabina ve Straus, 2008). *Sosyal öğrenme kuramına* (Bandura, 1971) göre flört şiddeti; aile, medya ve akranlar gibi kaynaklar aracılığıyla öğrenilebilir ve çift yönlü bir yapıya sahiptir (Bandura, 1973; DeKeseredy ve Dragiewicz, 2007; Sharpe ve Taylor, 1999; Vivian ve Langhinrichsen-Rohling, 1994). Ayrıca, yapılan çalışmalar çocuklukta şiddete tanıklık etmenin ve şiddete maruz kalmanın ileride flört şiddeti uygulama olasılığını artırdığını ortaya koymuştur (Karatay vd., 2018; Straus ve Savage, 2005; Toplu-Demirtaş ve Hatipoğlu-Sümer, 2021). Son olarak, *bağlanma kuramına* (Ainsworth vd., 1978; Hazan ve Shaver, 1987) göre ise, bireyin bebeklik dönemindeki bağlanma deneyimleri, ileriki yaşamındaki romantik ilişkilerini ve flört şiddeti riskini şekillendirebilir (Bowlby, 1969; Crawford ve Wright, 2007). Buna göre, güvensiz bağlanma şiddet riskini artırabilir ancak, birey yeni deneyimlerle güvenli bağlanma kalıpları geliştirebilir (Başaran, 2022; Dutton, 1995). Sonuç olarak, flört şiddeti; flört ilişkisinin disiplinler arası ve karmaşık yapısı göz önünde bulundurulduğunda tek bir kuramsal çerçeve ile açıklanamayacak kadar çok boyutludur.

Alanyazına bakıldığında flört şiddeti genellikle fiziksel, psikolojik ve cinsel olmak üzere üç grupta incelenmektedir (Mittal, 2020; Offenhauer ve Buchalter, 2011; Toplu-Demirtaş ve Hatipoğlu-Sümer, 2022). *Fiziksel flört şiddeti*, bireyin partnerine kasıtlı olarak bedensel bir zarar vermesine karşılık gelir. Bu şiddet türü, en kolay tespit edilebilen flört şiddeti türüdür (Lewis ve Fremouw, 2001). *Psikolojik flört şiddeti* ise, bireyin partnerinde korku uyandıracak, kendine dair güven ve özsaygısına zarar verecek biçimde konuşması

ve davranmasını içerir (Murphy ve Hoover, 1999; Offenhauer ve Buchalter, 2011). *Cinsel flört şiddeti* de daha çok bireyin partnerini cinsel birliktelik ya da yakınlık yaşamaya zorlamasıyla ilişkilidir (Cornelius ve Resseguie, 2007; Garcia-Moreno vd., 2006). Psikolojik ve cinsel şiddet, en yaygın ve farkına varılması zor olan şiddet türleri arasındadır. Toplu-Demirtaş (2022), bu şiddet türlerine ek olarak, günümüzde çevrimiçi iletişimin artmasıyla gaslighting (kişiyi gerçekliğinden şüpheye düşürmek), benching (yedeklemek), love bombing (aşk bombalamak) gibi yeni psikolojik şiddet taktiklerinin de arttığını belirtmektedir. Daha önce de belirtildiği gibi, çevrimiçi iletişimin artmasıyla ortaya çıkan kavramlardan bir diğeri de siber flört şiddetidir. Alanyazında kimi araştırmalar siber flört şiddetini psikolojik şiddetin bir türü olarak değerlendirirken (örn. Leisring ve Giumetti, 2014), kimileri bağımsız bir şiddet türü olarak ele almaktadır (örn. Zweig vd., 2014). Mevcut çalışmada, bu yeni şiddet biçimine yönelik bir farkındalık oluşturmak ve daha derinlemesine inceleyebilmek amacıyla siber flört şiddeti, psikolojik şiddetten ayrı bir şiddet türü olarak değerlendirilmiştir.

Flört şiddeti, özellikle üniversite döneminde daha yaygın biçimde karşılaşılan son derece önemli ve yaygın bir halk sağlığı sorunudur (Dardis vd., 2017; Uluocak vd., 2014). Örneğin, Kolombiyalı üniversite öğrencileriyle gerçekleştirilen bir araştırmada, katılımcıların %93.2'sinin flört şiddeti mağduriyeti yaşadığı ve %96.9'unun ise son 12 ay içerisinde partnerine flört şiddeti uyguladığı ortaya konmuştur (Pérez-Ruíz vd., 2020). Türkiye'de gerçekleştirilen bir çalışmada ise, üniversite öğrencilerinin %81.2'si flört şiddetine maruz kaldığını, %73.7'si partnerlerine karşı şiddet uyguladığını bildirmiştir (Kısa ve Zeyneloğlu, 2019). Bununla birlikte, bir sistematik inceleme çalışmasında flört şiddeti yaygınlığının %27.7 ile %70.7 arasında değiştiği ve birçok çalışmada bu yaygınlığın %50'nin üzerinde olduğu bulunmuştur (Taquette ve Monteiro, 2019).

Ergenlik ve genç yetişkinlik dönemleri, şiddetin yetişkinliğe taşınmadan önlenmesi açısından kritik dönemlerdir. Bununla birlikte, bireylerin bazen maruz kaldıkları şiddeti

fark edememeleri bazen de kendi kendilerine çözmeye çalışmaları ve hatta şiddetin ilişkilerin doğal bir parçası olduğunu düşünmeleri nedeniyle flört şiddetine müdahale edebilmek zorlaşabilir. Geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin benimsenmesi de ilişkilerdeki şiddetin meşru görülmesine yol açabilmektedir (Gündüz, 2019; Reyes vd., 2016). Flört şiddeti, toplumsal etkilerin yanı sıra bireyin ruh sağlığını da olumsuz etkileyerek depresyon, düşük benlik saygısı, madde kullanımı, riskli cinsel davranışlarda bulunma, intihar düşüncesi ve öfke gibi sorunların da ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Exner-Cortens vd., 2013; Foshee vd., 2013; Garthe vd., 2018; Van Ouytsel vd., 2017). Bu nedenle, flört şiddeti önemli bir bireysel ve toplumsal sorun olarak ele alınmalıdır (Callahan vd., 2003).

1.1.1. Psikolojik Flört Şiddeti

Şiddet, istismar ve saldırganlığın kuramsal düzeyde birbirlerinden tam olarak ayrılmaması, bu kavramlar arasında net bir ayrım yapılamamasına neden olmakta ve dolayısıyla psikolojik saldırganlık, psikolojik şiddet, psikolojik istismar, duygusal istismar ve psikolojik kötü muamele gibi tanımlar çoğunlukla birbirinin yerine kullanılmaktadır (Toplu-Demirtaş vd., 2018). Psikolojik şiddetin birçok tanımının olmasıyla birlikte, Lawrence ve diğerlerinin (2009) tanımı, özellikle bu şiddet türünün çok boyutlu yapısını ortaya koymaktadır. Bu tanıma göre, psikolojik şiddet; alay ve tehdit etme, partnerini sosyal çevresinden uzaklaştırma ve üzerinde kontrol kurmaya çalışma gibi davranışları içermektedir. Bununla birlikte, partnerin benlik değerine zarar verme niteliğinde olan bu şiddet türü, partneri küçük düşürmeyi ve kendini yetersiz hissettirmeyi amaçlamaktadır.

Psikolojik flört şiddetinin ele alındığı araştırmalar, bu şiddet türünün flört ilişkileri bağlamında en yaygın görülen şiddet biçimlerinden biri olduğunu ortaya koymaktadır (örn., Toplu-Demirtaş ve Hatipoğlu-Sümer, 2022; Torres vd., 2012). Örneğin, üniversite

öğrencileriyle gerçekleştirilen bir çalışmada erkeklerin ve kadınların %98'i partnerlerine karşı psikolojik şiddet uyguladıklarını; erkeklerin %97'si ve kadınların %96'sı ise partnerleri tarafından psikolojik şiddete maruz kaldıklarını bildirmişlerdir (Torres vd., 2012). Hines ve Saudino'nun (2003) çalışmasında ise erkeklerin %82'sinin ve kadınların %86'sının önceki yıl psikolojik şiddete başvurduğu; erkeklerin %81'inin ve kadınların %80'inin şiddet mağduriyeti yaşadığı ortaya konmuştur. Türkiye'de yürütülen az sayıdaki araştırmalardan birinde ise, kadınların %85.2'si ve erkeklerin %76.6'sı önceki yıl psikolojik şiddete başvurduğunu; kadınların %77.4'ü ve erkeklerin %70'i ise şiddet mağduriyeti yaşadığını bildirmiştir (Toplu ve Hatipoğlu-Sümer, 2011). Bu bulgular, psikolojik flört şiddetinin yalnızca yaygın değil; aynı zamanda her iki cinsiyet tarafından da yüksek oranda uygulandığını ve deneyimlendiğini göstermektedir. Sistemik bir inceleme çalışmasında ise, ilişkide daha fazla yakınlık isteyen ve partnerinden beklediği sevgi ve ilgiyi göremeyen bireylerin psikolojik flört şiddetine başvurma olasılığının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur (Velotti vd., 2018).

Yaygınlığının yanı sıra, psikolojik şiddetin ayrıca istikrarlı bir biçimde sürdüğü ve çoğunlukla çift yönlü olduğu görülmektedir (Lawrence vd., 2009; O'Leary vd., 1989). Psikolojik flört şiddetine maruz kalan bireyler, sıklıkla depresyon ve anksiyete belirtileri gösterebilmekte (Taft vd., 2006) ve alkol kullanım bozukluğu deneyimlemektedir (Tjaden ve Thoennes, 1998). Aynı zamanda psikolojik flört şiddeti mağduriyeti, bireyin fiziksel sağlığına ilişkin algısı ile fiziksel, mesleki ve bilişsel işlevleri üzerinde yıkıcı etkilere sahiptir (Straight vd., 2003). Psikolojik şiddet genellikle fiziksel şiddet kadar "ciddi ve zararlı" olarak algılanmasa da bu şiddet türüne maruz kalan kadınlar, psikolojik şiddetin fiziksel şiddetten daha fazla olumsuz etki yarattığını ve daha fazla utanç, depresyon ve benlik saygısında düşüş yaşadıklarını bildirmişlerdir (Donovan ve Hester, 2015; Follingstad vd., 1990). Sonuç olarak, söz konusu yaygınlığı ve etkileri göz önünde

bulundurulduğunda, psikolojik şiddetin bağımsız bir olgu olarak incelenmesinin önemli olduğu söylenebilir (Lawrence vd., 2009).

1.1.2. Siber Flört Şiddeti

Teknolojik gelişmeler, sosyal medya araçları aracılığıyla bireylerin iletişim biçimlerini değiştirmeye başlamış ve romantik ilişkilerde meydana gelen istismar ve şiddet davranışları için yeni ve dijital bir bağlam sunmuştur (Toplu-Demirtaş vd., 2022; Zweig vd., 2014). Bu bağlamda, siber flört şiddeti; bireyin sosyal medya, cep telefonları ve çevrimiçi hesaplar gibi teknolojik araçları kullanarak partnerini tehdit etmesi, taciz etmesi, onun kimliğine bürünmesi ya da üzerinde denetim kurmaya çalışması gibi davranışlar sergilemesi şeklinde kavramsallaştırılmıştır (Wolford-Clevenger vd., 2016; Morelli vd., 2018). Bu şiddet türünün, faillere mağduru açık bir şekilde aşağılamasına ve mağdura istediği zaman ulaşabilmesine olanak sağladığı için psikolojik şiddetten ayrı bir şiddet türü olarak ele alınmasının önemli olduğu vurgulanmaktadır (Zweig vd., 2014). Siber flört şiddetine maruz kalan bireyler; depresyon, stres ve kaygı gibi ruh sağlığı sorunlarının yanı sıra (Borrajo ve Gámez-Guadix, 2016; Watkins vd., 2018; Wolford-Clevenger vd., 2016), alkol kullanımı ve riskli cinsel davranışlar (Van Ouytsel vd., 2016a) gibi fiziksel sağlık sorunlarına da daha açık bir hale gelmektedir.

Tüm bunlara ek olarak, siber flört şiddetinin üniversite öğrencileri arasındaki yaygınlığı %75 ila %93 arasındadır (Borrajo vd., 2015c; Brem vd., 2019; Leisring ve Giumetti, 2014). Vllora ve diğerleri de (2019) son bir yıl içerisinde üniversite öğrencilerinin %43,3'ünün en az bir siber flört şiddeti davranışı uyguladığını, %42'sinin ise maruz kaldığını bulgulamışlardır. Bu yüksek yaygınlık oranlarının yanı sıra (Borrajo vd., 2015c; Brem vd., 2019; Leisring ve Giumetti, 2014), siber flört şiddetinin uygulanmasında cinsiyetler arasında genel olarak anlamlı bir fark gözlenmezken (Borrajo vd., 2015c; Leisring ve Giumetti, 2014; Reed vd., 2016; Zapor vd., 2017), uygulanan şiddet

davranışlarının türü açısından cinsiyete bağlı farklılıklar raporlanmıştır (Burke vd., 2011). Örneğin, bir araştırmada kadınların daha çok telefon görüşmesi ve arama geçmişini kontrol etme ve partnerinin sosyal medya hesaplarını sık sık takip etme gibi davranışlara başvurdukları görülürken; erkeklerin ise GPS cihazlarıyla partnerini izleme, gizli kamera ve partnerinin şifrelerini kullanma gibi daha teknik düzeyde gözetleyici davranışlara başvurdukları görülmüştür (Burke vd., 2011).

Güncel bir derleme çalışmasında (Güner ve Karaaziz, 2022), Facebook platformunun bireylere hem paylaşım özgürlüğü hem de diğer insanlara kolayca ulaşabilme olanağı sağlaması nedeniyle, yeni insanlarla ya da eski partnerlerle iletişim kurma olasılığını artırdığı belirtilmiştir. Bu durum, romantik ilişkilerde kıskançlık, güven sorunları, çatışma, aldatma ve ayrılık gibi yıkıcı sonuçlara zemin hazırlayabilmektedir. Facebook ve benzeri sosyal medya platformlarının ilişkilerde yol açtığı olumsuz sonuçlara ilişkin pek çok çalışma bulgusu mevcuttur (Arikewuyo vd., 2022; Muise vd., 2009; Van Ouytsel vd., 2016b; Zandbergen ve Brown, 2015). Örneğin, deneysel bir çalışmada, kıskançlık duygusu tetiklenen kadınların, partnerlerinin Facebook kullanımını daha fazla kontrol etmeye çalıştıkları görülmüştür (Muise vd., 2014). Yürütülen boylamsal bir çalışmada da sosyal medya kaynaklı kıskançlık ile yakın partner şiddeti arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır (Emond vd., 2023). Toplu-Demirtaş ve diğerleri (2022) ise kaygılı bağlanan üniversite öğrencilerinin, partnerlerine güven duymamaları nedeniyle sadakatsizlik şüphesi geliştirdiklerini; bu durumun kıskançlık duygusunu tetiklediğini ve sonuç olarak siber flört şiddeti uygulama olasılıklarını artırdığını ortaya koymuşlardır. Benzer biçimde, güvensiz bağlanma boyutları ve siber flört şiddeti arasındaki pozitif ilişki başka çalışmalar tarafından da tekrarlanmıştır (örn. Basting vd., 2023; Erdem vd., 2022; Fox ve Warber, 2014; Laforte vd., 2023; Taccini ve Mannarini, 2024). Bu doğrultuda, sosyal medya kullanımının günlük yaşamda kapladığı alanın artması, çiftler arasında aldatma

şüphesi, kıskançlık ve çatışma gibi olumsuz ilişki dinamiklerini artırmakta ve böylece siber flört şiddeti riskini de önemli ölçüde beslemektedir.

1.2. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar

Romantik kıskançlık, benlik saygısının kaybı ya da tehdit edilmesiyle ilişkili olup, bir çift ile gerçek ya da hayali bir rakip arasında algılanan romantik bir ilgi ya da yakınlaşma sonucu ortaya çıkan duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkilerin bir bileşimi olarak tanımlanmaktadır (White ve Mullen, 1989). Bu çok boyutlu yapısı nedeniyle, romantik kıskançlık hem bireysel hem de kültürel faktörlerin etkisiyle şekillenmektedir. Buna göre, kıskançlığa yönelik algılar ve buna verilen tepkiler kültürel bağlamlara göre farklılık göstermekte; bu durum da kıskançlığın toplumsal normlara göre farklı biçimlerde ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Örneğin, Batı kültürlerinde kıskançlık, bireysel özgürlüğü tehdit eden ve kişisel alanı ihlal eden bir unsur olarak değerlendirilirken (Guerrero ve Anderson, 1998), namus kültürlerinde (örn., Türkiye, Portekiz, İspanya, Japonya ve Güney Amerika ülkeleri) kadına yönelik şiddeti meşrulaştıran bir role sahiptir (Puente ve Cohen, 2003; Shackelford, 2005). Bir başka deyişle, namus kodlarının benimsendiği toplumlarda, kıskançlık kaynaklı şiddet davranışları bireyin onurunu koruma amacıyla haklı ve meşru görülebilmektedir (Puente ve Cohen, 2003). Buna ek olarak, Brezilya ve Portekiz'de yürütülen bir çalışmada, namus temelli kültürel normlarla yüksek düzeyde özdeşleşen erkeklerin, partnerlerinin cinsel sadakatsizlikle ilişkilendirilebilecek davranışlarından daha fazla rahatsızlık duydukları ortaya konmuştur (Canto vd., 2017). Benzer şekilde, Zandbergen ve Brown (2015) tarafından Hawaii Üniversitesi öğrencileriyle gerçekleştirilen bir çalışmada, partnerin cinsel sadakatsizlik şüphesi uyandıran davranışlarına yönelik hissedilen kıskançlığın, bireylerin toplulukçu normlara bağlılıklarıyla güçlü bir şekilde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Romantik kıskançlık yalnızca kültürel etmenlerle değil, bağlanma boyutları ve benlik algısıyla da ilişkilidir. Yürütülen araştırmalar, ilişki içerisinde kendini yetersiz hissetme, kendisine ve partnerine karşı düşük düzeyde güven duyma eğilimi gösteren (Büyükşahin, 2001) ve olumsuz bir benlik algısıyla karakterize edilen (Griffin ve Bartholomew, 1994) kaygılı bağlanmaya sahip bireylerin, güvenli bağlananlara kıyasla daha fazla kıskançlık sergiledikleri ortaya konmuştur (Buunk, 1997; Guerrero, 1998; Hazan ve Shaver, 1987).

1.2.1. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ve Flört Şiddeti

Namus kültürü ve geleneksel cinsiyet rollerinin hakim olduğu Türkiye, İspanya, İtalya, Yunanistan, Orta Doğu ülkeleri ile Güney Amerika gibi yerlerde (Johnson ve Lipsett-Rivera, 1998; Kulwicki, 2002; Peristiany, 1965; Tezcan, 1999), erkeğin onuruna ve kadının davranışları üzerindeki denetime özel bir toplumsal önem atfedilmektedir (Canto vd., 2017). Bu bağlamda, namus kavramı gerekçe gösterilerek kadına yöneltilen şiddet, erkeklik onurunun ihlal edildiği algısıyla kadının kontrol altına alınmasına hizmet eden bir araç olarak işlev görmektedir (Cihangir, 2013). Örneğin Türkiye'de erkek kıskançlığı, yakın partner şiddetinin en yaygın nedenlerinden biri olarak gösterilirken (Alan vd., 2016), Filipinler'de gerçekleştirilen bir araştırmada katılımcıların %17'si kıskançlığı partner şiddetinin tetikleyicisi olarak göstermiştir (Ansara ve Hindin, 2009). Ayrıca, Türkiye'deki yakın partner cinayetlerinin %45'inin sadakatsizlik, romantik kıskançlık ya da namus cinayetlerinden kaynaklandığı saptanmıştır (Toprak ve Ersoy, 2017).

Sümer'e göre (2017) kıskançlık, kontrol altında tutulabildiği sürece ilişkiler açısından her zaman olumsuz sonuçlar doğurmayabilir; ancak kontrol edilemediğinde şiddet gibi ciddi sonuçlara yol açabilmektedir. Bu noktada, romantik kıskançlığın ilişki üzerindeki etkileri, söz konusu kıskançlığın düzeyi, ifade biçimi ve baş etme stratejilerine bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Örneğin, kıskançlık bazı durumlarda bireyin romantik ilişkisine yönelik olası tehditlere karşı farkındalığını artırmasına ve böylece ilişkisini

sürdürme amacıyla daha fazla çaba göstermesine yol açabilir (Harris ve Darby, 2010; Shackelford ve Buss, 2000). Öte yandan, işlevsel sınırları aştığı durumlarda bireyler daha önce sergilemedikleri davranışlara yönelebilmekte ve kıskançlık, ilişkisel çatışmaların temel dinamiklerinden biri haline gelebilmektedir. Özellikle romantik aşkı idealleştiren kültürel normların baskın olduğu toplumlarda kıskançlık, yakın partner şiddetinin önemli bir motivasyonu olarak ortaya çıkmakta ve ilişkisel çatışmalarda belirleyici bir rol oynamaktadır (Buss, 2000; Harris, 2003). Örneğin, 453 çift ile yürütülen bir çalışmada kıskançlığın hem erkekler hem de kadınlarda partner şiddetinin önemli bir belirleyicisi olduğu gösterilmiştir (O'Leary vd., 2007). Siber flört şiddeti bağlamında yürütülen bir çalışmada da kıskançlığın hem siber şiddet mağduriyetiyle hem de siber şiddet uygulamasıyla ilişkili olduğu bulunmuştur (Ramírez-Carrasco vd., 2023). Benzer şekilde, Kellerman ve diğerlerinin (2013) çalışmasında katılımcılar, siber şiddet davranışlarının en yaygın motivasyonunu kıskançlık ve güvensizlik olarak bildirmişlerdir.

Psikolojik şiddetle ilişkili çalışmalarda da benzer bulgulara ulaşılmıştır. Örneğin, Papp ve diğerleri (2017), kıskançlığın romantikleştirilmesi ile psikolojik şiddet mağduriyeti arasında güçlü bir ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır (Papp vd., 2017). Benzer biçimde, Sebastián ve diğerlerinin (2014) İspanya'da yürüttükleri çalışmada da psikolojik şiddetin en sık başvurulan şiddet türü olduğu, ayrıca psikolojik şiddet uygulamalarının ardından kıskançlık davranışlarının geldiği belirtilmiştir. Ayrıca kıskançlığı gerçek aşkın bir göstergesi olarak değerlendiren bireylerin, istismar davranışlarını sevgi ve bağlılık ifadesi olarak yorumlama eğiliminde oldukları ve bu nedenle maruz kaldıkları şiddeti daha az ciddiye aldıkları saptanmıştır (Lantagne ve Furman, 2017; Sebastián vd., 2014).

1.3. Romantik Aşk Mitleri

Romantik aşkla ilgili mitler, ilk görüşte aşkın varlığı, gerçek aşkın her şeyin üstesinden geleceği, kıskançlığın aşkın kanıtı olduğu, tutkunun sonsuza dek süreceği, evliliğin aşkın

temeli olduğu ve çiftlerin birbirlerinin zihnini okuyabilmesi gibi (Sprecher ve Metts, 1989; Yela García, 2003) aşkın varsayılan doğasına (sevgi, sadakat, kıskançlık gibi) ilişkin akılcı olmayan ve idealize edilmiş inançlara karşılık gelmektedir (Ferrer vd., 2010; Sánchez-Hernández vd., 2020). Alanyazında romantik aşkla ilgili mitler yerine ilişki şemaları (Baldwin, 1992; Fiske, 1992), ilişki inançları (Fletcher ve Kininmonth, 1992), romantik ilişki mitleri (Carrascosa vd., 2019; de Roda vd., 1999), işlevsiz ilişki inançları (Eidelson ve Epstein, 1982), ilişkilere yönelik gerçekçi olmayan beklentiler (Bass vd., 2007; Sharp ve Ganong, 2000) gibi kavramların da kullanıldığı görülmektedir.

Bu mitler, toplumsal olarak kabul görmeye birlikte, toplumsal cinsiyet normlarının yeniden üretilmesine ve bireyler arası güç eşitsizliklerinin pekişmesine katkıda bulunmaktadır (Bosch ve Ferrer, 2012; Nardi-Rodríguez vd., 2018). Romantik aşk mitlerine yönelik inançlar ayrıca, bireylerin ilişkilere dair düşüncelerini, beklentilerini ve olayları nasıl algıladıklarını da belirlemektedir (Addis ve Bernard, 2002; Epstein ve Eidelson, 1982). Bu inançların bireyin yaşamındaki hangi gelişimsel dönemlerde daha etkili hale geldiğine odaklanmak, etkilerinin kapsamını anlamada önem taşımaktadır. Bu bağlamda, beliren yetişkinlik ve ergenlik dönemleri, romantik inançların gelişimi açısından kritik dönemler olarak değerlendirilmektedir. Bu dönemlerde bireyin içerisinde bulunduğu kimliği keşfetme süreci, bireyi başkalarıyla yakın ilişkiler kurmaya güdülemektedir (Arnett, 2000; Fincham ve Cui, 2011). Özellikle üniversite yıllarında kurulan romantik ilişkiler, bireyin gelecekteki partner ilişkilerinin niteliklerini biçimlendirme potansiyeline sahiptir (Furman, 2002). Bireylerin partneri ile yaşadığı olayları anlamlandırma biçimleri, romantik ilişkiden ve partnerden beklentileri, benimsedikleri aşk mitleri tarafından şekillenmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde romantik ilişkilere yönelik inançların, çocukluk yıllarında ebeveynlerin ya da diğer çiftlerin ilişkilerinin gözlemlenmesi ya da medya temsilleri aracılığıyla oluştuğu görülmektedir (Haferkamp, 1994; Sharp ve Ganong, 2000). Ergenlik ve beliren

yetişkinlik dönemindeki bireyler, söz konusu mitlerin etkilerine karşı özellikle savunmasızdır; çünkü aşkın ne olduğu ve partnerlerin birbirleriyle nasıl ilişkilendikleri konusunda çarpık bir izlenime ve deneyim eksikliğine sahiplerdir (Ferrer vd., 2010; Sharpe ve Taylor, 1999).

Romantik aşkın kontrol edilemeyen bir tutku olarak idealize edilmesi; kıskançlık, kısıtlama ve şiddet gibi olumsuz davranışların sevgi göstergesi olarak zemin hazırlayabilmektedir (Lara ve Gómez-Urrutia, 2021). Bu nedenlerle, beliren yetişkinlik ve ergenlik dönemleri, bireylerin bu tür inançları içselleştirme ve sorgulama süreci açısından büyük önem taşımaktadır. Bazı çalışmalar ayrıca, akılcı olmayan romantik inançları benimseyen bireylerin, romantik ilişkilerinde daha fazla çatışmaya açık iletişim tarzları sergilediklerini (Reed ve Dubow, 1997), problem çözme konusunda daha az yapıcı yaklaşımlarda bulduklarını (Metts ve Cupach, 1990) ve partnerlerinin kişiliklerini değiştirme yönünde beklentiler taşıdıklarını göstermektedir (Romans ve DeBord, 1995). Bu noktada, Miga ve diğerleri (2010), bireyin romantik inançlarının, ilişkiden beklentilerini ve ilişki sürecindeki davranışlarını anlamlandırmada belirleyici bir çerçeve sunduğunu ileri sürmektedirler.

1.3.1. Romantik Aşk Mitleri ve Flört Şiddeti

Pek çok çalışma, *kıskançlık aşkın kanıtıdır, aşkın gözü kördür, birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz, seven insan incitir, anlaşmazlıklar ilişkinin sonudur* gibi romantik ilişki mitlerine yönelik inançların, ilişkilerde güven, bağlılık ve doyum üzerinde yıkıcı sonuçlar doğurduğunu ortaya koymaktadır (örn., Epstein ve Eidelson, 1982; Gómez Perea ve Viejo, 2020; Metts ve Cupach, 1990; Osborn, 2012; Stackert ve Bursik, 2003). Bu mitlere yönelik inançlar ayrıca, toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığa ve şiddet eğilimine zemin hazırlayarak bireylerin cinsiyet temelli şiddet uygulamasına veya bu tür şiddete maruz kalmasına yol açabilmektedir (García ve Gimeno, 2017). Bu inançlar aracılığıyla,

romantik ilişkilerde şiddetin meşrulaştırılması (Bonilla-Algovia vd., 2017) ve görmezden gelinmesi (Gómez vd., 2014) mümkün hale gelmektedir. Şöyle ki, ergenler ilişki dinamikleri ve toplumsal cinsiyet rollerine dair medyada yer alan temsilleri rol model olarak benimseyebilmekte ve flört şiddetine yönelik algıları da bu mesajlar doğrultusunda şekillenebilmektedir. Bir başka deyişle, cinsiyetçi tutumların ve romantik mitlerin normalleştirilmesi, ergenlerin flört şiddetini daha az fark etmelerine ve daha az sorun olarak algılamalarına neden olabilmektedir (Masanet vd., 2018; Muñoz ve Fedele, 2011). Örneğin, Ruiz-Palomino ve diğerleri (2021), İspanya’da ergenlerle yürüttükleri çalışmada romantik aşk mitlerine yönelik inançlar arttıkça, istismar davranışlarının ciddiyetinin azımsandığını ortaya koymuşlardır. Alanyazına bakıldığında, romantik aşkla ilgili mitlere olan inançlarla ilişki niteliği arasında pozitif bir ilişki bulunmasına (Vannier ve O’Sullivan, 2016) karşın; bir ruh eşinin varlığına olan inanç, bireyin şiddete uğradığı bir ilişkide kalma eğilimiyle de ilişkilendirilmiştir (Franiuk vd., 2012). Papp ve diğerleri (2017), kıskançlık ve kontrol davranışları gibi cinsiyetçi tutumlar ve inançların benimsenmesinin, partner şiddetinin normalleştirilmesi üzerinde güçlü bir etkisi olduğunu vurgulamışlardır. Popüler bir İspanyol gençlik dizisinin hayran forumunun analiz edilmesiyle gerçekleştirilen bir çalışmada, hayranların erkek karakterin kıskançlığı, saldırganlığı ve sözlü tacizlerini “*aşk her şeyin üstesinden gelir*” ve “*aşk insanı değiştirir*” gibi romantik mitler aracılığıyla meşru görme eğiliminde oldukları bulunmuştur (Masanet vd., 2018). Benzer şekilde Lippman ve Ward (2014), ısrarlı takip mitlerini onaylama düzeyi arttıkça, kadınlarda istenmeyen takip ve mağduriyetin; erkeklerde ise yalnızca istenmeyen takip davranışlarının arttığını bulmuşlardır. Güncel bir çalışmada (Lara ve Gómez-Urrutia, 2021), flört şiddeti uygulamanın romantik aşk mitleri ölçeğinin “aşkın istismarı” boyutuyla pozitif yönde bir ilişkili olduğu bulunmuştur. Borrajo ve diğerleri (2015) ise, sadece kadınlarda aşk mitlerine yönelik inançların siber saldırganlık üzerinde düzenleyici bir etkiye sahip olduğunu ortaya

koymuşlardır. Benzer olarak bir başka çalışmada da çevrimdışı (fiziksel, sözel-duygusal ve ilişkisel) flört şiddeti mağduriyeti ile romantik mitlere olan inançların hem kadınlarda hem de erkeklerde siber kontrol ve siber saldırganlık mağduriyetinin pozitif yönde yordayıcıları olduğu saptanmıştır (Cava vd., 2020).

1.4. İlişki Koşullu Benlik Saygısı

Psikolojik ve siber flört şiddeti deneyiminde etkili olabileceği düşünülen değişkenlerden bir diğeri de *ilişki koşullu benlik saygısıdır* (relationship contingent self-esteem). Bireysel bir eğilim olan ilişki koşullu benlik saygısı (Knee vd., 2008), koşullu benlik saygısına dayanmaktadır (Crocker ve Wolfe, 2001). Buna göre bazı bireyler, benlik saygısı ve değer hissini yaşamlarının akademi, iş, din, aile ve romantik ilişkiler gibi belirli alanlarına oldukça fazla temellendirirler ve böylece bu özgül alanlardaki başarı ve başarısızlıklarına karşı önemli ölçüde daha duyarlı hale gelirler (Crocker ve Park, 2004; Terzi, 2022). Koşullu benlik saygısı kısa vadede özdeğerde geçici bir artış sağlasa da uzun vadede bireyin temel psikolojik ihtiyaçları olan özerklik ve aidiyet duygularını yeterli düzeyde karşılayamayarak zarar verici sonuçlar doğurabilmektedir (Crocker ve Knight, 2005). Bu bağlamda, koşullu benlik saygısının özgül bir biçimi olan ilişki koşullu benlik saygısı, bireylerin özdeğerlerini romantik ilişkilerinin varlığına ve niteliğine dayandırmalarını ifade etmektedir (Knee vd., 2008).

İlişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça bireyler, romantik ilişkilerinde karşılaştıkları olumsuz ya da tehdit edici olaylara karşı daha savunmasız hale gelmekte ve bu olaylardan daha yoğun biçimde etkilenmektedirler (Knee vd., 2008). Çünkü bu bireyler açısından romantik ilişkideki başarı, temel benlik değerlerinin bir göstergesi niteliği taşımaktadır. (Crocker ve Park, 2004). Dolayısıyla, ilişkide yaşanan olumsuz deneyimler, özellikle ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireyler için daha tehdit edici olarak algılanmakta ve benlik saygılarında düşüşe yol açabilmektedir (Knee vd., 2008). Bu

doğrultuda, Buduris'e (2017) göre ilişki koşullu benlik saygısı, bireylerin romantik ilişkilerinde nasıl düşündüğü, hissettiği ve nasıl davrandığı konusundaki farklılıkların anlaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Alanyazın incelendiğinde, ilişki koşullu benlik saygısı ile bağlanma kaygısı arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir (Knee vd., 2008). Ancak, bu iki yapının olaylar karşısında sergilenen aşırı duyarlılığın altında yatan güdüler açısından farklılaştığı belirtilmektedir. Örneğin, güvensiz bağlanma örüntülerine sahip bireyler, genellikle ilişkilerinde istikrarı koruma amacıyla çatışmalardan kaçınma eğilimindedir (Creasey ve Hesson-McInnis, 2001; Shi, 2003; Domingue ve Mollen, 2009). Benzer şekilde, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireyler de romantik ilişkilerindeki çatışmalara karşı daha duyarlıdır; ancak bu bireyler, ilişki sona erdikten sonra istenmeyen takip davranışlarında bulunma eğilimi gösterebilmektedirler (DiBello vd., 2015; Park vd., 2011; Rodriguez vd., 2014). Bu durum, özdeğer algılarının ilişki statüsüne bağlı olmasıyla açıklanabilir.

Kısacası, ilişki koşullu benlik saygısı, bireylerin romantik ilişkilerde verdikleri tepkileri şekillendiren önemli bir psikolojik eğilim olarak öne çıkmaktadır. Bu eğilimin düzeyi arttıkça, bireyler romantik ilişkilerindeki olumsuz deneyimlere karşı daha kırılgan hâle gelmekte ve bu durum benlik saygısında düşüşle sonuçlanabilmektedir. Hatırlanacağı gibi, bu bireylerin ilişki sürdürme motivasyonlarının temelinde yer alan benlik değeri algıları da romantik ilişkilerde başarılı olmalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenlerle, ilişki koşullu benlik saygısının bireylerin romantik ilişki dinamikleri üzerindeki etkisinin anlaşılmasının hem psikolojik hem de ilişkisel çıktılar bağlamında önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4.1. İlişki Koşullu Benlik Saygısı ve Flört Şiddeti

Koşullu benlik saygısının bir biçimi olan ilişki koşullu benlik saygısı, bireyin kendine yönelik değerini daha çok romantik bir ilişkisinin varlığına ve niteliğine dayandırmasıyla tanımlanmaktadır (Cambron vd., 2010; Knee vd., 2008). Bireylerin ilişki koşullu benlik saygısı düzeyleri yükseldikçe, romantik ilişkilerinde karşılaştıkları küçük çaplı olayları ve çatışmaları düşük düzeyde olanlara kıyasla daha büyük bir tehdit olarak algılama ve daha farklı başa çıkma stratejileri geliştirme eğiliminde olurlar (DiBello vd., 2015). Spielmann ve diğerleri (2013) tarafından yürütülen bir dizi araştırmada, mevcut durumda romantik bir partneri olmayan ve bekar olmaktan korkan bireylerin, beklentilerinin altında özelliklere sahip partnerlerle ilişki yaşama eğiliminde oldukları gösterilmiştir. Bir diğer ifadeyle, bireylerin ilişki koşullu benlik saygısı düzeyleri arttıkça özdeğerlerini romantik ilişkilerine dayandırmaları nedeniyle yalnız kalmak yerine tatmin edici olmayan ilişkileri sürdürme eğiliminde olurlar.

Bir başka çalışmada ise, ilişki koşullu benlik saygısının kıskançlık ile pozitif yönde ilişkili olduğu tespit edilmiştir (Jeuken, 2022). Bu ilişki, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireylerin ilişkisel olaylardan daha fazla etkilenmesi nedeniyle kıskançlık duygusuna daha açık olmalarıyla açıklanabilir. Ek olarak bu bireyler, ilişkilerine yönelik çelişkili değerlendirmelerde bulunmaktadır. Örneğin, partnerlerine çok yakın olduklarını ifade ederken, aynı zamanda ilişkilerinden doyum almadıklarını belirtmektedirler (Knee vd., 2008). Bu bireyler, ilişkilerinden tatmin olmadıklarında dahi, ilişkinin sona ermesini engellemek adına çeşitli davranışlarda bulunma eğilimindedirler (Buduris, 2017; Terzi, 2022). İlişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireylerin ilişki sonrasında istenmeyen takip davranışları sergileme olasılıklarının daha yüksek olduğu (Park vd., 2011), alkol kullanımıyla ilişkili sorunlar yaşadıkları (DiBello vd., 2015; Rodriguez vd., 2014), ilişki çatışmalarına daha olumsuz tepkiler verdikleri (Poucher, 2018) ve daha yoğun depresyon belirtileri gösterdikleri (Cambron vd., 2008; Santic,

2019) çeşitli çalışmalarla ortaya konmuştur. Bu bulgular bir arada değerlendirildiğinde, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça bireylerin benlik algılarının ilişki deneyimlerinden daha fazla etkilendiği ve olumsuz deneyimler karşısında daha yüksek düzeyde riskli veya zarar verici davranışlara yönelme eğiliminde oldukları görülmektedir (Rodriguez vd., 2016; Jeuken, 2022). Diğer bir ifadeyle, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireyler, ilişkilerinden düşük doyum alsalar bile ilişkinin sona ermesinden önce ilişki kalmayı tercih etme eğilimindedirler.

Bu doğrultuda, mevcut araştırmada ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireylerin, ilişkilerini sürdürme motivasyonu ile flört şiddeti davranışlarına daha fazla tolerans gösterebilecekleri ya da bu tür davranışları romantizm göstergesi olarak değerlendirebilecekleri öne sürülmektedir. Başka bir ifadeyle, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yükseldikçe, bireylerin psikolojik flört şiddeti uygulama/mağduriyeti ve siber flört şiddeti uygulama/mağduriyeti bildirme olasılıklarının artacağı beklenmektedir. Ayrıca, ilişki koşullu benlik saygısının, kıskançlık yanlısı tutumlar ve romantik aşk mitlerine yönelik inançlarla psikolojik ve siber flört şiddeti arasındaki ilişkileri güçlendiren bir değişken olarak rol oynayacağı öngörülmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma kapsamında ilişki koşullu benlik saygısının, flört şiddeti türleriyle olan ilişkileri ilk kez bütüncül bir biçimde incelenerek, alanyazına özgün bir katkı sunması hedeflenmektedir.

1.5. Çalışmanın Amacı

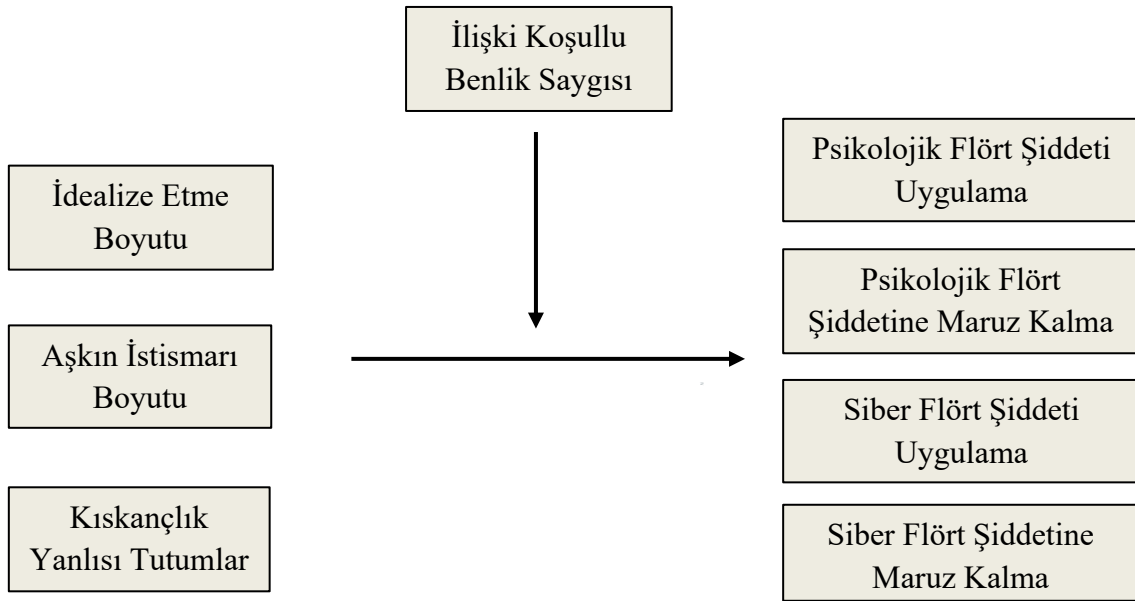
Yukarıda aktarılan kuramsal ve ampirik bulgular doğrultusunda, bu çalışmanın temel amacı; romantik aşk mitlerine yönelik inançlar ile kıskançlık yanlısı tutumların, psikolojik ve siber flört şiddeti ile ilişkilerini incelemektir. Buna ek olarak, bireylerin tutumlarının her zaman davranışa dönüşmediği gerçeği (Petty ve Krosnick, 1995) göz önünde bulundurularak, flört şiddeti olgusunun hem uygulayıcı hem de mağduriyet bağlamında ele alınması hedeflenmektedir. Ayrıca, Türkiye’de kültürel bir norm olan

kıskançlığın olumlu bağlamda değerlendirildiği bir ölçüm aracına rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmanın bir diğer amacı, kıskançlık yanlısı tutumları ölçmeye yönelik “Kıskançlık İyidir Ölçeği”nin Türkçeye uyarlanarak psikoloji alan yazınına kazandırılmasıdır. Çalışmanın özgün katkılarından biri olarak, daha önce flört şiddetiyle ilişkisi kapsamlı biçimde incelenmemiş olan ilişki koşullu benlik saygısının, bu ilişkilerde nasıl bir düzenleyici rol üstlendiğinin araştırılması da amaçlanmaktadır. Hatırlanacağı gibi, bireylerin ilişki koşullu benlik saygısı arttıkça romantik ilişkilerine daha fazla bağımlı hale geldikleri (Buduris, 2017; Terzi, 2022) ve ilişkilerinde daha yoğun kıskançlık yaşama eğilimi gösterdikleri bulunmuştur (DiBello vd., 2015; Jeuken, 2022).

Söz konusu eğilimler göz önünde bulundurulduğunda, bu bireylerin romantik aşk mitlerine yönelik inançları ve kıskançlığa yönelik olumlu tutumlarının da yüksek düzeyde olacağı beklenmektedir. Nitekim bu tür inanç ve tutumların benimsenmesi, şiddet davranışlarına zemin hazırlayabilir. Bu çerçevede, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yükseldikçe bireylerin, romantik ilişkilerini sürdürme ve koruma motivasyonu ile flört şiddetine daha fazla tolerans gösterebilecekleri ya da bu davranışları romantize etme eğilimi gösterebilecekleri varsayılmaktadır. Özgül olarak belirtmek gerekirse, bu çalışmada flört şiddetinin belirleyicileri arasında yer alabileceği düşünülen romantik aşk mitleri (aşkın istismarı ve idealize etme boyutları) ile kıskançlık yanlısı tutumların, psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama ve bu şiddet türlerine maruz kalmayla ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, ilişki koşullu benlik saygısının bu ilişkiler üzerindeki düzenleyici etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır (Bkz. Şekil 1).

Şekil 1

Romantik Aşk Mitleri Boyutları ve Kıskançlık İyidir ile Flört Şiddeti Türleri Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolü

1.6. Çalışmanın Hipotezleri

H1. Romantik aşk mitlerinin idealize etme boyutundan alınan puanlar arttıkça psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma düzeyleri de artacaktır.

H2. Romantik aşk mitlerinin aşkın istismarı boyutundan alınan puanlar arttıkça psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma düzeyleri de artacaktır.

H3. Kıskançlık yanlısı tutum puanları arttıkça psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma düzeyleri de artacaktır.

H4. Romantik aşk mitlerinin idealize etme boyutu ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici bir rolü vardır. Buna göre, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça idealize etme ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki pozitif yönlü ilişkinin güçlenmesi beklenmektedir.

H5. Romantik aşk mitlerinin aşkın istismarı boyutu ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici bir

rolü vardır. Buna göre, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça aşkın istismarı ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki pozitif yönlü ilişkinin güçlenmesi beklenmektedir.

H6. Kıskançlık yanlısı tutumlar ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici bir rolü vardır. Buna göre, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça kıskançlık yanlısı tutumlar ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki pozitif yönlü ilişkinin güçlenmesi beklenmektedir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Örneklem

Araştırmanın örneklemini en az 6 aydır romantik bir ilişkisi olan ve evli olmayan 18-30 yaş aralığındaki üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Ana çalışma kapsamında 653 katılımcıdan veri toplanmıştır. Veri toplama araçlarının gereklilikleri doğrultusunda belirlenen dışlama kriterleri değerlendirildiğinde 18-30 yaş aralığında olmayan 9, herhangi bir üniversite programında öğrenci olmayan 28, halihazırda romantik bir ilişkisi olmayan 37, ilişki süresi 6 aydan az olan 35 ve evli olan 20 katılımcının verileri değerlendirme dışı bırakılmıştır. Ayrıca uç değer olarak belirlenen 26 katılımcının verileri de analizlere dahil edilmemiştir. Böylece, ana çalışmanın analizleri kalan 498 katılımcı üzerinden yürütülmüştür. Çalışmaya dahil olan katılımcıların yaş ortalaması 21.62'dir ($SS = .01$). Örneklemin 321'i (%64.5) kadınlardan, 177'si (%35.5) erkeklerden oluşmaktadır. Kadınların yaş ortalaması 21.51 ($SS = .12$), erkeklerin ise 21.81'dir ($SS = .17$). Katılımcıların 440'ı (%88.4) cinsel yönelimini heteroseksüel, 4'ü (%0.8) eşcinsel, 28'i (%5.6) biseksüel+ olarak tanımlamış ve 26'sı (%5.2) yönelimini belirtmek istememiştir. Katılımcıların yaşamları boyunca önemli gördükleri flört sayılarının ortalaması 2.17'dir ($SS = .07$). En uzun flört sürelerinin ortalaması ise 24.43 aydır ($SS = 19.58$). İlişki türü açısından bakıldığında katılımcıların 387'si (%77.7) flört ilişkisi yaşamakta, 111'i (%22.3) ise sözlü/nişanlıdır. Güncel romantik ilişki süreleri açısından bakıldığında 241 kişinin (%48.4) 6 ay – 1 yıldır, 229 kişinin (%46) 2 – 5 yıldır ve 28 kişinin (%5.6) ise 6 yıldan fazla bir süredir ilişkilerinin devam ettiği görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmı, şu anki romantik ilişkisini (1=geçici/öylesine, 4=bilmiyorum/kararsızım, 7=düzenli/ciddi olacak şekilde) düzenli/ciddi olarak tanımlamaktadır (Ort. = 6.43, $SS = .05$). Katılımcıların 124'ü (%24.9) romantik

partneriyle internet aracılığıyla tanışmıştır. Ek olarak 342'si (%68.7) partneriyle aynı şehirde yaşarken; 24'ü (%4.8) partneriyle birlikte yaşamaktadır. Katılımcıların günlük sosyal medya kullanım süresi ortalama 183.12 dakikadır ($SS = 110.14$). Günlük mesajlaşma uygulamalarını kullanım süreleri ise ortalama 160.49 dakikadır ($SS = 139.67$). Demografik özelliklere ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Ana Çalışmanın Katılımcılarına Ait Demografik Özellikler

Özellikler	Sıklık (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	321	64.5
Erkek	177	35.5
Cinsel yönelim		
Heteroseksüel	440	88.4
Eşcinsel	4	.08
Biseksüel+	28	5.6
Belirtmek istemeyen	26	5.2
Eğitim durumu		
Ön lisans öğrencisi	32	6.4
Lisans öğrencisi	419	84.1
Yüksek lisans öğrencisi	45	9
Doktora öğrencisi	2	.04
Sosyoekonomik düzey		
Düşük	147	29.5
Orta	325	65.3
Yüksek	26	5.2
Yaşamının çoğunluğunu geçirdiği yer		
Köy	20	4
Kasaba	7	1.4
İlçe	76	15.3
Şehir	149	29.9
Büyükşehir	246	49.4
İlişki durumu		
Flört	387	77.7
Söz/Nişan	111	22.3
Mevcut ilişki süresi		
6 ay – 1 yıl	241	48.4
2 – 5 yıl	229	46
6 yıldan fazla	28	5.6

Partnerle internet aracılığıyla tanışma		
Evet	124	24.9
Hayır	374	75.1
Partnerle aynı şehirde yaşama		
Evet	342	68.7
Hayır	156	31.3
Partnerle birlikte yaşama		
Evet	24	4.8
Hayır	474	95.2
Partnerle görüşme sıklığı		
Her gün	87	17.5
Haftada en az üç kez	152	30.5
Haftada bir ya da iki kez	80	16.1
İki haftada bir kez	37	7.4
Ayda bir kez	77	15.5
Daha seyrek	65	13.1
Sosyal medya kullanım durumu		
Evet	481	96.6
Hayır	17	3.4

2.2. Veri Toplama Araçları

Ana çalışmada, katılımcılara araştırmaya katılım göstermenin tamamen gönüllülük esasına dayandığı, çalışmanın amacı ve elde edilen verilerin gizlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirileceği bilgilerini içeren Bilgilendirilmiş Onam Formu (Ek 6) sunulmuştur. Veri toplama araçları olarak Demografik Bilgi Formu (Ek 7), Kıskançlık İyidir Ölçeği (Ek 3), Romantik Aşk Mitleri Ölçeği (Ek 8), İlişki Temelli Öz-Saygı Ölçeği (Ek 9), Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği (Ek 10) ve Siber Flört İstismarı Ölçeği (Ek 11), kullanılmıştır.

2.2.1. Demografik Bilgi Formu

Bu formda katılımcılara cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, romantik ilişki deneyimi, romantik ilişki süresi ve türü gibi hem demografik özelliklerine hem de romantik ilişki yaşantılarına yönelik sorular sorulmuştur.

2.2.2. Kıskançlık İyidir Ölçeği (KIÖ)

Hartwell, Humphries, Erchull ve Liss (2015) tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin romantik ilişkilerde kıskançlığın iyi olduğuna yönelik inançlarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Tek boyuttan oluşan ölçek, her biri 6'lı Likert tipi ile değerlendirilen toplam 10 madde içermektedir. Ölçek için örnek bir madde şu şekildedir: “*Kıskançlık tutkunun bir işaretidir*”. Ölçekte bulunan 5., 6. ve 9. maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçekten elde edilen toplam puanların artması, bireylerin kıskançlık yanlısı tutumlar sergileme düzeylerinin arttığını göstermektedir. Söz konusu ölçeğin romantik kıskançlık ölçümleriyle ilişkili, ancak farklı bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Özgün çalışmada Cronbach alfa katsayısı .87 iken; Papp ve diğerlerinin (2017) çalışmasında .90 olarak bulunmuştur. Mevcut çalışmada hesaplanan iç tutarlık katsayıları, uyarlama çalışmasında .93; ana çalışmada ise .94 olarak bulunmuştur.

2.2.2.1.KIÖ'nün Türkçeye Uyarlanması

Romantik kıskançlığın Türkiye’de kültürel bir norm olarak zaman zaman olumlu biçimde değerlendirilmesine karşın, bu eğilimi doğrudan ölçen herhangi bir Türkçe ölçeğe rastlanmamıştır. Bu nedenle, çalışmada Jealousy is Good Scale’nin Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Uyarlama sürecinde, 10 maddelik özgün ölçeğin İngilizce formu önce araştırmacı ve ileri düzey Türkçe-İngilizce bilgisine sahip iki sosyal psikolog tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Daha sonra bu çeviriler, bağımsız bir tercüman tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiş ve özgün madde içerikleriyle karşılaştırılarak son haline getirilmiştir. Bu bölümde, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına ilişkin demografik özellikler, kullanılan veri toplama araçları, uygulama süreci ve analiz sonuçlarına yer verilmektedir.

2.2.2.2.Örnekleme

Ölçek uyarlama çalışması kapsamında, kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemiyle toplam 426 kişiye ulaşılmıştır. Yaş kriterine uymayan 12 katılımcının verisi dışlanmış ve analizler toplam 414 katılımcının verisiyle yürütülmüştür. Örneklemin 289'u (%69.8) kadın, 124'ü (%30) erkekten oluşmakta olup 1 (%0.2) katılımcı cinsiyetini belirtmek istememiştir. Yaşları 18 ile 30 arasında değişen katılımcıların yaş ortalaması 21.93'tür ($SS = 2.65$). Kadınların yaş ortalaması 21.60 ($SS = 2.50$), erkeklerin ise 22.73'tür ($SS = 2.83$). Katılımcıların 365'i (%88.2) daha önce romantik bir ilişki deneyimi yaşamışken, 49'u (%11.8) romantik ilişki deneyimine sahip değildir. Ek olarak, 233 katılımcı (%56.3) halihazırda bir romantik ilişki içerisindeyken, 181'i (%43.7) ilişki yaşamamaktadır. Romantik bir ilişki içerisinde olanların ilişki süreleri 1 ay ile 12 yıl arasında değişmekte olup ilişki sürelerinin ortalaması 20 aydır ($SS = 23.2$). Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Ölçek Uyarlama Çalışmasının Katılımcılarına Ait Demografik Özellikler

Özellikler	Sıklık (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	289	69.8
Erkek	124	30
Belirtmek istemeyen	1	0.2
Cinsel yönelim		
Heteroseksüel	361	87.2
Eşcinsel	13	3.1
Biseksüel+	21	5.1
Belirtmek istemeyen	19	4.6
Eğitim durumu		
Ön lisans öğrencisi	11	2.7
Lisans öğrencisi	340	82.1
Yüksek lisans öğrencisi	45	10.9
Doktora öğrencisi	7	1.7
Ön lisans/lisans/yüksek lisans/doktora mezunu	11	2.7

Maddi gelir		
Düşük	96	23.2
Orta	284	68.6
Yüksek	34	8.2
Yaşamının çoğunluğunu geçirdiği yer		
Köy	7	1.7
Kasaba	5	1.2
İlçe	31	7.5
Şehir	173	41.8
Büyükşehir	198	47.8
Romantik ilişki deneyimi		
Evet	365	88.2
Hayır	49	11.8
Güncel romantik ilişki varlığı		
Evet	233	56.3
Hayır	181	43.7
İlişki durumu		
Flört	193	46.6
Söz/Nişan	30	7.2
Evli	10	2.4

2.2.2.3. Veri Toplama Araçları

Ön çalışmada, katılımcılara araştırmaya katılımın tamamen gönüllülük esasına dayandığı, çalışmanın amacı ve elde edilen verilerin gizlilik ilkesi çerçevesinde değerlendirileceği bilgilerini içeren Bilgilendirilmiş Onam Formu (Ek 1) sunulmuştur. Veri toplama araçları olarak Demografik Bilgi Formu (Ek 2), Kıskançlık İyidir Ölçeği (Ek 3), yakınsak geçerliği belirlemek amacıyla Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (Ek 4) ve ıraksak geçerliği belirlemek amacıyla Romantik İnançlar Ölçeği (Ek 5) kullanılmıştır.

2.2.2.3.1. Demografik Bilgi Formu

Bu form, katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, flört durumu, romantik ilişki deneyimi ve ilişki süresi gibi hem demografik hem de romantik ilişki yaşantılarına yönelik bilgilerini toplamak amacıyla hazırlanmıştır.

2.2.2.3.2. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği (ÇBKÖ)

Ölçek, Pfeiffer ve Wong (1989) tarafından kıskançlık yaşanmasına ile ortaya çıkan duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkileri ölçme amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Karakurt (2001) tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkçe formu 23 maddeden oluşmakta ve 7'li Likert tipindedir. Ölçeğin ilk 7 maddesini içeren duygusal kıskançlık alt boyutu "1 = Sevinirim, 7 = Üzülürüm" şeklinde değerlendirilmektedir. Bu alt boyuta "*X karşı cinsten birisine sıcak bir tavırla gülümserse*" maddesi örnek verilebilir. Bilişsel ve davranışsal kıskançlık alt boyutlarına karşılık gelen 16 madde ise "1 = Beni tanımlamıyor, 7 = Beni tanımlıyor" şeklinde değerlendirilmektedir. Bilişsel kıskançlık için "*X'in karşı cinsten birisiyle gizlice görüştüğünden şüphe ediyorum.*" maddesi ve davranışsal kıskançlık için "*X'in çekmecelerini, el çantasını ve ceplerini kontrol ederim.*" maddesi örnek olarak gösterilebilir. Duygusal kıskançlık alt boyutundan alınabilecek puanlar 7-49 aralığında, bilişsel kıskançlık ve davranışsal kıskançlık alt boyutlarından alınabilecek puanlar ise 8-56 aralığındadır. Ölçeğin tamamına yönelik bir toplam puan hesaplaması bulunmamaktadır. Alt boyutlardan alınan toplam puanların artması, bireyin ilgili boyutta kıskançlık düzeyinin arttığına işaret etmektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması sürecinde hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları, duygusal kıskançlık alt boyutu için .81, bilişsel kıskançlık için .84 ve davranışsal kıskançlık için .80 olarak bulunmuştur. Mevcut uyarlama çalışmasında ise sırasıyla .85, .91 ve .83 olarak hesaplanmıştır.

2.2.2.3.3. Romantik İnançlar Ölçeği (RİÖ)

Ölçek, Sprecher ve Metts (1989) tarafından bireylerin akılcı olmayan romantik ilişki inançlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Türkçe uyarlama çalışması Küçükarslan ve Gizir (2013) tarafından yapılan ölçek 13 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin iki maddeden oluşan *ilk görüşte aşk*, beş maddeden oluşan *aşk bir yolunu bulur* ve üçer maddeden

oluşan *idealleştirme* ile *ilk ve tek* olmak üzere dört alt boyutu bulunmaktadır. *İlk görüşte aşk* alt boyutu için “*Doğru kişiyle tanışırsam, hemen âşık olabilirim.*”, *aşk bir yolunu bulur* alt boyutu için “*Birine âşık olursam, her türlü engele rağmen o ilişkiyi yürütebilirim.*”, *idealleştirme* alt boyutu için “*Gerçek aşkımla olan ilişkim, mükemmele yakın olacaktır.*” ve *ilk ve tek* alt boyutu için “*Gerçek aşkın sonsuza dek süreceğine inanırım.*” ifadesi örnek verilebilir. Ölçek alt boyutlar temelinde değerlendirilebileceği gibi toplam puan alınarak da değerlendirilebilmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık değerleri alt boyutlar için sırasıyla .67, .79, .50 ve .69 olarak hesaplanmıştır. Toplam puanın iç tutarlık değeri ise .84 olarak bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirlik katsayıları alt boyutlar için sırasıyla .70, .79, .67 ve .83’tür. Ölçeğin tamamına ait değer ise .83’tür. Mevcut uyarlama çalışmasında alt boyutlara ait iç tutarlık değerleri sırasıyla .61, .78, .67 ve .74; ölçeğin toplam puanı için ise .84 olarak hesaplanmıştır.

2.2.2.4. İşlem

Ölçek uyarlama çalışmasının yapılması amacıyla öncelikle ölçeğin geliştiricilerinden biri olan Dr. Miriam Liss’ten gerekli izin alınmıştır. Sonrasında Ankara Üniversitesi Etik Kurulu’ndan etik onay (bkz. Ek 12) alınmıştır. Ölçüm araçları katılımcılara link ve karekod aracılığıyla ulaştırılmış ve Google Forms üzerinden uygulanmıştır. Katılımcılara ölçek formunun ilk sayfasında Bilgilendirilmiş Onam Formu sunulmuş ve çalışmanın amacına yönelik bilgi verilmiştir. Ölçek formunda Demografik Bilgi Formu, Kıskançlık İyidir Ölçeği, yakınsak geçerlik için kullanılan Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği ile iraksak geçerlik için kullanılan Romantik İnançlar Ölçeği yer almaktadır. Uygulama yaklaşık 10 dakika sürmüştür.

2.2.2.5. Verilerin Analizi

İlk olarak, ters madde kodlamaları ve toplam puan hesaplamaları gerçekleştirilmiştir. Ardından uç değerler ve normallik varsayımlarının incelenmesine geçilmiştir. Ölçme

araçlarındaki tüm maddeler kayıp veri açısından incelenmiş ve herhangi bir eksik veriye rastlanmamıştır. Daha sonra standartlaştırılmış z-puanlar aracılığıyla tek yönlü uç değerler değerlendirilmiştir. Tüm z değerlerinin -3.29 ve +3.29 arasında değiştiği görülmüştür (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu doğrultuda herhangi bir veri uç değer olarak çıkarılmamıştır. Doğrulayıcı faktör analizine geçilmeden önce normallik ve çoklu normallik varsayımları incelenmiştir. Değişkenlerin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığını değerlendirmek amacıyla, çarpıklık ve basıklık değerleri ± 2 aralığı temel alınarak analiz edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Değişkenlere ait değerlerin önerilen aralıkta olduğu ve çoklu normallik varsayımının da karşılandığı görülmüştür.

2.2.2.6. KIÖ'nün Geçerliğine İlişkin Bulgular

2.2.2.6.1. Yapı Geçerliği Bulguları

Özgün formda tek boyutlu olan KIÖ' nün Türkçe uyarlamasının yapı geçerliğini incelemek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi yürütülmüştür.

2.2.2.6.1.1. Doğrulayıcı Faktör Analizi Bulguları (DFA)

Bu çalışmada IBM AMOS.22 programı kullanılarak KIÖ'nün faktör yapısı ve yapı geçerliğini incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yürütülmüştür. Bu aşamada, orijinal ölçeğin kuramsal altyapısını oluşturan 10 maddelik tek boyutlu model referans alınmış ve faktör özellikleri yeniden sınanmıştır. Yürütülen DFA sonucunda model uyumunun ki-kare testinin ($\chi^2 (35) = 336.921, p = .00$) anlamlı olduğu görülmüştür. Ancak ki-karenin örneklem büyüklüğüne oldukça duyarlı olduğu ve örneklem sayısının 200'den fazla olduğu durumlarda güvenilir sonuçlar vermediği bilinmektedir (Schumacker ve Lomax, 2004). Bu doğrultuda, söz konusu duyarlılığı düzeltmek için normlu ki-kare (χ^2/df oranı) kullanılmış ve elde edilen oran ($\chi^2 = 336.921$ ve $df = 35$ olmak üzere) 9.63 olarak hesaplanmıştır. Bu değer önerilen değer olan 5'ten oldukça

yüksek olması nedeniyle modelin yeterli uyuma sahip olmadığı görülmüştür (Schumacker ve Lomax, 2004).

Bu çalışmada, model uyum indeksleri değerlendirilirken $GFI > .90$, $AGFI > .90$, $TLI > .90$, $CFI \geq .90$, $NFI > .90$ (Schumacker ve Lomax, 2004; Tabachnick ve Fidell, 2013) ve $.08 < RMSEA < .10$ (MacCallum vd., 1996) kriterleri göz önünde bulundurulmuştur. SRMR için ise, değer sifıra yaklaştıkça modelin uyum iyiliği artmakta olup $.00 < SRMR < .05$ kriteri iyi uyum aralığı olarak kabul edilmiştir (Hu ve Bentler, 1999). Yapılan analizler sonucu modelin $GFI = .83$, $AGFI = .74$, $CFI = .90$, $NFI = .89$, $TLI = .87$, $RMSEA = .14$ ve $SRMR = .07$ değerlerine sahip olduğu ve uyumunun yeterli olmadığı görülmüştür. Bu nedenle modelin uyum indekslerini geliştirmek adına modifikasyonlara ilişkin öneriler incelenmiş ve değerlendirilmiştir (Schreiber vd., 2006). Bu doğrultuda, ters maddeler olan 5., 6. ve 9. maddelere ve 1. ve 2. maddelere ait hatalar arasında ilişki olduğu belirlenmiştir. Önerilen modifikasyonlar, maddelerin içerik ve doğası göz önünde bulundurularak madde çiftleri arasında gizil bir ilişkinin olabileceği yönünde değerlendirilmiştir. Böylece belirlenen maddeler için hata kovaryansı eklenerek model DFA'ya uygun olarak yeniden test edilmiştir. Uygulanan düzeltmeler sonucunda ulaşılan modelin, ilk modele göre veriyle daha anlamlı ve güçlü bir uyum sergilediği gözlemlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre χ^2/df oranı ($\chi^2 = 110.751$ ve $df = 31$ olmak üzere) 3.57 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, Kline (2023) ve Ullman'ın (2001) önerdiği maksimum değer olan 3'e yakın olması ve Schumacker ve Lomax'ın (2004) önerdiği maksimum değer olan 5'ten az olması nedeniyle yeterli bir uyuma işaret etmektedir. Ayrıca, uygulanan modifikasyon önerileri sonucunda modelin $GFI = .95$, $AGFI = .91$, $CFI = .97$, $TLI = .96$, $NFI = .96$, $SRMR = .03$ değerlerinin iyi uyuma sahip olduğu, $RMSEA = .08$ değerinin ise orta düzey bir uyuma sahip olduğu görülmüştür (Browne ve Cudeck, 1992; MacCallum vd., 1996). Özetle, elde edilen uyum indeksleri bir arada

değerlendirildiğinde ve kriter alınan eşik değerler göz önünde bulundurulduğunda KİO Türkçe formunun veri ile iyi uyum gösterdiği söylenebilir (Bkz. Tablo 3).

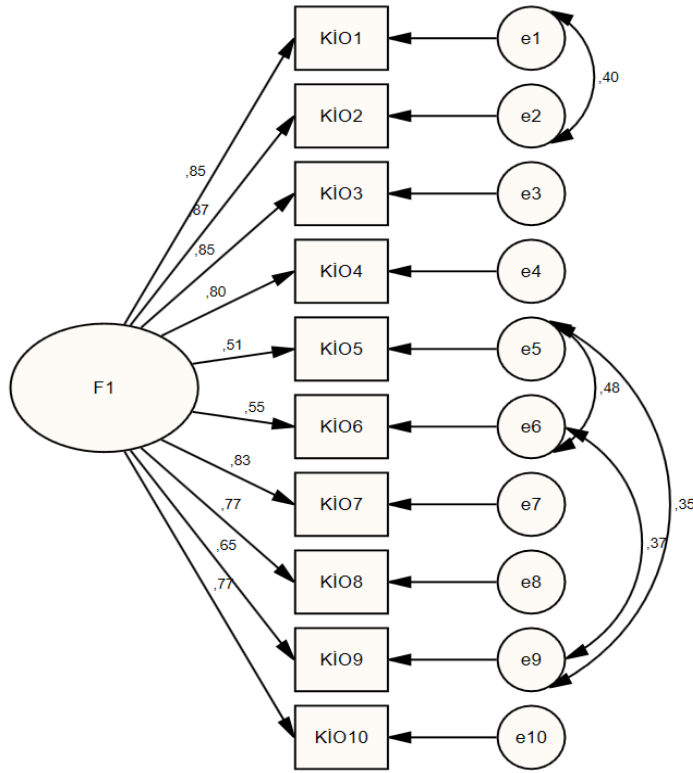
Tablo 3*KİÖ'nün Uyum İndeksleri*

	χ^2/sd	GFI	AGFI	CFI	NFI	TLI	RMSEA	SRMR
Referans alınan uyum düzeyi	≤ 5	$> .90$	$> .90$	$> .90$	$> .90$	$> .90$	$< .10$	$< .05$
Model 1 Tek faktörlü yapı	9.63	.83	.74	.90	.89	.87	.15	.07
Model 2 Tek faktörlü yapı, 1 modifikasyon	6.98	.89	.81	.93	.92	.91	.12	.06
Model 3 Tek faktörlü yapı, 2 modifikasyon	5.67	.91	.85	.95	.94	.93	.11	.05
Model 4 Tek faktörlü yapı, 3 modifikasyon	5.08	.92	.87	.96	.95	.94	.10	.05
Model 5 (son model) Tek faktörlü yapı, 4 modifikasyon	3.57	.95	.91	.97	.96	.96	.08	.03

Standardize regresyon katsayıları incelendiğinde, tüm maddelere ait değerlerin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < .001$) ve yüklerin .51 ile .87 aralığında değiştiği görülmüştür. Tüm maddeler eşik değer olan (Tabachnick ve Fidell, 2013) .40'ın üzerinde bir faktör yüküne sahiptir (Bkz. Şekil 2).

Şekil 2

KİÖ için Doğrulayıcı Faktör Analizi

2.2.2.6.2. Yakınsak ve İraksak Geçerliğe İlişkin Bulgular

Bu çalışmada, özgün formun psikometrik özellikleri ve kuramsal temelleri dikkate alınarak, Hartwell ve diğerleri (2015) tarafından kullanılan ölçümlere benzer araçların kullanımına özen gösterilmiştir. Yakınsak ve ıraksak geçerlik analizleri için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi uygulanmıştır. Bu kapsamda, Kıskançlık İyidir Ölçeğinin yakınsak geçerliğini belirlemek amacıyla Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeğinin alt boyutları ile ilişkisi, ıraksak geçerliği için ise Romantik İnançlar

Ölçeğinin toplam puanı ve alt boyutları ile ilişkisi incelenmiştir. Yakınsak geçerlik, bir ölçüm aracının kuramsal olarak ilişkili olduğu benzer bir yapıyı ölçen bir diğer araçla yüksek veya orta düzeyde ilişki göstermesiyle değerlendirilir. Iraksak geçerlik ise, ölçüm aracının benzer fakat farklı kavramları değerlendiren araçlarla düşük düzeyde ilişki göstermesiyle ortaya konur (Souza vd., 2017).

2.2.2.6.2.1. KIÖ ve ÇBKÖ Arasındaki İlişkiler

KIÖ'nün toplam puanının ÇBKÖ alt boyut puanlarıyla ilişkisine dair tablo aşağıda sunulmuştur (Bkz. Tablo 4).

Tablo 4

KIÖ Toplam Puanının ÇBKÖ Alt Boyutları ile Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Değerleri

Değişkenler	Ort.	SS	1	2	3	4
1. Kıskançlık İyidir	33.12	11.50	-			
2. Bilişsel Kıskançlık	17.59	10.90	.20**	-		
3. Duygusal Kıskançlık	38.09	7.93	.32**	.03	-	
4. Davranışsal Kıskançlık	19.85	8.82	.43**	.46**	.16**	-

Not. Ort = Ortalama; SS = Standart Sapma.

*** $p < .001$.*

Buna göre, KIÖ'nün toplam puanının ÇBKÖ'nün bilişsel kıskançlık ($r = .20, p < .001$) alt boyutuyla pozitif ve düşük düzeyde bir ilişkiye; duygusal kıskançlık ($r = .32, p < .001$) ve davranışsal kıskançlık ($r = .43, p < .001$) alt boyutlarıyla pozitif ve orta düzeyde bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür.

2.2.2.6.2.2. KIÖ ve RIÖ Arasındaki İlişkiler

KIÖ'nün RIÖ alt boyutları ve toplam puanıyla ilişkisine dair korelasyon tablosu aşağıda sunulmuştur (Bkz. Tablo 5).

Tablo 5

KIÖ Toplam Puanının RIÖ Alt Boyutları ve Toplam Puanı ile Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Değerleri

Değişkenler	Ort.	SS	1	2	3	4	5	6
1. Kıskançlık İyidir	33.12	11.50	-					
2. Aşk Bir Yolunu Bulur	17.91	4.47	.16**	-				
3. İdealleştirme	10.49	2.95	.15**	.38**	-			
4. İlk Görüşte Aşk	5.66	2.32	.15**	.41**	.45**	-		
5. İlk ve Tek	8.81	3.64	.34**	.46**	.39**	.39**	-	
6. Romantik İnançlar	42.87	10.10	.28**	.81**	.71**	.69**	.77**	-
toplam puan								

Not. Ort = Ortalama; SS = Standart Sapma.

*** $p < .01$.*

Buna göre, KIÖ'nün toplam puanının RIÖ'nün aşk bir yolunu bulur ($r = .16, p = .001$), idealleştirme ($r = .15, p = .002$) ve ilk görüşte aşk ($r = .15, p = .002$) alt boyutları ile toplam puanıyla ($r = .28, p < .001$) pozitif ve düşük düzeyde bir ilişkiye; ilk ve tek ($r = .34, p < .001$) alt boyutuyla ise pozitif ve orta düzeyde bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür.

2.2.2.7. KIÖ'nün Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenilirlik düzeyini tespit edebilmek amacıyla Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ve madde toplam korelasyon değerlerine bakılmıştır. Buna göre, ölçeğin iç tutarlık katsayısı .93 olarak hesaplanmıştır. Madde toplam korelasyonunda ise değerlerin .30 ve üzerinde olması, maddelerin doğru anlaşıldığına işaret etmektedir (Büyüköztürk, 2011). Tablo 6 incelendiğinde, değerlerin .30'dan yüksek olduğu ve bu doğrultuda, ölçekte yer

alan maddelerin kıskançlığa yönelik olumlu tutumları ölçmede etkin ve yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 6

KİÖ Türkçe Formuna İlişkin Betimleyici İstatistikler ve Madde Toplam Korelasyon Değerleri

Madde numarası	Madde	Ort.	SS	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu
1	Bir ilişkide kıskançlık, çiftlerin birbirlerini gerçekten sevdiklerinin bir işaretidir.	3.26	1.39	.80
2	Bir ilişkide biri kıskançsa bu onun ilişkisini önemseydiğinin bir işaretidir.	3.18	1.48	.81
3	Kıskançlık partnerler arasında deneyimlenen olumlu bir duygudur.	3.01	1.39	.79
4	Eğer bir ilişkide kıskançlık yoksa ilişkideki kıvılcım kaybolmuş demektir.	3.02	1.56	.75
5	Kıskançlık, işlevsel olmayan (sorunlu) bir ilişkinin işaretidir.	3.74	1.49	.58
6	Kıskançlık ilişkileri mahveder.	3.54	1.45	.61
7	Kıskançlık tutkunun bir işaretidir.	3.19	1.37	.77
8	Kıskançlığın olmadığı bir ilişki sıkıcıdır.	2.89	1.52	.73
9	Kıskançlığın olmaması ilişkiler için sağlıklıdır.	3.67	1.57	.69
10	Kıskançlık sağlıklı romantik ilişkilerin normal bir parçasıdır.	3.62	1.42	.76

2.2.3. Romantik Aşk Mitleri Ölçeği (RAMÖ)

Ölçek, Lara ve Gomez-Urrutia (2019) tarafından, bireylerin romantik aşk mitlerine yönelik inanç düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Toplam 10 maddeden oluşan ölçek, 5’li Likert tipindedir. Ölçeğin 4 maddeden oluşan idealize etme (örn. “Gerçek aşk, her engeli aşabilir.”) ve 6 maddeden oluşan aşkın istismarı (örn. “Kavganın tuzu biberidir.”) olmak üzere iki boyutu vardır. İdealize etme alt boyutu için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .73, aşkın istismarı alt boyutu için ise .82 olarak hesaplanmıştır. McDonald omega güvenirlik katsayıları ise sırasıyla idealize etme için .78, aşkın istismarı için .88 olarak belirlenmiştir.

Uyarlama çalışması Esen, Seymenler ve Siyez (2021) tarafından yapılan Türkçe formu, özgün formda olduğu gibi iki boyutlu bir yapıya sahiptir. Uyarlama çalışmasında idealize etme boyutu için Cronbach alfa katsayısı .74, aşkın istismarı için .76 olarak hesaplanmıştır. Ek olarak, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı da sırasıyla .79 ve .72 olarak bulunmuştur. Mevcut çalışmada ise Cronbach alfa katsayıları idealize etme boyutu için .62, aşkın istismarı boyutu için .75 olarak hesaplanmıştır.

2.2.4. İlişki Temelli Öz-Saygı Ölçeği (İTÖSÖ)

Ölçek, Knee ve diğerleri (2008) tarafından bireylerin özdeğerlerini romantik ilişkilerine hangi düzeyde temellendirdiklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek 11 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipindedir. Ölçek için örnek bir madde şu şekildedir: “Partnerimle duygusal olarak bağımız varmış gibi görüldüğünde kendimi daha iyi hissediyorum”. Söz konusu ölçeğin Türkçeye çevirisi Terzi'nin (2022) doktora tez çalışması kapsamında yapılmıştır. Öncelikle iki psikoloji doktora öğrencisi bağımsız olarak ölçeği Türkçeye çevirmiş ve daha sonra bir doktora psikoloji öğrencisi ile anadili İngilizce olan bir kişi tarafından geri çeviri yapılmıştır. Son olarak, geri çeviriler özgün ölçekle karşılaştırıldığında ölçeğin Türkçe çevirisi uygun bulunmuştur. Türkçe çevirisinin iç tutarlık katsayısı .83 olarak hesaplanmıştır. Mevcut çalışmada ise .83 olarak bulunmuştur.

2.2.5. Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği (ÇBDİÖ)

Murphy ve Hoover (1999) tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin romantik ilişkilerinde psikolojik flört şiddetine yönelik hem uygulayıcı hem de mağdur olma durumlarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Özgün formu 56 maddeden oluşmakta olup, iki temel boyut içermektedir. Her bir boyutta, yedişer maddeden oluşan dört alt boyut yer almaktadır: “kısıtlama/kontrol”, “aşağılama”, “düşmanca geri çekilme” ve “hakimiyet/gözdağı”. Katılımcılardan, belirtilen davranışların son altı ay içinde romantik

ilişkilerinde ne sıklıkla yaşandığını belirtmeleri istenmektedir. Değerlendirme, sekizli bir sıklık ölçümü üzerinden yapılmaktadır: 0 = Hiçbir zaman olmadı, 1 = Bir kere, 2 = İki kere, 3 = 3–5 kere, 4 = 6–10 kere, 5 = 11–20 kere, 6 = 20 kereden fazla ve 7 = Son 6 ayda olmadı ama daha önce oldu. Murphy ve Hoover’ın (1999) önerisiyle 7 numaralı ifade 0 olarak kodlanmaktadır. Maddelere verilen yanıtlar doğrultusunda hem iki boyuta ait puanlar hem de dört alt boyuta ait puanlar hesaplanabilmektedir. Her iki boyut açısından elde edilebilecek toplam puanlar 0 ile 168 arasında değişmektedir. Ölçeğin özgün formunda, uygulama ve maruz kalma boyutları için Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları şu şekilde rapor edilmiştir: “*kısıtlama/kontrol*” alt boyutu için sırasıyla .84 ve .85; “*aşağılama*” alt boyutu için .88 ve .91; “*düşmanca geri çekilme*” için .89 ve .92; “*hakimiyet/gözdağı*” için ise .83 ve .91 (Murphy ve Hoover, 1999).

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Toplu-Demirtaş ve diğerleri (2018) tarafından üniversite öğrencileriyle yürütülmüştür. Ölçeğin Türkçe formu da özgün formdaki gibi uygulama (örn. “*Partnerim için önemli olan bir sorunun varlığını reddettim.*”) ve maruz kalma (örn. “*Partnerim benim için önemli olan bir sorunun varlığını reddetti.*”) olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Benzer şekilde her iki boyut, yedişer maddeden oluşan dört alt boyutu kapsamaktadır. Ölçek maddeleri özgün formunda olduğu gibi 8’li Likert tipi şeklindedir. Her iki boyut için ayrı olacak biçimde toplam puan alınabilmektedir (Toplu-Demirtaş vd., 2018). Maruz kalma boyutundan elde edilen yüksek puanlar, bireyin psikolojik flört şiddetine uğrama düzeyinin arttığını; uygulama boyutundan elde edilen yüksek puanlar ise bireyin bu tür davranışları sergileme düzeyinin yükseldiğini göstermektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmasında iç tutarlık katsayıları uygulama boyutu için .89, maruz kalma boyutu için ise .90 olarak hesaplanmıştır (Toplu-Demirtaş vd., 2018). Bu çalışmada ise uygulama boyutunun iç tutarlık katsayısı .89, maruz kalma boyutunun ise .91 olarak hesaplanmıştır.

2.2.6. Siber Flört İstismarı Ölçeği (SFIÖ)

Ölçek, Borrajo ve diğerleri (2015c) tarafından romantik ilişkilerde bireylerin siber flört şiddetini uygulama ve bu şiddet türüne maruz kalma davranışlarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Toplam 40 maddeden oluşan ölçeğin 20 maddesi siber flört şiddetine maruz kalma, 20'si ise siber flört şiddetini uygulama boyutundadır. Ölçek “Doğrudan Saldırganlık” ve “Kontrol/İzleme” olmak üzere iki alt boyut içermektedir. Ölçeğin uygulama ve maruz kalma olmak üzere her iki boyutunda da *doğrudan saldırganlık* için 11 madde ve *izleme/kontrol* alt boyutu için 9 madde yer almaktadır. Uygulama ve maruz kalma boyutlarının Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları özgün ölçekte sırasıyla doğrudan saldırganlık için .73 ve .84, izleme/kontrol için .81 ve .81 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeğin Türkçeye uyarlanma çalışması Bakır ve Kalkan (2019) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin uyarlama çalışması, 18-30 yaş aralığında bulunan 919 kişiyle yürütülmüştür. Ölçek yanıtlanırken katılımcılardan ilişkilerinin son bir yılında ilgili davranışların kaç kez gerçekleştiğini belirtmek için 6'lı Likert tipinde bir derecelendirme yapmaları istenmektedir (1 = Hiç: Bu bizim ilişkimizde hiç olmadı, 2 = Geçen yıl değil, ama daha önce bir kere oldu, 3 = Nadiren: Bir ya da iki kere oldu, 4 = Bazen: 3 ile 10 kere arasında oldu, 5 = Sık sık: 11 ile 20 kere arasında oldu ve 6 = Genellikle: 20 kereden fazla oldu). Ölçeğin Türkçe formu da özgün formda olduğu gibi uygulama (örn. “*Birlikte olduğum kişinin mobil uygulamalara son bağlanma zamanını kontrol ettim.*”) ve maruz kalma (örn. “*Birlikte olduğum kişi, mobil uygulamalara son bağlanma zamanımı kontrol etti.*”) olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten uygulama ve maruz kalma boyutları için ayrı olacak biçimde toplam puan alınabilmektedir. Ölçeğin her bir boyutunda toplam puanların artması, siber flört şiddeti uygulamanın veya maruz kalmanın artmasına karşılık gelmektedir. Ölçeğin uyarlama çalışmasında maruz kalma boyutu için iç tutarlık katsayısı .84 ve uygulama boyutu için .83 olarak hesaplanmıştır.

Bu çalışmada ise maruz kalma boyutunun Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .77, uygulama boyutunun .75 olarak bulunmuştur.

2.3. İşlem

Ön çalışmanın ardından ana çalışmanın uygulamasına geçilmiştir. Mevcut çalışma için öncelikle ölçek yazarlarından ve Ankara Üniversitesi Etik Kurulu'ndan etik onay (bkz. Ek 12) alınmıştır. Gerekli izinlerin alınmasının ardından Türkiye'nin farklı illerinde ikamet eden ve en az 6 aydır bir flört ilişkisi bulunan 18-30 yaş arası üniversite öğrencilerinden veri toplanmıştır. Veriler Google Forms aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Katılımcılara uygulamadan önce çalışmaya dair bilgi verilmiş ve onamları alınmıştır. Katılımcılara istedikleri zaman araştırmadan ayrılacakları, araştırmayı tamamlamamanın bir yaptırımının olmadığı, alınan bilgilerin sadece bilimsel amaçla kullanılacağı ve kişisel bilgilerinin gizli tutulacağı bilgisi verilmiştir. Ölçekler katılımcılara farklı sıralarda sunulmuş ve uygulama yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Dışlama kriterleri uygulandıktan sonra veri tarama işlemlerine geçilmiştir. Veri setinde kayıp bir veriye rastlanmamıştır. Tek yönlü uç değerler, standartlaştırılmış z-puanları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Z-puan değerleri -3.29 ve +3.29 aralığı (Tabachnick ve Fidell, 2013) dışında kalan 16 katılımcının verisi veri setinden çıkarılmıştır. Ardından, çok yönlü uç değerlerin belirlenmesi amacıyla Mahalanobis uzaklık değerleri hesaplanmıştır. Mahalanobis uzaklık puanları, $p < .001$ anlamlılık düzeyinde χ^2 dağılımı ile değerlendirilmiştir. Buna göre, 10 katılımcıya ait veriler çok yönlü uç değer olarak belirlenmiştir. Uç değerlerin incelenmesi sonucunda toplam 26 katılımcının verisi veri setinden çıkarılmış ve analizlerin 498 katılımcı ile yürütülmesine karar verilmiştir. Araştırma değişkenlerinin normallik varsayımını karşılama durumlarını incelemek amacıyla çarpıklık ve basıklık değerleri ± 2 değeri esas alınarak test edilmiştir

(Tabachnick ve Fidell, 2013). Araştırma değişkenlerine ait değerlerin önerilen aralıktadır olduğu görölmüş ve bu doğrultuda, çalışmanın denencelerini test etmek amacıyla parametrik testler kullanılmıştır.

Verilerin analizinde IBM SPSS 26 kullanılarak değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla Pearson korelasyon analizi yürütölmüştür. Ayrıca, kategorik sosyodemografik değişkenler için tek yönlü çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) uygulanmıştır. Sürekli demografik değişkenler için ise Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Daha sonra, ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici etkilerinin değerlendirilmesi için Hayes (2018) tarafından geliştirilen PROCESS Makro Model 1 analizinden yararlanılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR

Bu çalışmada, araştırma değişkenlerini incelemek amacıyla Pearson korelasyon analizi, tek yönlü çok değişkenli varyans analizi (MANOVA), ki-kare testi ve düzenleyici değişkenli regresyon analizleri uygulanmıştır. Bu bölümde ilk olarak değişkenlere dair betimleyici istatistiksel analizler, sonrasında sosyodemografik değişkenler ile ana değişkenler arasındaki ilişkiler ve son olarak, ana değişkenler ile ilgili hipotezler doğrultusunda yürütülen analizlere yer verilmiştir.

3.1. Betimleyici İstatistiksel Analizler

Bu başlıkta, araştırma değişkenlerine ve katılımcıların demografik özelliklerine dair betimleyici istatistikler sunulmuştur.

3.1.1. Araştırma Değişkenlerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Ana çalışmanın değişkenlerine ilişkin standart sapma, ortalama, ölçekler ve boyutlarından alınabilecek en düşük ve en yüksek puanlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7*Değişkenlere İlişkin Betimleyici İstatistikler*

	Ort.	SS	En Düşük	En Yüksek
Kıskançlık İyidir Ölçeği	32.51	12.42	10	60
Romantik Aşk Mitleri Ölçeği				
İdealize Etme	14.22	3.45	4	20
Aşkın İstismarı	13.46	4.86	6	30
İlişki Temelli Öz Saygı Ölçeği	42.51	7.37	11	55
Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği				
Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama	25.09	18.54	0	168
Psikolojik Flört Şiddeti Maruz Kalma	24.39	20.14	0	168
Siber Flört İstismarı Ölçeği				
Siber Flört Şiddeti Uygulama	28.62	7.83	20	120
Siber Flört Şiddeti Maruz Kalma	28.08	8.14	20	120

Not. SS = Standart Sapma

Tablo 7'deki puanlar incelendiğinde, katılımcıların kıskançlığa yönelik olumlu tutumlarına ait puanlarının (*Ort.* = 32.52, *SS* = 12.42) orta değere oldukça yakın olduğu görülmektedir. Ayrıca, katılımcıların idealize etme boyutuna ait puanları (*Ort.* = 14.22, *SS* = 3.45) orta değerinin biraz üzerindeyken; aşkın istismarı boyutuna ait puanları (*Ort.* = 13.46, *SS* = 4.86) orta değerinin altındadır. Diğer bir deyişle, katılımcıların romantik aşk mitlerine yönelik inançları daha çok aşka yönelik olumlu bir yanılsama oluşturmaya yöneliktir. Katılımcıların ilişki koşullu benlik saygısı puanlarına (*Ort.* = 42.51, *SS* = 7.37) bakıldığında ise, elde edilen puanların orta değerinin üzerinde ve olası en yüksek puana yakın olduğu gözlemlenmektedir. Buna göre, katılımcıların benlik saygılarını romantik ilişkilerine göre değerlendirme eğiliminde oldukları anlaşılmaktadır. Öte yandan psikolojik flört şiddeti uygulama (*Ort.* = 25.09, *SS* = 18.54) ve maruz kalma (*Ort.* = 24.39, *SS* = 20.14) puanlarına bakıldığında, değerlerin alınabilecek en düşük puana yakın olduğu görülmüştür. Benzer şekilde siber flört şiddeti uygulama (*Ort.* = 28.62, *SS* = 7.83) ve maruz kalma (*Ort.* = 28.08, *SS* = 8.14) ortalamalarının da alınabilecek en düşük puana

yakın olduğu gözlemlenmektedir. Bu bulgular, çalışmaya katılan bireylerin psikolojik ve siber flört şiddeti davranışlarını hem uygulama hem de maruz kalma açısından sık deneyimlemediklerini göstermektedir.

3.1.2.Flört Şiddeti Türlerinin Yaygınlığına İlişkin Bulguların İncelenmesi

İlk olarak, katılımcıların flört şiddetine maruz kalma ve uygulama sıklıkları incelenmiştir. Bu doğrultuda, psikolojik flört şiddeti için son altı ay içerisinde; siber flört şiddeti içinse son bir yılda romantik ilişkilerinde en az bir şiddet yaşantısı bildiren katılımcıların verilerinin 1; hiçbir şiddet yaşantısı bildirmeyen katılımcıların verilerinin 0 olarak kodlandığı kategorik bir değişken oluşturulmuştur. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların %97.4'ü son 6 ay içerisinde romantik ilişkilerinde en az bir kez psikolojik flört şiddeti uyguladıklarını bildirmişlerdir. En az bir kere psikolojik flört şiddetine maruz kaldığını bildirenlerin oranı ise %95.8'dir. Cinsiyete göre dağılım incelendiğinde, erkeklerin %96.6'sı partnerine en az bir kere psikolojik flört şiddeti uyguladığını, %97.2'si ise psikolojik flört şiddetine maruz kaldığını belirtmiştir. Kadınlarda ise bu oran sırasıyla %97.8 ve %95'tir. Yürütülen Fisher ki-kare analizi sonucuna göre, partnere psikolojik flört şiddeti uygulama yaygınlığı cinsiyete göre farklılaşmamaktadır ($p > .05$). Benzer şekilde, yürütülen Yates ki-kare analizi sonucuna göre psikolojik flört şiddetine maruz kalmada cinsiyete göre bir farklılaşma görülmemektedir ($p > .05$).

Siber flört şiddeti yaşantılarına ilişkin veriler incelendiğinde, katılımcıların %87.4'ü son 1 yılda en az bir kere partnerine siber flört şiddeti uyguladığını bildirirken, maruz kalma için bu oran %78.7'dir. Cinsiyete göre bakıldığında erkeklerin %85.9'u siber flört şiddeti uyguladığını; %84.7'si ise siber flört şiddetine maruz kaldığını belirtmiştir. Kadınlarda ise bu oran sırasıyla %84.1 ve %75.4'tür. Pearson ki-kare analizi sonucuna göre, partnere siber flört şiddeti uygulama yaygınlığında cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma

bulunmamaktadır ($p > .05$). Öte yandan, maruz kalma yaygınlığı cinsiyete göre farklılaşmaktadır ($\chi^2(1) = 5.96, p = .015$).

3.1.3. Demografik Değişkenlere İlişkin Bulguların İncelenmesi

Katılımcılardan elde edilen sosyodemografik veriler, örneklemin tanıtıcı özelliklerinin ve değişkenlerle olası ilişkilerin anlaşılması amacıyla analiz edilmiştir. Bu kapsamda, flört şiddeti türlerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) uygulanmıştır.

Bağımlı değişkenler; psikolojik flört şiddeti uygulama düzeyi, psikolojik flört şiddetine maruz kalma düzeyi, siber flört şiddeti uygulama düzeyi ve siber flört şiddetine maruz kalma düzeyidir. Bağımsız değişken olarak ise cinsiyet (kadın x erkek) ele alınmıştır. Yürütülen analizler sonucunda, cinsiyetin anlamlı bir temel etki gösterdiği ve ölçek puanlarının cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılaşma gösterdiği tespit edilmiştir ($Wilks' \lambda = .89, F(4,493) = 14.65, p < .001, kısmi \eta^2 = .11$). Elde edilen bulgular, cinsiyetin varyansın yaklaşık %11'ini açıkladığını ortaya koymaktadır. Psikolojik flört şiddetine maruz kalma ($F(1,496) = 11.26, p = .001, kısmi \eta^2 = .02$) ve siber flört şiddetine maruz kalma puanları ($F(1,496) = 12.45, p < .001, kısmi \eta^2 = .02$) cinsiyete göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Psikolojik ve siber flört şiddeti uygulamada ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p > .05$). Bulgulara göre, psikolojik flört şiddetine maruz kalmada erkeklerin puanları ($Ort. = 28.42, SS = 21.40$) kadınların puanlarından ($Ort. = 22.16, SS = 19.08$) daha yüksektir. Benzer şekilde, siber flört şiddetine maruz kalma puanları da erkeklerde ($Ort. = 29.80, SS = 8.70$) kadınlara ($Ort. = 27.14, SS = 7.67$) göre daha yüksektir. Bu bulgular, erkek katılımcıların hem psikolojik hem de siber flört şiddetine maruz kalma açısından daha yüksek puanlara sahip olduklarını göstermektedir. Söz konusu MANOVA sonuçları Tablo 8'de sunulmaktadır.

Tablo 8*Cinsiyetin Flört Şiddeti Türleri Üzerindeki Etkisine İlişkin MANOVA Sonuçları*

Değişim Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	kısmi η^2
Cinsiyet					
Psikolojik Flört Şiddeti	37.84	1	37.84	.11	.00
Uygulama					
Psikolojik Flört Şiddetine	4473.41	1	4473.41	11.26*	.02
Maruz Kalma					
Siber Flört Şiddeti	86.71	1	86.71	1.42	.01
Uygulama					
Siber Flört Şiddetine	806.98	1	806.98	12.45*	.02
Maruz Kalma					

* $p < .05$

Katılımcıların flört şiddeti türlerinden aldıkları puanların; cinsel yönelim, ilişki türü (flört ilişkisi olan vs. sözlü/nişanlı), mevcut ilişkinin süresi, partnerle görüşme sıklığı, partnerle birlikte yaşama, aynı şehirde yaşama, internet aracılığıyla tanışma ve sosyal medya kullanımı gibi değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bir dizi Tek Yönlü MANOVA uygulanmıştır. Analiz sonuçları, söz konusu değişkenlerin hiçbirinde flört şiddeti türlerine ilişkin puanlarda anlamlı bir farklılık olmadığını göstermiştir ($p > .05$).

Katılımcıların en uzun flört süreleri, hayatlarındaki önemli flört sayısı, mevcut ilişkilerine dair ciddiye tanımları, sosyal medya kullanım ve mesajlaşma sürelerinin araştırma değişkenleri ile ilişkileri Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi ile incelenmiştir. İlk olarak, katılımcıların en uzun flört süreleri ile araştırma değişkenleri arasındaki ilişkilere bakıldığında, en uzun flört süresi arttıkça kıskançlık yanlısı tutumların azaldığı görülmüştür ($r = -.12, p = .008$). Ayrıca, katılımcıların bildirdikleri önemli flört sayısı arttıkça idealize etme ($r = -.13, p = .005$) ve aşkın istismarına ($r = -.14,$

$p = .003$) ilişkin puanlarının azaldığı görülmüştür. İlişkiye dair ciddiyet tanımına bakıldığında ise, katılımcılar ilişkilerini daha ciddi tanımladıkça romantik aşkı idealize etme ($r = .19, p < .001$) düzeyleri ve ilişki koşullu benlik saygısı düzeyleri ($r = .15, p = .001$) artarken; psikolojik ($r = -.18, p < .001$) ve siber ($r = -.14, p = .002$) flört şiddeti mağduriyeti ile psikolojik flört şiddeti uygulamalarının ($r = -.13, p = .005$) azaldığı görülmüştür. Aşkın istismarı, kıskançlık yanlısı tutum ve siber flört şiddeti uygulama için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > .05$). Sosyal medya kullanım süresi dakika cinsinden değerlendirilmiş ve bazı değişkenlerle anlamlı ilişkiler gösterdiği görülmüştür. Buna göre, katılımcıların sosyal medya kullanım süreleri arttıkça psikolojik flört şiddeti uygulama ($r = .10, p = .034$) ve siber flört şiddeti uygulama ($r = .13, p = .004$) düzeyleri artmaktadır. İdealize etme, aşkın istismarı, kıskançlık yanlısı tutum, ilişki koşullu benlik saygısı, psikolojik ve siber flört şiddetine maruz kalma için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > .05$). Aynı şekilde, katılımcıların mesajlaşma süreleri dakika cinsinden değerlendirilmiş ve bazı değişkenlerle anlamlı ilişkiler gösterdiği görülmüştür. Bulgular incelendiğinde, katılımcıların mesajlaşma süreleri arttıkça idealize etme ($r = .16, p = .001$), aşkın istismarı ($r = .09, p = .038$) ve siber flört şiddetine maruz kalma ($r = .09, p = .048$) düzeyleri artmaktadır. Kıskançlık yanlısı tutum, ilişki koşullu benlik saygısı, psikolojik flört şiddeti uygulama/maruz kalma ve siber flört şiddeti uygulama için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > .05$).

3.2. Ana Değişkenler Arasındaki Korelasyonel İlişkilerin İncelenmesi

Çalışmanın ana değişkenleri arasındaki ilişkileri inceleyebilmek amacıyla korelasyon analizi yapılmış ve değerler Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9*Çalışmanın Ana Değişkenleri Arasındaki Korelasyonel İlişkiler*

	1	2	3	4	5	6	7	8
1. İdealize Etme	1							
2. Aşkın İstismarı	.44**	1						
3. Kıskançlık İyidir	.41**	.74**	1					
4. İlişki Koşullu Benlik Saygısı	.34**	.28**	.32**	1				
5. Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama	.02	.24**	.14**	.01	1			
6. Psikolojik Flört Şiddeti Maruz Kalma	.00	.29**	.12**	.06	.83**	1		
7. Siber Flört Şiddeti Uygulama	.13**	.29**	.29**	.11*	.57**	.53**	1	
8. Siber Flört Şiddeti Maruz Kalma	.10*	.29**	.23**	.07	.57**	.61**	.86**	1

** p < .01, *p < .05.

Flört şiddeti türlerinin diğer değişkenlerle ilişkileri incelendiğinde, psikolojik flört şiddeti uygulama düzeyleri; romantik aşk mitlerinin bir boyutu olan aşkın istismarına yönelik inançlarla anlamlı düzeyde pozitif ilişki göstermektedir ($r = .24, p < .001$). Benzer şekilde, kıskançlık yanlısı tutumlarla da pozitif yönde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r = .14, p = .002$). Ayrıca, psikolojik flört şiddeti uygulama, psikolojik flört şiddetine maruz kalma düzeyiyle yüksek düzeyde ilişkili bulunmuştur ($r = .83, p < .001$). Bu değişken, siber flört şiddeti uygulama ($r = .57, p < .001$) ve siber flört şiddetine maruz kalma ($r = .57, p < .001$) düzeyleriyle de pozitif yönde ve anlamlı şekilde ilişkilidir.

Psikolojik flört şiddetine maruz kalma düzeyleri de benzer şekilde aşkın istismarı ($r = .27, p < .001$) ve kıskançlık yanlısı tutum ($r = .12, p = .010$) ile pozitif yönde ilişkili bulunmuştur. Ayrıca, siber flört şiddeti uygulama ($r = .53, p < .001$) ve maruz kalma ($r = .61, p < .001$) ile de anlamlı düzeyde pozitif ilişkiler tespit edilmiştir.

Siber flört şiddeti uygulama değişkeni incelendiğinde; romantik aşk mitlerinin boyutları olan idealize etme ($r = .13, p = .004$) ve aşkın istismarı ($r = .29, p < .001$) ile pozitif yönde anlamlı ilişkiler gösterdiği görülmektedir. Bunun yanı sıra, siber flört şiddeti uygulama; kıskançlık yanlısı tutum ($r = .29, p < .001$) ve ilişki koşullu benlik saygısı ($r = .11, p = .015$) ile de pozitif yönde anlamlı bir ilişki içerisindedir.

Son olarak, siber flört şiddetine maruz kalma düzeylerinin de idealize etme ($r = .10, p = .023$), aşkın istismarı ($r = .29, p < .001$) ve kıskançlık yanlısı tutum ($r = .23, p < .001$) ile pozitif yönde ve anlamlı ilişkiler gösterdiği belirlenmiştir.

Bu bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, romantik aşk mitlerine olan inançların, kıskançlık yanlısı tutumların ve ilişki koşullu benlik saygısının, psikolojik ve siber flört şiddeti davranışlarıyla ve bu şiddet türlerine maruz kalma ile ilişkili olduğu görülmektedir.

3.3. Verilerin Regresyon Analizlerine Uygunluğunun Değerlendirilmesi

Düzenleyici değişken analizleri yürütülmeden önce veriler regresyon analizi varsayımları açısından kontrol edilmiştir. Tabachnick ve Fidell'e göre (2013) regresyon analizi yürütülürken normal dağılım, doğrusallık, homoskedastisite ve çoklu bağlantılılık sorunu varsayımlarının sağlanması Tip 1 ve Tip 2 hataların gerçekleşme olasılığının azalmasına ve daha doğru sonuçlara ulaşılmasına yardımcı olur. *Verilerin analizi* başlığında bahsedildiği üzere çalışmada toplanan veriler çarpıklık ve basıklık değerleri kapsamında değerlendirilmiş ve normal dağılım varsayımının karşılandığı görülmüştür. Ardından yapılan değerlendirmelerde değişkenler arasında doğrusal bir ilişki olduğu ve böylece doğrusallık varsayımının da karşılandığı görülmüştür. Homoskedastisite varsayımı için dağılım grafikleri incelenmiş ve verilerin dağılımında belirgin bir sapma olmadığı görülmüştür. Son olarak, her bir değişken için çoklu bağlantılılığı değerlendirmek amacıyla VIF, Tolerance ve durum indeksi değerleri de incelenmiş ve gerekli varsayımların yeterince karşılandığı görülmüştür. Gerekli varsayımların karşılandığı görüldükten sonra asıl analizlere geçilmiştir.

3.4. Romantik Aşk Mitlerine Yönelik İnançlar ve Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik ve Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolünün İncelenmesi

Romantik aşk mitleri boyutları ve kıskançlık yanlısı tutum ile flört şiddeti türleri arasındaki ilişkilerde ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rollerini incelemek için gerekli analizler SPSS PROCESS paketiyle (Hayes, 2018) Model 1 kullanılarak yürütülmüştür. Analizler gerçekleştirilirken 5000 yeniden örnekleme yöntemi ve %95 güven aralığı kullanılmıştır. Öncelikle düzenleyici değişkenin incelenen ilişkilerdeki etkileşim etkisi değerlendirilmiştir. Etkinin anlamlılığı değerlendirildikten sonra, etkileşim değişkenleri modele eklendiğinde modelde meydana gelen değişimi ifade eden

R^2 değişimi incelenmiştir. Bu değişimin yönünün belirlenmesi için ise, ilgili etkileşim katsayısının yönü dikkate alınmıştır. Test edilen tüm düzenleyici modeller için bu adımlar izlenmiş ve raporlanmıştır.

3.4.1. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular

Yürütölen basit düzenleyici değişken analizinde, romantik aşk mitlerinin idealize etme boyutu ve psikolojik flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği genel modelin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görölmüştür ($F(3, 494) = .24, p > .05, R^2 = .00$). Benzer şekilde, idealize etme ve psikolojik flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği genel modelin de istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görölmüştür ($F(3, 494) = 1.01, p > .05, R^2 = .01$).

3.4.2. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular

Analiz sonucuna göre, idealize etme boyutu ve siber flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği genel model istatistiksel olarak anlamlı bulunmuş ve varyansın %2'sini açıklamaktadır ($F(3, 494) = 3.74, p = .001$). Ancak idealize etme ve ilişki koşullu benlik saygısının etkileşim etkisinin ($B = .000, SH = .001, t = -.442, p > .05$) anlamlı olmadığı görölmüştür. Buna göre, idealize etme ve siber flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici etkisi bulunmamaktadır. İdealize etme boyutu ve siber flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği

genel modelin ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($F(3, 494) = 1.10, p > .05, R^2 = .01$).

3.4.3. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular

Yürütülen analizde, romantik aşk mitlerinin aşkın istismarı boyutu ve psikolojik flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği genel modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F(3, 494) = 11.73, p < .001$) ve varyansın %7'sini açıkladığı görülmüştür. Aynı zamanda, ilişki koşullu benlik saygısı ve aşkın istismarının etkileşim etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı, ancak anlamlılık sınırına yakın bir değere sahip olduğu görülmüştür ($B = -.04, SH = .02, \%95 GA [-.10, .00], t = -1.89, p = .059$). R^2 değişim değeri sonucunda, ilişki koşullu benlik saygısının modele dahil olmasıyla modelin açıklama gücünde %1'lik bir artış yarattığı görülmektedir.

Tablo 10

Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Aşkın İstismarının Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama ile İlişkisi

İKBS	Etki	SH	t	p	%95 GA	
					Düşük	Yüksek
Düşük	1.31	.25	5.26	.00	.82	1.80
Orta	.99	.17	5.71	.00	.65	1.33
Yüksek	.67	.24	2.82	.01	.20	1.13

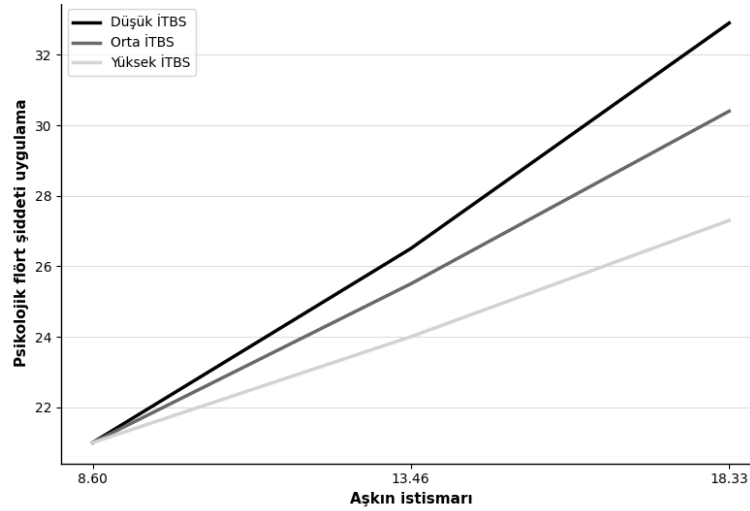
Not. İKBS = İlişki Koşullu Benlik Saygısı, SH = Standart Hata, GA = Güven Aralığı

Tablo 10'a bakıldığında, etkileşim etkisi istatistiksel olarak anlamlılığın sınırında olsa da koşullu etkilerin anlamlı olması, ilişki koşullu benlik saygısının bazı bağlamlarda düzenleyici olarak hareket edebileceğini göstermektedir. Ancak, etkileşim etkisinin

sınırdan anlamlı olması nedeniyle söz konusu bulgular yorumlanırken dikkatli olunmalıdır. Bulgulara göre, ilişki koşullu benlik saygısının tüm düzeylerinde aşkın istismarının psikolojik flört şiddeti uygulama üzerindeki etkisi pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlıdır. Söz konusu etkiler Şekil 3’te incelenebilmektedir.

Şekil 3

İlişki Koşullu Benlik Saygısının Aşkın İstismarı ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü

İlişki koşullu benlik saygısının aşkın istismarı ve psikolojik flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkide düzenleyici rolünün incelendiği genel model de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ve modelin açıkladığı varyans %8’dir ($F(3, 494) = 14.44, p = .000$). İlişki koşullu benlik saygısı ve aşkın istismarının etkileşim etkisine bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($B = -.05, SH = .03, \%95 GA [-.10, -.001], t = -1.10, p = .046$). R^2 değişim değeri sonucunda, ilişki koşullu benlik saygısının modele dahil olmasıyla modelin açıklama gücünde %1’lik bir artış yarattığı görülmektedir.

Tablo 11

Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Aşkın İstismarının Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma ile İlişkisi

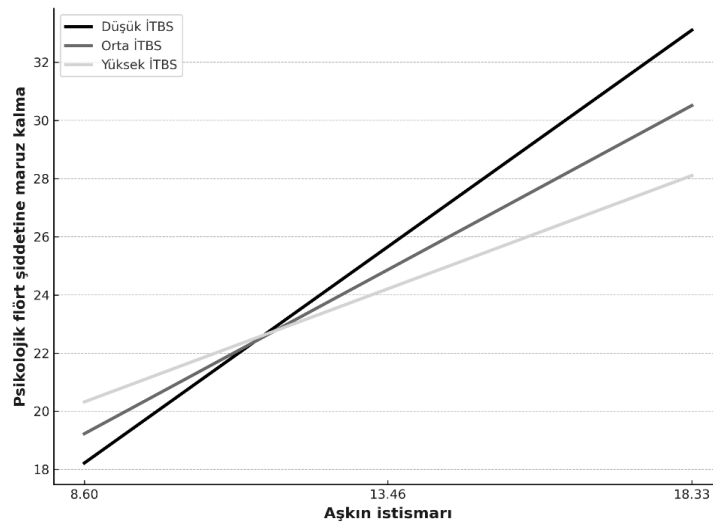
İKBS	Etki	SH	t	p	%95 GA	
					Düşük	Yüksek
Düşük	1.53	.27	5.70	.00	1.00	2.05
Orta	1.16	.19	6.23	.00	.80	1.53
Yüksek	.80	.25	3.13	.00	.30	1.30

Not. İKBS = İlişki Koşullu Benlik Saygısı, SH = Standart Hata, GA = Güven Aralığı

Tablo 11'de de görülebileceği üzere, ilişki koşullu benlik saygısının tüm düzeylerinde aşkın istismarının psikolojik flört şiddetine maruz kalma üzerindeki etkisi pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlıdır. Söz konusu etkiler Şekil 4'te incelenebilmektedir.

Şekil 4

İlişki Koşullu Benlik Saygısının Aşkın İstismarı ile Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü

3.4.4. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular

Yürütülen basit düzenleyici değişken analizinde, aşkın istismarı ve siber flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği genel modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve varyansın %8'ini açıkladığı görülmüştür ($F(3, 494) = 15.19, p < .001$). Ancak aşkın istismarı ve ilişki koşullu benlik saygısının etkileşim etkisinin ($B = .000, SH = .000, t = -.568, p > .05$) anlamlı olmadığı görülmüştür. Buna göre, aşkın istismarı ve siber flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici etkisi bulunmamaktadır. Benzer şekilde, ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün aşkın istismarı ile siber flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkide incelendiği model de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuş ve modelin %9'luk bir açıklama gücüne sahip olduğu görülmüştür ($F(3, 494) = 15.82, p < .001$). Aşkın istismarı ve ilişki koşullu benlik saygısının etkileşim etkisine bakıldığında ise bu etkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($B = .000, SH = .001, t = -.926, p > .05$). Bu sonuca göre, aşkın istismarı ve siber flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

3.4.5. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular

Yürütülen analizde, kıskançlık yanlısı tutumlar ve psikolojik flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği genel modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($F(3, 494) = 4.73, p = .003$) ve varyansın %3'ünü açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, ilişki koşullu benlik saygısı ve kıskançlık yanlısı

tutumların etkileşim etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ancak anlamlılık sınırına yakın bir değere sahip olduğu görülmüştür ($B = -.02$, $SH = .01$, %95 GA [-.34, .00], $t = -1.88$, $p = .060$). R^2 değişim değeri sonucunda, ilişki koşullu benlik saygısının modele dahil olması ile modelin açıklama gücünde %1’lik bir artış meydana geldiği görülmektedir.

Tablo 12

Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Kıskançlık Yanlısı Tutumların Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama ile İlişkisi

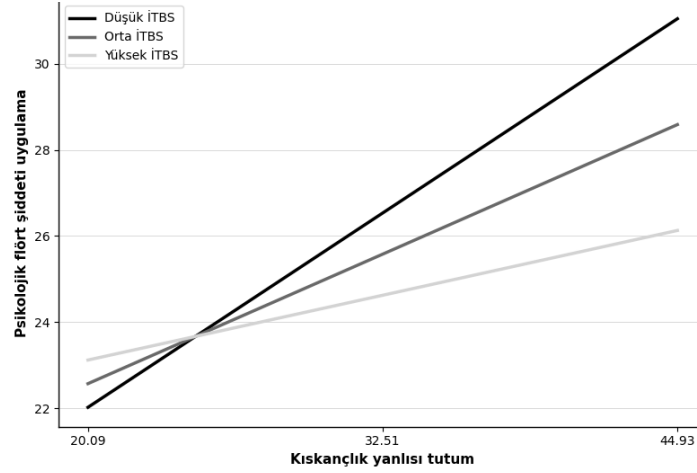
İKBS	Etki	SH	t	p	%95 GA	
					Düşük	Yüksek
Düşük	.36	.10	3.62	.00	.17	.56
Orta	.24	.07	3.44	.00	.10	.38
Yüksek	.12	.09	1.35	.18	-.06	.30

Not. İKBS = İlişki Koşullu Benlik Saygısı, SH = Standart Hata, GA = Güven Aralığı

Etkileşim etkisinin anlamlılık değerinin sınıra yakın olması, kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik flört şiddeti uygulama üzerindeki etkisinde düzenleyici değişkenin bir değişim yaratabileceğini göstermektedir. Tablo 12’de gösterilen koşullu etkilere bakıldığında, ilişki koşullu benlik saygısının düşük ve orta düzeylerinde kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik flört şiddeti uygulama üzerindeki etkisi pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlamlıdır. İlişki koşullu benlik saygısının yüksek düzeyinde ise kıskançlık yanlısı tutumların etkisi istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p > .05$). Söz konusu etkiler Şekil 4’te incelenebilmektedir.

Şekil 5

İlişki Koşullu Benlik Saygısının Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü

Kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik flört şiddetine maruz kalma üzerindeki etkisine yönelik gerçekleştirilen basit düzenleyici değişken analizi istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F(3, 494) = 4.39, p = .005$). Model, psikolojik flört şiddetine maruz kalma üzerindeki varyansın %3'ünü açıklamaktadır. Bulgular incelendiğinde, etkileşim etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür ($B = -.03, SH = .01, \%95 \text{ GA } [-.04, -.01], t = -2.49, p = .013$). Buna göre, kıskançlığı olumlu değerlendirmenin psikolojik flört şiddetine maruz kalma üzerindeki etkisinde ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici bir rolü vardır. Ayrıca, ilişki koşullu benlik saygısının modele dahil olmasıyla modelin açıklama gücünde %2'lik bir artış meydana gelmektedir.

Tablo 13

Düzenleyici Değişkenin Farklı Düzeylerinde Kıskançlık Yanlısı Tutumların Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma ile İlişkisi

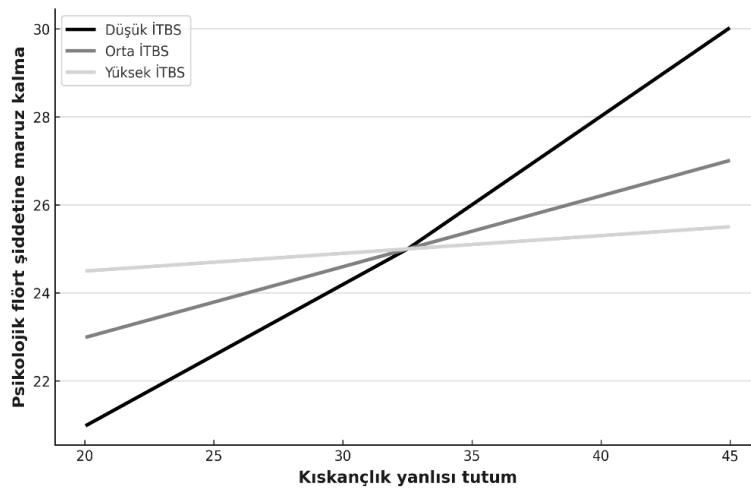
İKBS	Etki	SH	t	p	%95 GA	
					Düşük	Yüksek
Düşük	.37	.11	3.40	.00	.16	.59
Orta	.20	.08	2.58	.01	.05	.35
Yüksek	.02	.10	.24	.81	-.17	.22

Not. İKBS = İlişki Koşullu Benlik Saygısı, SH = Standart Hata, GA = Güven Aralığı

Tablo 13'te gösterilen koşullu etkiler incelendiğinde, ilişki koşullu benlik saygısının düzeyi arttıkça kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik flört şiddetine maruz kalma üzerindeki pozitif yönlü etkisinin zayıfladığı görülmektedir. İlişki koşullu benlik saygısının yüksek düzeyinde ise düzenleyici etkinin anlamlılığını yitirdiği saptanmıştır ($p > .05$). Şekil 6'ya bakıldığında söz konusu etkiler incelenebilmektedir.

Şekil 6

İlişki Koşullu Benlik Saygısının Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddetine Maruz Kalma Arasındaki İlişkide Düzenleyici Rolü

3.4.6. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulgular

Yürütülen analiz sonucuna göre, kıskançlık yanlısı tutumlar ve siber flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün incelendiği genel model istatistiksel açıdan anlamlıdır ($F(3, 494) = 15.05, p < .001$). Model, toplam varyansın %8'ini açıklamaktadır. Etkileşim etkisine bakıldığında ise değerler istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür ($p > .05$). Buna göre, düzenleyici değişken kıskançlığı olumlu değerlendirmenin psikolojik flört şiddeti uygulama üzerindeki etkisinde bir değişim yaratmamaktadır.

İlişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünün kıskançlık yanlısı tutumlar ve siber flört şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkide incelendiği genel model de istatistiksel olarak anlamlıdır ($F(3, 494) = 9.90, p < .001$) ve varyansın %6'sını açıklamaktadır. Ancak, ilişki koşullu benlik saygısı ve kıskançlık yanlısı tutumların etkileşim etkisi anlamsız bulunmuştur ($p > .05$). Buna göre, söz konusu modelde ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici bir rolü bulunmamaktadır.

BÖLÜM IV

TARTIŞMA

Mevcut çalışmada, kıskançlık yanlısı tutumlar ve romantik aşk mitlerine yönelik inançlar ile psikolojik ve siber flört şiddeti arasındaki dinamiklerin incelenmesi amaçlanmıştır. Ek olarak, söz konusu değişkenlerle ilişkisi bilindiği kadarıyla henüz ortaya konmamış olan ilişki koşullu benlik saygısının, bu ilişkilerde olası düzenleyici rolünün incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın bir diğer amacı ise, özellikle namus kültürünün baskın olduğu Türkiye gibi toplumsal bağlamlarda, kıskançlığa yönelik olumlu tutumların sosyal normlar çerçevesinde nasıl meşrulaştırıldığına dikkat çekmektir. Bu bağlamda, kıskançlık yanlısı tutumların değerlendirildiği geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracına duyulan ihtiyaç doğrultusunda, Kıskançlık İyidir Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması gerçekleştirilmiş ve bu yolla alanyazına bir katkıda bulunulması hedeflenmiştir.

Bu amaçlar doğrultusunda, mevcut çalışmanın ilk aşamasında Kıskançlık İyidir Ölçeğinin Türkçe uyarlama çalışması kapsamında geçerlik ve güvenirlik analizleri yürütülmüştür. Ana çalışmada ise, romantik aşk mitlerinin boyutları olan idealize etme ve aşkın istismarı ile kıskançlık yanlısı tutumların, psikolojik ve siber flört şiddeti davranışları (uygulama ve maruz kalma) ile ilişkileri incelenmiştir. Bununla birlikte, oluşturulan model doğrultusunda ilişki koşullu benlik saygısının bu ilişkilerde düzenleyici rolü olup olmadığı incelenmiştir.

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular, ilgili hipotezler ve mevcut alanyazın çerçevesinde ele alınarak tartışılmıştır. Ayrıca, çalışmanın sonuçları doğrultusunda çıkarımlar yapılmış; araştırmanın sınırlılıkları ve gelecekteki araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

4.1. Ölçek Uyarlama Çalışmasının Bulgularının Tartışılması

Çalışmada öncelikle Hartwell, Humphries, Erchull ve Liss (2015) tarafından bireylerin romantik ilişkilerde kıskançlığın iyi olduğuna yönelik değerlendirmelerini ölçmek amacıyla geliştirilen 10 maddelik Kıskançlık İyidir Ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışması yürütülmüştür. Çalışma, geçerlik ve güvenilirlik analizleri kapsamında gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları, Türkçe formun ileride gerçekleştirilecek ilgili araştırmalarda geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabileceğini ortaya koymuştur. Uyarlama çalışması kapsamında, ölçeğin geçerliğini değerlendirmek amacıyla yapı geçerliği, yakınsak geçerlik ve ıraksak geçerlik kullanılmış; güvenilirlik düzeyi ise Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ile madde-toplam korelasyon değerleri üzerinden incelenmiştir. Yapı geçerliğine ait bulgular DFA ile elde edilmiştir.

Yürütülen DFA sonucunda, verilerin uyum iyiliğine dair değerler incelendiğinde, ilgili maddeler arasında dört hata ilişkilendirmesi (modifikasyon) uygulanmasının ardından KIÖ'nün normlu ki kare değerinin kabul edilebilir bir düzeye ulaştığı görülmüştür. Hata ilişkilendirmelerinin çoğunlukla ters kodlanan maddeler (5., 6. ve 9. madde) arasında önerildiği görülmüştür. Bu durum, alanyazında sıklıkla vurgulanan ve *yöntem etkisi* olarak adlandırılan bir olguya işaret etmektedir (Hinkin, 1995; Harvey vd., 1985; Ibrahim, 2001; Idaszak ve Drasgow, 1987). Ters ifadeli maddeler, katılımcılar tarafından olumlu ifadelere kıyasla farklı biçimlerde yorumlanabilmekte ve bu durum, yanıtlarda tutarsızlıklara ya da ölçümde biçimsel yanıt farklarına yol açabilmektedir (Barnette, 2000; Hinkin, 1995; Ibrahim, 2001). Özellikle, ölçüm aracında olumlu ifade edilen madde sayısının olumsuz ifadelerle göre daha fazla olması, bu tür etkileri daha da belirginleştirebilmektedir (Kartal vd., 2022). Schmitt ve Stults (1986) da bu etkinin, katılımcıların anket formunu yanıtlarken belirli bir kalıp geliştirmeleri ve bu kalıp sonrasında madde yönüne (olumlu/olumsuz) dikkat etmemeleriyle ilişkili olabileceğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda, DFA'da önerilen hata ilişkilendirmelerinin kuramsal bir

gerekçeye değil, ters madde formülasyonundan kaynaklanan biçimsel bir etkiye dayandığı düşünülmektedir. Sonuç olarak, bu ilişkilendirmeler modelin kavramsal bütünlüğüne zarar vermediği için analiz sürecine dahil edilmiştir. İlişkilendirmelerin ardından modelin GFI, AGFI, CFI, NFI, TLI ve SRMR değerlerinin iyi uyuma; RMSEA değerinin ise orta düzey bir uyuma sahip olduğu görülmüştür. Bu bulgular, ölçeğin Türkçe formunun ölçülen yapı ile istatistiksel olarak iyi bir uyum gösterdiğini ortaya koymaktadır.

KİÖ'nün yakınsak geçerliği ÇBKÖ ile, iraksak geçerliği ise RİÖ ile korelasyonlarına bakılarak değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, KİÖ; ÇBKÖ'nün bilişsel, duygusal ve davranışsal kıskançlık alt boyutlarıyla düşük ve orta düzeylerde pozitif ilişkiler göstermektedir. Bu durum, KİÖ'nün benzer bir yapıyı ölçen ÇBKÖ ile pozitif yönde ilişkili olması bakımından yakınsak geçerliğini desteklemektedir. Diğer yandan, KİÖ'nün RİÖ toplam puanı ve aşk bir yolunu bulur, idealleştirme, ilk görüşte aşk, ilk ve tek alt boyutları ile düşük düzeyde pozitif ilişkiler gösterdiği bulunmuştur. Korelasyon katsayılarının büyük çoğunluğunun düşük düzeyde olması; biri aşk ile romantik ilişkiler hakkındaki irrasyonel ve idealize edilmiş inançları, bir diğeri ise kıskançlık duygusuna yönelik olumlu tutumları değerlendiren bu iki yapının birbirinden ayrıştığını göstermektedir. Bu doğrultuda, KİÖ'nün ölçmediği ve romantik ilişkilerle ilişkili olan bir yapı ile düşük düzeyde ilişkili olması, iraksak geçerliğinin sağlandığını göstermektedir.

Hatırlanacağı gibi mevcut çalışmada ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlık katsayısı ve madde-toplam korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .93 olarak bulunmuş olup bu değer, .90'ın üzerinde olması açısından yüksek bir güvenilirlik düzeyine işaret etmektedir (Field, 2013; Kline, 2023). Ölçekteki maddelere dair madde-toplam puan korelasyonları .58 ile .81 arasında değişmektedir. Bu değerlerin .30 ve üzerinde olması, maddelerin doğru anlaşıldığına ve ayırt edicilik açısından kabul edilebilir düzeyde olduğuna işaret etmektedir (Büyüköztürk, 2011; Field, 2013). Dolayısıyla, bu

çalışmadan elde edilen değerler göz önünde bulundurulduğunda ölçeğin güvenilirlik bakımından yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

KİÖ'nün Türkçe uyarlama çalışmasının bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırma örnekleminde cinsiyet dağılımı dengeli olmamakla birlikte, örnekleme 18-30 yaş aralığındaki üniversite öğrencisi ve mezunu bireyler oluşturmaktadır. Bu durum, bulguların daha geniş bir popülasyona genellenebilirliğini sınırlandırmaktadır.

Sonuç olarak, bu ölçeğin Türkçe alanyazına dahil edilmesinin, kıskançlık yanlısı tutumların romantik ilişkilerdeki ve yakın partner şiddetindeki rollerinin daha iyi belirlenmesine ve potansiyel tehlikelerinin anlaşılmasına yardımcı olabileceği düşünülmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, KİÖ'nün psikometrik özellikler açısından yeterli düzeyde olduğu ve ileride yapılacak araştırmalarda kıskançlık yanlısı tutumların değerlendirilmesinde geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Betimleyici İstatistiksel Analizlere İlişkin Bulguların Tartışılması

Çalışma değişkenlerine ilişkin betimleyici istatistikler değerlendirildiğinde, çalışmaya katılan bireylerin kıskançlık yanlısı tutumlarının ortalama düzeyde olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, romantik aşk mitlerine yönelik inançlarının da daha çok aşka dair olumlu bir yanlısamayı yansıttığı görülmektedir. Katılımcıların ilişki koşullu benlik saygısı ortalamaları incelendiğinde, araştırma örneklemini oluşturan bireylerin öz değerlerini romantik ilişkileri üzerinden değerlendirme eğiliminde oldukları anlaşılmaktadır. Benzer olarak, katılımcıların psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama ve maruz kalma ortalamalarının da oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Flört şiddeti türlerinin genel ve cinsiyet temelli yaygınlıkları değerlendirildiğinde, son 6 ay içerisinde katılımcıların %97.4'ünün psikolojik flört şiddeti uyguladığı; %95.8'inin ise psikolojik flört şiddetine maruz kaldığı görülmüştür. Siber flört şiddeti açısından

incelendiğinde ise %87.4'ünün siber flört şiddeti uyguladığı; %78.7'sinin de siber flört şiddetine maruz kaldığı görülmüştür. Hatırlanacağı gibi, mevcut çalışmada şiddet türlerini uygulama ve maruz kalma yaygınlık oranlarının cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemek amacıyla ki-kare analizleri yürütülmüştür. Analiz sonuçlarına göre, yalnızca siber flört şiddetine maruz kalma açısından cinsiyet farkı gözlenmiştir. Bu doğrultuda, erkeklerin kadınlara göre daha yüksek oranda siber flört şiddetine maruz kaldığı bulunmuştur. Psikolojik ve siber şiddetin yaygınlık oranlarına ilişkin bu bulgular, daha önce üniversite öğrencileriyle gerçekleştirilen diğer çalışma bulgularıyla da tutarlıdır (Borrajo vd., 2015c; Brem vd., 2019; Hines ve Saudino, 2003; Leisring ve Giumetti, 2014; Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2022; Toplu ve Hatipoğlu-Sümer, 2011; Torres vd., 2012).

Hatırlanacağı üzere, bu çalışmada cinsiyetin flört şiddeti türleri üzerindeki etkisinin incelenmesi amacıyla Tek Yönlü MANOVA analizleri yürütülmüş ve cinsiyetin psikolojik ve siber flört şiddetine maruz kalma üzerinde anlamlı etkilerinin olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgular, erkeklerin kadınlara kıyasla daha fazla mağduriyet bildirdiğini ortaya koymuştur. Alanyazına bakıldığında, flört şiddetiyle ilgili yürütülen bazı çalışmalarda cinsiyetin anlamlı bir etkisinin bulunduğu (Castillo-González ve Terán Andrade, 2024; Deans ve Bhogal, 2019), bazılarında ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma bulunmadığı görülmektedir (Barrachina vd., 2017; Branson ve March, 2021; Michael vd., 2023; Toplu-Demirtaş ve Fincham, 2022). Mevcut çalışmada olduğu gibi, erkeklerin psikolojik ve siber flört şiddetinde kadınlardan daha fazla mağduriyet bildirdiği bazı çalışmalar da mevcuttur (Durán Segura ve Martínez Pecino, 2015; Jenkins ve Aube, 2002; Kellerman vd., 2013; Schokkenbroek vd., 2022). Söz konusu bulgu, psikolojik ve siber flört şiddetinin fiziksel ve cinsel flört şiddetinin aksine fiziksel bir güç gerektirmemesiyle açıklanabilir. Bu çerçevede, alanyazında psikolojik ve siber flört şiddeti bağlamında bildirilen mağduriyetlerde cinsiyet farklılıklarına ilişkin tutarlı

bulgulara ulaşılamaması daha anlaşılır hale gelmektedir. Bu tutarsızlık, kadın ve erkeklerin partnerlerine yönelik kontrol ve istismar davranışlarının altında yatan motivasyonlarda bir farklılık olup olmadığının incelenmesinin önemini vurgulamaktadır.

Katılımcıların ilişki özelliklerine ilişkin bulgular incelendiğinde, ilişkilerini daha ciddi tanımlayan bireylerin idealize etme ve ilişki koşullu benlik saygısı düzeylerinin arttığı görülmüştür. Buna karşın, psikolojik flört şiddeti uygulama ile psikolojik ve siber flört şiddetine maruz kalma düzeylerinin azaldığı saptanmıştır. Mevcut bulgular, flört şiddetinin türleri açısından alanyazındaki çalışma bulgularıyla tam anlamıyla örtüşmemektedir. İlişki ciddiyeti ile flört şiddeti arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda araştırma gözden geçirildiğinde, bazı çalışmalarda bu iki değişken arasında pozitif bir ilişki bulunduğu (Carlson vd., 1996; Halpern vd., 2001; Stets ve Pirog-Good, 1987), bazı çalışmalarda ise anlamlı bir ilişkiye rastlanmadığı (Cleveland vd., 2003; Kaukinen vd., 2012) görülmektedir. Bu tutarsızlık birkaç olası nedenle açıklanabilir. İlk olarak, ilişki ciddiyetinin ölçümünde kullanılan farklı yöntemler, sonuçlardaki değişkenliği etkileyebilir. İkinci olarak, örneklem gruplarının yaş ve demografik özellikler bakımından çeşitlilik göstermesi elde edilen bulgular üzerinde etkili olabilir. Üçüncü olarak, incelenen çalışmaların büyük bir kısmının güncel olmaması, değişen ilişki dinamiklerini ve ilişki ciddiyetine yönelik algılardaki dönüşümü yansıtmakta yetersiz kalabilir. Son olarak, flört şiddetine ilişkin araştırmaların çoğunun bireyci kültürlerde yürütüldüğü göz önünde bulundurulduğunda, gözlemlenen farklılıkların bir kısmının kültürel etmenlerden kaynaklanması olası görünmektedir. Tüm bu nedenlerle, ilişki ciddiyeti ile flört şiddeti arasındaki etkileşimleri derinlemesine inceleyen ve kültürler arası karşılaştırmalara olanak tanıyan daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Katılımcıların sosyal medya kullanım ve mesajlaşma sürelerine ilişkin yürütülen analizler sonucunda sosyal medya kullanım süreleri ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama düzeyleri arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, mesajlaşma

sürelerinin idealize etme, aşkın istismarı ve siber flört şiddetine maruz kalma ile pozitif ilişkili olduğu görülmüştür. Bu bulgular, alanyazındaki diğer araştırma bulgularıyla tutarlılık göstermektedir (Korchmaros vd., 2013; Van Ouytsel vd., 2016a; Villora vd., 2019; Zweig vd., 2013). Buna göre, bireylerin teknolojik cihazlar aracılığıyla kurdukları iletişime daha fazla zaman ayırmaları, şiddet içeren davranışlarda bulunma ya da bu davranışlara maruz kalma olasılıklarını artırmaktadır (Marganski ve Melander, 2018).

4.3. Ana Değişkenler Arasındaki Korelasyonel İlişkilere İlişkin Bulguların Tartışılması

Hipotez testlerine geçilmeden önce, çalışmada yer alan temel değişkenler olan idealize etme, aşkın istismarı, kıskançlık yanlısı tutumlar ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma düzeyleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen Pearson korelasyon analizi sonucunda, değişkenler arasında pozitif yönde ve farklı düzeylerde anlamlı ilişkiler saptanmıştır (Bkz. Tablo 8). Korelasyon katsayıları yorumlanırken Cohen (1988) tarafından önerilen standartlar kullanılmış; .10 ile .29 arasındaki katsayılar düşük düzeyde, .30 ile .49 arasındaki katsayılar orta düzeyde ve .50 ve üzeri katsayılar ise yüksek düzeyde ilişkili olarak değerlendirilmiştir.

İlk olarak, romantik aşk mitlerinin idealize etme ve aşkın istismarı boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu iki boyut arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki bulunması, RAMÖ'nün Türkçe uyarlama çalışması ve orijinal ölçek geliştirme çalışmasının bulgularıyla tutarlıdır (Esen vd., 2021; Lara ve Gomez-Urrutia, 2019). Boyutların içerikleri incelendiğinde, romantik aşk mitlerinin idealize etme boyutunun daha çok aşka yönelik olumlu yanılsamaları içerdiği; aşkın istismarı boyutunun ise şiddet, çatışma ve kıskançlık gibi olumsuz ilişki dinamiklerine ilişkin tutumları yansıttığı görülmektedir. Bu bağlamda, boyutların içerikleri göz önünde

bulundurulduğunda aralarında anlamlı ancak yüksek düzeyde olmayan bir ilişki bulunması kuramsal olarak da anlaşılır niteliktedir.

Kıskançlık yanlısı tutumların romantik aşk mitleri boyutlarıyla ilişkileri incelendiğinde, idealize etme boyutuyla orta düzeyde ve pozitif yönde; aşkın istismarı boyutuyla ise yüksek düzeyde ve pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, aşkın istismarı boyutunun kıskançlık yanlısı tutumlara dair bir madde içerdiği de göz önünde bulundurulduğunda, bu iki değişken arasındaki yüksek düzeyde bir ilişki görülmesi anlaşılabilir. Ayrıca, şiddet ve çatışmaya dair maddeler içeren aşkın istismarı boyutu ile kıskançlık yanlısı tutumların yüksek düzeyde bir ilişki göstermesi, kıskançlık ve şiddet arasındaki ilişkiye dikkat çeker niteliktedir (Giordano vd., 2010; Papp vd., 2017). Hartwell ve diğerleri de (2015) kıskançlığın olumlu bir özellik olduğuna yönelik inancın, olumsuz sonuçlar doğurabilecek ayrı bir romantik inanç sistemi olarak değerlendirilebileceğini ifade etmişlerdir.

Kıskançlık yanlısı tutumlar ile idealize etme boyutu arasında gözlemlenen orta düzeydeki pozitif ilişki, aşkın istismarı ile idealize etme arasındaki ilişkiye benzer şekilde değerlendirilebilir. Şöyle ki, idealize etme boyutu her ne kadar daha romantik ve olumlu yanılsamalara odaklansa da ilişki kalitesi ile pozitif yönde bir ilişki göstermektedir (Esen vd., 2021; Lara ve Gomez-Urrutia, 2019). Öte yandan, kıskançlık yanlısı tutumlar ilişkide daha çok kontrol, çatışma ve istismar gibi olumsuz davranışlarla ilişkilidir (Foran ve O'Leary, 2008; Langhinrichsen-Rohling vd., 2012; Papp vd., 2017). Bu bilgiler ışığında, kıskançlık yanlısı tutumların aşkın istismarı ile idealize etmeye kıyasla daha yüksek düzeyde ilişki göstermesi beklenen bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

Mevcut bulgulara göre, ilişki koşullu benlik saygısı; idealize etme ve kıskançlık yanlısı tutumlar ile orta düzeyde ve pozitif yönde, aşkın istismarı ile ise düşük düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişkiler göstermektedir. Bu doğrultuda, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi

artıkça idealize etme, aşkın istismarı ve kıskançlık yanlısı tutumlara ilişkin sonuçların da artması beklenmektedir. Romantik aşk mitlerinin boyutları olan idealize etme ve aşkın istismarının ilişki koşullu benlik saygısıyla pozitif yönde ilişkili olması, Knee ve diğerlerinin (2008) çalışmasında elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Söz konusu çalışmada doğrudan romantik aşk mitleri ölçülmemiş olsa da aşk türleri ve aşka yönelik tutumlar bağlamında genel bir romantik inanç düzeyi değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, aşkla ilgili akılcı olmayan inançlar ile ilişki koşullu benlik saygısı arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde, aşka ilişkin çarpık ve akılcı olmayan inançları tanımlamak amacıyla romantik aşk mitleri (örn. Sprecher ve Metts, 1989; Yela García, 2003), ilişki şemaları (örn. Baldwin, 1992) ve işlevsiz ilişki inançları (örn. Eidelson ve Epstein, 1982) gibi çeşitli kavramların kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlamda, romantik aşk mitleri ile ilişki koşullu benlik saygısı arasında pozitif bir ilişkinin bulunması, Knee ve diğerlerinin (2008) bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. İlişki koşullu benlik saygısı ve kıskançlık arasındaki ilişkiyle ilgili yürütülen sınırlı sayıda çalışma gözden geçirildiğinde (DiBello vd., 2015; Jeuken, 2022), kıskançlık yanlısı tutumlar ile ilişki koşullu benlik saygısı arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu yönündeki mevcut bulgunun da söz konusu çalışma bulgularıyla paralellik gösterdiği görülmüştür.

Bireyin psikolojik flört şiddeti uygulaması ve buna maruz kalması; aşkın istismarı ve kıskançlık yanlısı tutumlarla pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişkilidir. Bu doğrultuda, birey psikolojik flört şiddeti uyguladıkça aşkın istismarını içeren mitlere yönelik inancı ve kıskançlık yanlısı tutumları artacaktır. Benzer şekilde, birey psikolojik flört şiddetine maruz kaldıkça aşkın istismarını içeren mitlere yönelik inancı ve kıskançlık yanlısı tutumları artacaktır. Mevcut bulgular, romantik mitler ve psikolojik flört şiddeti arasındaki ilişkileri inceleyen çalışma bulgularıyla tutarlıdır (Borrajo vd., 2015a; Cava vd., 2023; Gómez Perea ve Viejo, 2020; Marcos vd., 2020). Alanyazına bakıldığında,

psikolojik flört şiddetine yönelik olumlu tutumlar ile akılcı olmayan romantik inançlar arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür (Akbulut, 2022; Bahadır Yılmaz ve Şahin, 2021). İspanya’da yürütülen bir çalışmada (Gómez Perea ve Viejo, 2020) aşkın şiddeti meşrulaştırması ve aşkın idealize edilmesi ile ilgili mitlerin desteklenmesinin hem psikolojik şiddet uygulama hem de psikolojik şiddete maruz kalma ile ilişkili olduğu bulgulanmıştır. Benzer şekilde, Marcos ve diğerleri (2020), romantik aşk mitlerinin aşkın istismarı boyutunun psikolojik flört şiddeti uygulama ve maruz kalma ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuşlardır. Papp ve diğerleri (2017) ise, heteroseksüel kadınlarla yürüttükleri çalışmada, kıskançlığa yönelik olumlu tutumlar ile psikolojik şiddete maruz kalma arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu bulmuştur. Kısacası, mevcut çalışma ve alanyazındaki bazı araştırmalarda aynı ölçüm araçları kullanılmamış olsa da ölçümlerin içerikleri dikkate alındığında; kontrol, şiddet ve istismar temalarını barındıran mitler ile psikolojik flört şiddeti arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ifade edilebilir.

Mevcut araştırmanın bulgularına göre siber flört şiddetine maruz kalma; idealize etme, aşkın istismarı ve kıskançlık yanlısı tutumlarla pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı ilişkiler göstermektedir. Siber flört şiddeti uygulama ise idealize etme, aşkın istismarı ve kıskançlık yanlısı tutumlara ek olarak, ilişki koşullu benlik saygısıyla da pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki göstermektedir. Bu bulgular, alanyazında yer alan araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Borrajo vd., 2015a; Cava vd., 2020; Villora vd., 2019; Yasnita ve Utami, 2024). Örneğin, ergenlerle yürütülen iki ayrı çalışmada (Cava vd., 2020; Cava vd., 2023) romantik aşk mitleri ile siber flört şiddetine maruz kalma arasında pozitif yönde bir ilişki bulgulanmıştır. Benzer şekilde, Yasnita ve Utami (2024), romantik aşk mitlerine yönelik inançların genç yetişkinler arasında kontrol ve izleme davranışlarını artırarak siber flört şiddetinin görülme sıklığını yükselttiğini ortaya koymuştur. Martínez Soto ve diğerleri (2024) de romantik aşk mitlerine yönelik

inanç düzeyi arttıkça hem siber flört şiddeti uygulama hem de maruz kalma düzeyinin arttığını bulgulamışlardır. Ramírez-Carrasco ve diğerlerinin (2023) çalışmasında ise kıskançlık düzeyinin hem siber flört şiddeti uygulama hem de maruz kalma ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. Diğer çalışmalar da kıskançlık ile siber flört şiddeti uygulama arasında pozitif yönde bir ilişki bulunduğuna işaret etmektedir (Branson ve March, 2021; Deans ve Bhogal, 2019; Kellerman vd., 2013; Toplu-Demirtaş vd., 2022; Xu vd., 2025). Yukarıda bahsedilen romantik aşk mitleri ölçümlerinin büyük çoğunluğunun kıskançlıkla ilgili mitleri de içerdiği dikkate alındığında, idealize etme, aşkın istismarı ve kıskançlık yanlısı tutumların siber flört şiddeti ile ilişkilerinin alanyazındaki bulgularla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Siber flört şiddetiyle ilgili mevcut bulguların altında yatan dinamikler; idealize edilmiş romantik mitleri içselleştiren genç yetişkinlerin, partnerlerinin çeşitli çevrimiçi kontrol davranışlarını normal olarak değerlendirmesi ve bu davranışları kıskançlık ya da romantik bağlılığın bir göstergesi (Cava vd., 2020; Cava vd., 2023) olarak yorumlamasıyla ilişkilendirilebilir. Örneğin, yürütülen bir nitel çalışmada (Fernet vd., 2023) ergenlerin partnerlerinin çevrimiçi yollarla gerçekleştirdiği kontrol etme, izleme ve taciz etme gibi davranışları siber flört şiddetinden ziyade sevgi ve güvenin bir ifadesi olarak algıladıkları belirtilmiştir. Diğer yandan, söz konusu romantik aşk mitlerini içselleştiren bireyler, maruz kaldıkları siber flört şiddeti davranışlarına tolerans geliştirmekle kalmayıp, flört ilişkilerinde bazı istismar ve taciz edici davranışları da daha kolay gerçekleştirebilmektedir (Cava vd., 2023).

Flört şiddeti türlerine ilişkin bulgular genel olarak incelendiğinde, sadece siber flört şiddeti uygulamanın ilişki koşullu benlik saygısı ile anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki gösterdiği görülmüştür. Alanyazın incelendiğinde, ilişki koşullu benlik saygısı ve flört şiddeti arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmaların sayıca sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Siber flört şiddeti uygulama ile ilişki koşullu benlik saygısı arasındaki ilişkinin

incelendiği bir çalışmada, iki değişken arasında anlamlı bir ilişki saptanamamıştır (Bhogal vd., 2022). Mevcut çalışmada söz konusu değişkenler arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki bulunması ise alanyazın doğrultusunda şu şekilde açıklanabilir: Benlik değerini romantik ilişkisine temellendiren bireyler, ilişkilerine yönelik bir tehdit algıladıklarında, bu tehdidin yaşattığı duygusal sıkıntı nedeniyle benliklerini düzenlemekte zorlanabilirler (Park vd., 2011). Bu bağlamda, yaşadıkları kontrol kaybının bir sonucu olarak ısrarlı takip gibi davranışlara yönelme olasılıkları artabilir. Bu doğrultuda, partnerin evrimii etkileşimlerini kontrol etme, onun kimliğine bürünme ve ona tehdit içerikli mesajlar gönderme gibi davranışları içeren (Wolford-Clevenger vd., 2016) siber flört şiddeti, bireyin benlik saygısını koruma amacıyla romantik partneri üzerinde kontrol kurmasının bir yolu olarak hizmet edebilir. Bu bulgu, ilişki koşullu benlik saygısı arttıkça bireylerin ilişki istikrarını sürdürme amacıyla istenmeyen takip davranışlarına yönelme olasılığının da arttığını gösteren önceki çalışmalarla uyumludur (DiBello vd., 2015; Park vd., 2011; Rodriguez vd., 2014).

İlişki koşullu benlik saygısının flört şiddeti türlerinden yalnızca siber flört şiddeti uygulamayla anlamlı bir ilişki göstermesi, bu tür şiddetin psikolojik flört şiddetinden bazı yönleriyle ayrıştığına işaret edebilir. şöyle ki, siber şiddet, yüz yüze gerçekleştirilen psikolojik flört şiddetine kıyasla partnerin kontrol edilmesi ve izlenmesine daha dolaylı yollarla olanak sağlamaktadır. Ek olarak, ilişki koşullu benlik saygısına sahip bireylerin ilişkilerine yönelik algılanan tehditlere karşı özellikle hassas oldukları göz önünde bulundurulduğunda (Knee vd., 2008), bu bireylerin çatışma riski yaratabilecek doğrudan saldırganlık biçimlerinden kaçınarak daha dolaylı ve dijital yollarla kontrol davranışlarına yöneldikleri söylenebilir.

Son olarak, flört şiddeti türleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde, aralarında pozitif yönde ve orta düzeyde ilişkiler olduğu görülmüştür. Bu bulgu, flört şiddeti türlerinin birbiriyle ilişkili olduğunu gösteren araştırma bulgularıyla tutarlıdır (Borrajo vd., 2015c; Borrajo

vd., 2015b; Brem vd., 2019; Bui ve Pasalich, 2018; Cava vd., 2020; Temple vd., 2016; Watkins vd., 2018). Ancak, iki şiddet türü arasında yalnızca orta düzeyde bir ilişki bulunması, siber flört şiddetinin psikolojik flört şiddetinden farklı dinamiklere sahip olabileceği görüşünü desteklemektedir. Şöyle ki, alanyazında siber flört şiddetinin psikolojik flört şiddetinin bir boyutu mu (örn. Leisring ve Giumetti, 2014) yoksa ayrı bir şiddet türü mü (örn. Zweig vd., 2014) olduğu konusunda bir görüş ayrılığı bulunmaktadır. Mevcut çalışmadan elde edilen bulgular, siber flört şiddetinin zamansal sınırlardan bağımsız oluşu, daha dolaylı bir yapıya sahip olması ve mağdura erişimi kolaylaştırması gibi özellikleri nedeniyle psikolojik flört şiddetinden ayrı bir şiddet türü olarak değerlendirilmesini savunan görüşle (Kiriakidis ve Kavoura, 2010; Zweig vd., 2014) örtüşmektedir.

Ayrıca, siber flört şiddetinin psikolojik flört şiddetinin bir yordayıcısı olduğunu ortaya koyan araştırmalar da mevcuttur (Brem vd., 2019; Hellevik, 2019; Lu vd., 2021). Örneğin, yürütülen boylamsal bir çalışmada (Lu vd., 2021), siber flört şiddeti uygulamanın ilerleyen dönemlerde psikolojik flört şiddeti mağduriyeti yaşamayı yordadığı ve iki yıl boyunca devam eden siber flört şiddeti uygulamasının da psikolojik flört şiddeti uygulamayı yordadığı bulunmuştur. Bununla birlikte, psikolojik ve siber flört şiddetine maruz kalma ve uygulama arasındaki pozitif ilişkilere ilişkin elde edilen bulgular, şiddetin çift yönlü olduğunu, yani mağduriyet ve failliğin aynı bireyde eşzamanlı olarak görülebileceğini savunan görüşle (Borrajo vd., 2015c; Castillo-González vd., 2024; Moral ve Prieto, 2022; Gámez-Guadix vd., 2018; Haynie vd., 2013; Johnson, 1995; Riggs ve O'Leary, 1989; Straus, 2008) de uyumludur.

4.4. Romantik Aşk Mitlerine Yönelik İnançlar ve Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik ve Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması

Romantik aşk mitlerine yönelik inanç ve kıskançlık yanlısı tutum ile psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünü incelemek amacıyla Hayes (2018) tarafından oluşturulan modellerden Model 1 (Basit Düzenleyici Değişken Analizi) seçilmiş ve her bir yordanan değişken için (psikolojik flört şiddeti uygulama, psikolojik flört şiddeti maruz kalma, siber flört şiddeti uygulama, siber flört şiddeti maruz kalma) ayrı analizler gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde, ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünü incelemek amacıyla yürütülen her bir analizden elde edilen bulgular, ilgili alanyazın bağlamında yorumlanmıştır.

4.4.1. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması

Yürütülen Basit Düzenleyici Değişken Analizi sonucunda, ilişki koşullu benlik saygısının, romantik aşk mitlerinin idealize etme boyutu ile psikolojik flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide istatistiksel olarak anlamlı bir düzenleyici etkisi bulunmamıştır. Benzer şekilde, ilişki koşullu benlik saygısının romantik aşk mitlerinin idealize etme boyutu ile psikolojik flört şiddetine maruz kalma arasında da düzenleyici bir rol oynamadığı görülmüştür. Bu doğrultuda, mevcut bulguların doğrudan karşılaştırılabileceği herhangi bir bulguya alanyazında rastlanmamıştır. İlişki koşullu benlik saygısının, idealize etme ile psikolojik flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki ilişkilerde düzenleyici bir rol oynamaması, idealize etme boyutunun genel olarak aşka dair olumlu yanılsamalar (Esen vd., 2021; Lara ve Gomez-Urrutia, 2019) içermesinden kaynaklanıyor olabilir. Buna göre, idealize etme düzeyi yüksek bireyler,

romantik ilişkilerinde daha olumlu bir çerçeve oluşturma eğiliminde oldukları için, partnerleriyle yaşadıkları olumsuz deneyimleri zihinsel olarak meşrulaştırmaları mümkün olabilir. Ayrıca, mevcut çalışmada idealize etme ve ilişki koşullu benlik saygısı arasında pozitif yönlü bir ilişki saptanmış olması da dikkate alındığında, bu bireylerin ilişkilerini daha olumlu değerlendirme eğiliminde olabilecekleri düşünülmüştür. Dolayısıyla idealize etme boyutunun içeriği göz önüne alındığında, idealize etme düzeyi yüksek bireylerin, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyinden bağımsız olarak flört şiddeti uygulama ya da maruz kalma davranışlarının etkilenmemesi anlaşılır bir durum olarak değerlendirilebilir.

4.4.2. Romantik Aşk Mitlerinin İdealize Etme Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması

Yürütülen Basit Düzenleyici Değişken Analizi doğrultusunda, idealize etme ile psikolojik flört şiddeti uygulama arasındaki ilişkide ilişki koşullu benlik saygısının istatistiksel olarak anlamlı bir düzenleyici rol üstlenmediği gözlenmiştir. Benzer biçimde, siber flört şiddetine maruz kalma açısından da ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici etkisi bulunmamıştır. Alanyazın incelendiğinde, idealize etme boyutunun aşka ilişkin daha iyimser bir yanlılıkla karakterize edildiği görülmektedir (Esen vd., 2021; Lara ve Gomez-Urrutia, 2019). Bu bağlamda, aşkı daha yüksek düzeyde idealize eden bireylerin, partnerlerini daha olumlu bir çerçevede algılama ve ilişkilerini sürdürmeye odaklanma eğiliminde oldukları ifade edilebilir. Bu doğrultuda, ilişki koşullu benlik saygısı ile idealize etme arasındaki ilişkinin farklı dinamiklerden kaynaklanıyor olabileceği ve söz konusu dinamiklerin siber flört şiddetini belirgin bir şekilde etkilemeyeceği düşünülebilir. Bir başka ifadeyle, idealize etme düzeyi yüksek bireylerde, ilişki koşullu benlik saygısının düzeyi fark etmeksizin siber flört şiddeti uygulama ya da maruz kalma olasılığının değişmediği söylenebilir.

4.4.3. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması

Mevcut çalışmada ilişki koşullu benlik saygısının aşkın istismarı boyutu ile hem psikolojik flört şiddeti uygulama hem de maruz kalma arasındaki ilişkide anlamlı bir düzenleyici bir rol oynadığı bulunmuştur. Özellikle, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi düşük bireylerde, aşkın istismarı inancının psikolojik flört şiddeti uygulama ve maruz kalma üzerindeki pozitif yönlü etkisinin daha güçlü olduğu ve ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça bu etkinin zayıfladığı görülmüştür. Bu bulgu, ilişki koşullu benlik saygısının aşkın istismarı ile psikolojik flört şiddeti uygulama/maruz kalma arasındaki pozitif yönlü ilişkiyi güçlendireceği yönündeki beklentinin tam tersi bir sonuca işaret etmektedir. Alanyazına bakıldığında, aşkın istismarına ilişkin mitlere yönelik inançların hem psikolojik şiddet uygulama hem de maruz kalma ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir (Gómez Perea ve Viejo, 2020; Marcos vd., 2020).

İlişki koşullu benlik saygısının söz konusu ilişkilerde beklentinin aksine bir rol oynaması, bazı göz ardı edilmiş dinamiklerden kaynaklanıyor olabilir. Öncelikle, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça bireyler, şiddete yönelmek yerine ilişkilerini koruyabilmek amacıyla daha uyumlu ya da ilişkiyi sürdürmeye yönelik stratejiler geliştiriyor olabilirler; çünkü benliklerine duydukları saygı, romantik ilişkilerinin başarısına bağlıdır (Crocker ve Park, 2004). Buna karşın, aşkın istismarı inancı yüksek ancak ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi düşük olan bireyler, partnerlerine karşı kontrolcü ve manipülatif davranışları daha kolay benimseyebiliyor olabilirler; çünkü ilişkilerine dair kaygıları, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi daha yüksek bireylerden farklılık gösterebilir. Bu nedenle, bireyin ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça, aşkın istismarı inancının psikolojik flört şiddeti üzerindeki etkisi zayıflıyor olabilir.

4.4.4. Romantik Aşk Mitlerinin Aşkın İstismarı Boyutu ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması

Mevcut çalışmada, ilişki koşullu benlik saygısının aşkın istismarı ile ne siber flört şiddeti uygulama ne de maruz kalma arasındaki ilişkide istatistiksel olarak anlamlı bir düzenleyici etkisinin bulunmadığı görülmüştür. Aşkın istismarı boyutu, romantik ilişkilerde kıskançlık, kontrol ve fedakarlığın aşkın doğal gereklilikleri olarak algılandığı bir inanç sistemini yansıtmaktadır. Bu boyutta yüksek puan alan bireyler, ilişkilerinde partnerlerinin davranışlarını kontrol etmeyi veya bazı manipülatif davranışlar sergilemeyi meşru ve kabul edilebilir görme eğilimindedirler (Gómez Perea ve Viejo, 2020; Marcos vd., 2020).

Siber flört şiddeti ise, dijital yollarla gerçekleştirilen ve partnere yönelik tehdit veya kontrol edici ve manipülatif davranışları kapsamaktadır (Borrajo vd., 2015; Wolford-Clevenger vd., 2016). Alanyazına bakıldığında, romantik mitlere yönelik inançlar ile siber flört şiddeti arasında pozitif yönde ilişkiler olduğunu gösteren bulgulara rastlanmıştır (Borrajo vd., 2015; Cava vd., 2020; Martínez Soto vd., 2024; Yasnita ve Utami, 2024). Ancak mevcut çalışmada, söz konusu ilişkide ilişki koşullu benlik saygısı düzeyinin düzenleyici bir rol oynamamış olması, siber flört şiddetinin dinamiklerinin yüz yüze flört şiddetinden farklı işleyebileceğini göstermektedir (Zweig vd., 2014). Bu bağlamda, siber flört şiddetinin, psikolojik flört şiddetine kıyasla daha mesafeli, anonim kalınabilecek ve dolaylı bir kontrol biçimi sunması, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi düşük ve yüksek bireyler arasındaki farkın davranışsal düzeyde belirginleşmesini engelliyor olabilir.

4.4.5. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Psikolojik Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması

Mevcut çalışmada, ilişki koşullu benlik saygısının kıskançlık yanlısı tutum ile psikolojik flört şiddeti uygulama ve maruz kalma arasındaki ilişkide anlamlı bir düzenleyici rol oynadığı bulunmuştur. Buna göre, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi düşük olan bireylerde, kıskançlığa yönelik olumlu tutumlar arttıkça psikolojik flört şiddeti uygulama ve maruz kalma eğilimi artarken; ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi arttıkça bu etkinin azaldığı görülmektedir.

Alanyazına bakıldığında, kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik flört şiddetinin özellikleri olan kontrol, çatışma ve istismar gibi olumsuz davranışlarla ilişkili olduğu görülmüştür (Foran ve O'Leary, 2008; Langhinrichsen-Rohling vd., 2012; Papp vd., 2017). Bu doğrultuda, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireyler, kıskançlığı aşkın bir göstergesi olarak algılasalar da ilişkilerini sürdürme motivasyonları nedeniyle çatışma yaratabilecek şiddet içerikli davranışlardan bilinçli olarak kaçınma eğiliminde olabilirler. Ayrıca, bu bireylerin psikolojik şiddete maruz kaldıklarında bu davranışları şiddet yerine aşkın bir ifadesi olarak algılamaları da olasıdır. Bu nedenlerle, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyinin artması, kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik flört şiddeti üzerindeki etkisini zayıflıyor olabilir.

4.4.5. Kıskançlık Yanlısı Tutumlar ile Siber Flört Şiddeti Uygulama/Maruz Kalma Arasındaki İlişkide İlişki Koşullu Benlik Saygısının Düzenleyici Rolüne İlişkin Bulguların Tartışılması

Mevcut çalışmada, ilişki koşullu benlik saygısının kıskançlık yanlısı tutum ile siber flört şiddeti uygulama ve maruz kalma arasındaki ilişkide istatistiksel olarak anlamlı bir düzenleyici rol oynamadığı görülmüştür. Diğer bir deyişle, bireylerin kıskançlığa yönelik

olumlu tutumları arttıkça siber flört şiddeti uygulama veya maruz kalma olasılıkları artmakta; ancak bu ilişkinin gücü bireyin ilişki koşullu benlik saygısı düzeyine göre değişmemektedir. Alanyazına bakıldığında da kıskançlık ve siber flört şiddeti arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu ortaya koyan çalışmalara rastlanmaktadır (Branson ve March, 2021; Ramírez-Carrasco vd., 2023; Toplu-Demirtaş vd., 2022; Xu vd., 2025). İlişki koşullu benlik saygısının kıskançlık yanlısı tutumlar ile psikolojik flört şiddeti arasındaki ilişkide düzenleyici bir rol oynamasına rağmen, aynı etkinin siber flört şiddeti ile olan ilişkide gözlenmemesi, daha önce de vurgulandığı gibi, siber ve psikolojik flört şiddeti arasındaki bağlamsal farklılıklardan kaynaklanıyor olabilir. Bu farklardan en önemlisi, siber flört şiddetinin teknolojik cihazlar aracılığıyla dolaylı ve çoğu zaman anonim bir biçimde gerçekleştirilebiliyor olmasıdır (Temple vd., 2016). Bu durum, ilişki koşullu benlik saygısının söz konusu ilişki üzerindeki etkisini zayıflatabilir. Buna göre, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireyler, çatışmadan kaçınma ve ilişkilerini koruma motivasyonlarıyla doğrudan gerçekleştirilebilecek saldırgan davranışlardan kaçınma eğiliminde olabilirler. Ancak, dijital ortamda gerçekleştirilen şiddet davranışlarının yüz yüze olmaması, kolayca fark edilmemesi ve daha az doğrudan deneyimlenmesi gibi özellikleri göz önünde bulundurulduğunda; bireylerin ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi fark etmeksizin bu tür davranışlara daha kolay başvurmalarına zemin hazırlıyor olabilir. Bu bağlamda, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi düşük bireyler, uyguladıkları siber şiddeti kıskançlıklarıyla temellendirebilirken, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireyler de teknolojik yollarla partnerlerini kontrol etmeyi ya da kısıtlamayı ilişkiyi koruma motivasyonu ile daha kabul edilebilir bir strateji olarak görüyor olabilirler. Dolayısıyla, siber flört şiddeti, ilişki koşullu benlik saygısından bağımsız olarak daha kolay başvurulabilen bir kontrol mekanizması olma niteliği taşıyor olabilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve bu değerlendirmeler doğrultusunda hem uygulamaya yönelik çıkarımlar hem de gelecekte gerçekleştirilecek çalışmalara ilişkin öneriler sunulmuştur.

5.1. Çalışmanın Önemi ve Sonuç

Alanyazında romantik kıskançlık ve türleri ile ilgili çeşitli ölçüm araçları geliştirilmiş ve bu doğrultuda çalışmalar yürütülmüş olsa da (örn. Demirtaş; 2004; Karakurt, 2001; Pfeiffer ve Wong, 1989; Sharpsteen ve Kirkpatrick, 1997; Zandbergen ve Brown, 2015) özellikle namus kültürünün hakim olduğu toplumlarda kıskançlığın partnere yönelik şiddeti meşrulaştırıcı bir araç olarak rol oynadığı göz önünde bulundurulduğunda (Puente ve Cohen, 2003), bu kültürlerde yaşayan bireylerin kıskançlığı nasıl algıladıkları ve bu duyguya yönelik tutumlarının belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın ilk aşamasında Hartwell ve diğerleri (2015) tarafından geliştirilen ve bireylerin kıskançlık yanlısı tutumlarını ölçmeyi amaçlayan Kıskançlık İyi-dür Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması hedeflenmiştir.

Ana çalışmada ise, kıskançlık yanlısı tutumlar ile romantik aşk mitlerine yönelik inançların, psikolojik ve siber flört şiddetiyle ilişkisi incelenmiş; ayrıca ilişki koşullu benlik saygısının bu ilişkilerdeki düzenleyici rolü değerlendirilmiştir. Bulgular, bireylerin romantik ilişkilere dair sahip oldukları inançların, kıskançlığa yönelik tutumlarının ve benlik algılarının ilişki dinamikleri üzerinde nasıl belirleyici olabileceğini ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında, bireylerin aşkın istismarı inançlarının arttıkça hem psikolojik hem de siber flört şiddeti uygulama ve maruz kalma puanlarının arttığı bulunmuştur. Ayrıca, idealize etme inancının da siber flört şiddeti uygulama ve maruz

kalma ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Söz konusu bulgular, romantik aşk mitlerinin bireylerin ilişkiye yönelik tutumları ile şiddeti meşrulaştırma eğilimleri üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalarla tutarlıdır (Epstein ve Eidelson, 1982; Ferrer vd., 2010; Lara ve Gómez-Urrutia, 2021).

Çalışmadan elde edilen sonuçlar, romantik aşk mitlerine yönelik inançların, bireylerin ilişkilerinde yaşadıkları şiddeti görmezden gelmeleri veya bu şiddeti normalleştirmeleri ile ilişkili olabileceğini göstermektedir. Bu durum, özellikle toplum ve medya etkisiyle yaygınlaştırılan aşk mitlerinin (Bonomi vd., 2013; Collins ve Carmody, 2011; Power vd., 2006), bireylerin sağlıksız ve şiddet içeren ilişki dinamiklerini içselleştirmelerinde önemli bir rol oynaması nedeniyle önemlidir (Masanet vd., 2018; Ruiz-Palomino vd., 2021).

Bunun yanı sıra, bireylerin kıskançlık yanlısı tutum düzeylerinin hem psikolojik hem de siber flört şiddeti uygulama ve maruz kalma ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Bu bulgu, kıskançlığın toplumsal normlarla bir sevgi göstergesi olarak karakterize edilmesinin, şiddet içeren davranışları meşrulaştıran bir mekanizma olabileceği fikrine katkıda bulunmaktadır (Buss, 2000; Makepeace, 1981; Papp vd., 2017; Puente ve Cohen, 2003; Sebastián vd., 2014). Alanyazında, kıskançlığın bireylerin flört şiddeti uygulama ve şiddete maruz kalma olasılıklarını artıran bir risk faktörü olduğuna ilişkin çeşitli kanıtlar bulunmakla birlikte (O’Leary vd., 2007; Papp vd., 2017; Sebastián vd., 2014; Ramírez-Carrasco vd., 2023) bu tez çalışmasının katkısı, kıskançlığın sadece bir duygu değil, aynı zamanda kültürel olarak teşvik edilen bir tutum olarak da flört şiddeti ile ilişkisini ortaya koymuş olmasıdır.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu, ilişki koşullu benlik saygısının çeşitli dinamiklerde psikolojik flört şiddeti deneyimleri üzerinde düzenleyici bir rol oynadığıdır. Buna göre, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireyler, romantik aşk mitlerine ve kıskançlık yanlısı tutumlara daha fazla eğilim gösterebilmekte ve bu durumun psikolojik

flört şiddeti ile ilişkili olduğu görülmüştür. Alanyazında, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireylerin romantik ilişkilerde yaşanan olaylardan daha fazla etkilendikleri belirtilmiştir (Knee vd., 2008; DiBello vd., 2015). Ancak, mevcut çalışma, söz konusu eğilimin flört şiddeti bağlamında nasıl bir potansiyel risk oluşturduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireylerin, ilişkilerini sürdürme kaygısıyla şiddet içeren davranışlara daha fazla tolerans gösterebileceği ya da bu davranışları romantize edebileceği düşünülmüştür. Bu yorum, ilişki koşullu benlik saygısı düzeyi yüksek bireylerin mevcut ya da potansiyel romantik ilişkilerini kaybetme korkusuyla sağlıklı ilişki dinamiklerini tercih edebildiklerini gösteren önceki araştırmalarla da örtüşmektedir (Park vd., 2011; Rodriguez vd., 2014; Spielmann vd., 2013). Ek olarak, ana çalışmada örneklemin 18-30 yaş arası romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinden oluşması, erken yetişkinlik döneminde yaşanan romantik ilişkilerin anlaşılması açısından önemlidir.

Sonuç olarak, mevcut çalışmanın kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik ve siber flört şiddetiyle ilişkisini inceleyen sayılı çalışmalardan biri olması, romantik aşk mitlerinin flört şiddetini meşrulaştırmadaki rolünü vurgulaması ve bilindiği kadarıyla ilişki koşullu benlik saygısının flört şiddeti bağlamında düzenleyici rolünü inceleyen ilk çalışma olması açısından alanyazına katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, Türkiye’de kıskançlığın olumlu değerlendirilmesini doğrudan ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçeğin bulunmaması nedeniyle, bu eksikliği gidermeye yönelik bir uyarılma çalışmasının yapılmış olması da alanyazına özgün bir katkı sunmuştur.

Mevcut çalışmanın pratik çıktılarına bakıldığında, bu çalışma Türkiye’deki romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin psikolojik ve siber flört şiddeti yaşantılarını anlamaya yönelik yararlı bilgiler sunmaktadır ve çalışmadan elde edilen bulgular, flört

şiddetinin önlenmesi veya müdahale edilmesi amacıyla yürütülecek programlara katkı sağlayabilir. Ayrıca, çalışmada psikolojik ve siber flört şiddeti uygulama/maruz kalma oranlarının yüksek bulunması, bu şiddet türlerini anlamak ve önlemek amacıyla daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğuna işaret etmektedir.

İlk olarak, çalışmadan elde edilen bulgular, kıskançlık yanlısı tutumlar ve romantik aşk mitlerine yönelik inançların psikolojik ve siber flört şiddetiyle anlamlı bir ilişkiler içerisinde olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, yüksek düzeyde ilişki koşullu benlik saygısına sahip bireylerin, ilişkilerinde yaşadıkları flört şiddetine daha fazla tolerans gösterebildikleri ya da bu davranışları romantize etme eğiliminde oldukları anlaşılmaktadır. Romantik aşk mitlerinin eleştirel bir bakış açısıyla ele alınması, bireylerin flört şiddetini meşrulaştıran inanç kalıplarını değiştirebilmeleri açısından büyük bir önem taşımaktadır. Mevcut araştırmanın bulguları, romantik aşk mitlerinin flört şiddetini meşrulaştıran bir işleve sahip olabileceğini göstermektedir. Bu nedenle, uygulanacak eğitim ve farkındalık programları aracılığıyla bireylerin bu mitlerin etkilerini fark etmeleri sağlanabilir ve sağlıklı ilişki inançlarını geliştirmeleri teşvik edilebilir. Özellikle medya aracılığıyla sunulan romantik ilişki temsillerinin eleştirel bir bakışla değerlendirilmesi, sağlıklı ve sağlıklı olmayan davranışların ayrıştırılmasına katkı sunarak toplumsal farkındalığın yaratılmasında etkili olabilir.

Çalışmanın bir diğer bulgusu, kıskançlık yanlısı tutumların psikolojik ve siber flört şiddeti ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Toplumsal normlar ve medya aracılığıyla kıskançlığın aşkın bir göstergesi ve olumlu bir duygu olarak sunulması, bireylerin partnerleri üzerinde kontrol ve baskı uygulamasına zemin hazırlayabilmektedir (Lara ve Gómez-Urrutia, 2021). Bu bağlamda, bireylerin duygularını yönetmelerini, ilişki güven inşa etmelerini ve kıskançlık ile aşk arasındaki farkı ayırt edebilmelerini destekleyen uygulamalar, bu tür davranışların içselleştirilmesini azaltma açısından önemli olabilir. Bununla birlikte, ilişki koşullu benlik saygısı ile ilgili elde edilen bulgular

değerlendirildiğinde, romantik ilişkilere bağımlılık düzeyinin yüksek olması ve öz değerlerin yalnızca bir ilişkinin varlığına bağlanması, bireyleri şiddet ve istismara karşı daha savunmasız bir konuma getirebilir. Bu nedenle, özellikle üniversite ortamlarında bireylerin öz değerlerini romantik ilişkilere bağımsız olarak güçlendirmelerine yönelik psikoeğitim programları geliştirilebilir.

Ayrıca, teknolojik gelişmelerin romantik ilişkilere yeni kontrol biçimlerinin ortaya çıkmasına neden olduğu ve dijital kontrol ile gözetimin arttığı göz önünde bulundurulduğunda, özellikle genç yetişkinlere yönelik olarak; partnerin sosyal medya üzerinden kontrol edilmesi, mesajlarının denetlenmesi veya konum bilgilerinin talep edilmesi gibi davranışların sağlıklı ilişki dinamiklerine işaret ettiği konusunda farkındalık sağlama amaçlı atölye çalışmaları düzenlenmesi önemlidir.

Flört şiddetiyle ilgili farkındalık oluşturmaya yönelik çabaların yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal düzeyde de yaygınlaştırılması gerekmektedir. Özellikle bireylerin romantik ilişkilere dair tutum ve inançlarının şekillendiği ergenlik ve genç yetişkinlik dönemlerine karşılık gelmesi nedeniyle liselerde ve üniversitelerde sağlıklı ilişki inançları ve sınırları konularında yapılandırılmış önleme programları uygulanabilir. Buna ek olarak, eğitim kurumlarının psikolojik danışma birimlerinde flört şiddetine maruz kalan bireyler için açık iletişimi teşvik eden güvenli alanların oluşturulması ve destek mekanizmalarının güçlendirilmesi kritik bir öneme sahiptir.

Aynı zamanda, politika yapıcıların; flört şiddetinin tanınması, sağlıklı ilişkiler kurabilme ve duygusal sınırların belirlenmesi gibi becerilere yönelik içerikleri ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyindeki eğitim müfredatlarına entegre etmeleri büyük önem taşımaktadır. Son olarak, siber flört şiddeti kapsamında yer alan dijital denetim, konum takibi ve dijital kısıtlama gibi davranışların hukuki tanım ve yaptırımları netleştirilmeli, bu davranışlara yönelik önleyici uygulamalar geliştirilmelidir.

5.2. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Araştırmalar için Öneriler

Mevcut araştırmanın sonuçları değerlendirilirken göz önünde bulundurulması gereken bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. İlk olarak, araştırmanın kesitsel ve korelasyonel bir yapıya sahip olması, elde edilen bulgular için neden-sonuç ilişkileri kurulmasına olanak tanımamaktadır. Gelecek araştırmalarda boylamsal desenler kullanılarak ana değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkileri incelenebilir. Bir diğer sınırlılık, örneklemin yalnızca romantik ilişkisi olan ve 18-30 yaş aralığında bulunan üniversite öğrencilerinden oluşmasıdır. Bu durumun çalışmanın dış geçerliğini kısıtlayabilmesi nedeniyle farklı yaş gruplarından, eğitim düzeylerinden ve kültürel bağlamlardan gelen bireylerle yapılacak çalışmalar, elde edilen sonuçların daha geniş bir bağlamda test edilmesini sağlayabilir. Ayrıca, araştırmada elde edilen verilerin öz-bildirime dayanması da önemli bir sınırlılık olarak ele alınabilir. Katılımcılar, özellikle flört şiddeti ölçümlerinde sosyal istenirlik etkisi nedeniyle deneyimlerini olduğundan daha düşük düzeyde bildirmiş olabilirler. Nitekim mevcut çalışmada katılımcıların psikolojik ve siber flört şiddeti puanlarının oldukça düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Gelecek araştırmalarda gözlemsel veya partner bildirimlerine dayalı veri toplama tekniklerinin kullanılması, daha sağlıklı sonuçlar elde edilmesini sağlayabilir.

İlişki koşullu benlik saygısını ölçmek amacıyla kullanılan ölçüm aracı da metodolojik bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir. Bu ölçüm aracının Türkçeye çevirisi Terzi'nin (2022) doktora tez çalışmasında yapılmakla birlikte, bilindiği kadarıyla kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması bulunmamaktadır. Bu nedenle, ilişki koşullu benlik saygısına ilişkin elde edilen bulguların ölçüm aracından mı yoksa kavramın doğasından mı kaynaklandığını belirleyebilmek için yeni çalışmaların yürütülmesine ihtiyaç vardır. Ek olarak, bu araştırmanın bulgularına göre ilişki koşullu benlik saygısı düzeyinin yüksek olması, çerçevesi kadar olumsuz bir özellik olmayabilir. Bu doğrultuda, gelecek araştırmalarda bu özelliğin birey üzerindeki etkilerini belirleyen faktör ve bağlamsal

etmenler incelenebilir; ayrıca, benlik saygısının farklı türlerinin söz konusu dinamiklerdeki düzenleyici rolleri de inceleyebilir.

Bunun yanı sıra, kıskançlığın olumlu değerlendirilmesi ve romantik aşk mitlerine yönelik inançların kültürel bağlamdan etkilenen olgular olmasına rağmen, bu çalışmada kültürel ve toplumsal normların etkileri doğrudan ele alınmamıştır. Kùltürler arası karşılaştırmalar yaparak ve bireylerin toplumsal normları benimseme düzeylerini ölçerek yürütülecek çalışmalar, bulguların kültürel bağlamda daha derinlemesine anlaşılmasını sağlayabilir.

Son olarak, psikolojik ve siber flört şiddeti değişkenleri yalnızca uygulama ve maruz kalma toplam puanlarına göre değerlendirilmiş; ölçeklerin alt boyutları ayrı ayrı incelenmemiştir. Gelecek araştırmalarda alt boyutlara odaklanılması, flört şiddeti dinamiklerine dair daha ayrıntılı sonuçlara ulaşılmasını mümkün kılabilir. Ayrıca, psikolojik ve siber flört şiddeti arasındaki ilişkilere dair alanyazında karşılaşılan bulgu çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda, gelecekteki çalışmalar bu şiddet türlerinin ortak ve farklı yönlerini daha ayrıntılı inceleyebilir.

KAYNAKÇA

- Addis, J. ve Bernard, M. E. (2002). Marital adjustment and irrational beliefs. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*, 20(1), 3–16.
<https://doi.org/10.1023/A:1015199803099>
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E. ve Wall, S. N. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Erlbaum.
- Akbulut, N. (2022). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının ebeveyn kabul red algıları, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarına göre yordanması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- Anderson, K. M. ve Danis, F. S. (2007). Collegiate sororities and dating violence: An exploratory study of informal and formal helping strategies. *Violence Against Women*, 13(1), 87–100. <http://doi.org/10.1177/1077801206294808>
- Archer, J. (2000). Sex differences in aggression between heterosexual partners: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 126(5), 651.
<https://doi.org/10.1037/0033-2909.126.5.651>
- Arikewuyo, A. O., Lasisi, T. T., Abdulbaqi, S. S., Omoloso, A. I. ve Arikewuyo, H. O. (2022). Evaluating the use of social media in escalating conflicts in romantic relationships. *Journal of Public Affairs*, 22(1), e2331.
<https://doi.org/10.1002/pa.2331>
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55, 469–480.
<https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>

Atasever, İ. (2022). *Ergenlerin ve beliren yetişkinlerin bakış açısıyla flört şiddeti* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Başkent Üniversitesi.

Bahadır Yılmaz, E. ve Şahin, E. (2022). The effects of irrational romantic relationship beliefs and experiences in close relationships on dating violence of nursing and midwifery students. *Perspectives in Psychiatric Care*, 58(4), 1232–1238. <https://doi.org/10.1111/ppc.12920>

Bakır, A. ve Kalkan, M. (2019). Siber flört istismarı ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS International Journal of Society Researches*, 14(20), 75–95. <https://doi.org/10.26466/opus.546811>

Baldwin, M. W. (1992). Relational schemas and the processing of social information. *Psychological Bulletin*, 112(3), 461–484. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.112.3.461>

Bandura, A. (1971). *Social learning theory*. General Learning Press.

Bandura, A. (1973). Social learning theory of aggression. J. F. Knutson (Ed.), *The control of aggression: Implications from basic research* içinde (ss. 201–250). Aldine.

Barnette, J. J. (2000). Effects of stem and Likert response option reversals on survey internal consistency: If you feel the need, there is a better alternative to using those negatively worded stems. *Educational and Psychological Measurement*, 60, 361–370. <https://doi.org/10.1177/001316400219705>

Barrachina, B. P., Castro, J. ve Giménez, C. (2017). Violencia de parejas jóvenes a través de internet. *Àgora de Salut*, 4, 293–301. <http://dx.doi.org/10.6035/AgoraSalut.2017.4.31>

- Başaran, B. İ. (2022). *Kadın üniversite öğrencilerinde psikolojik flört şiddetinin akılcı olmayan inançlar ve duygu düzenleme becerileri ile ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Bass, B. L., Drake, T. R. ve Linney, K. D. (2007). Impact of an intimate relationships class on unrealistic relationship beliefs. *Journal of Family and Consumer Sciences*, 99(1), 52–59.
- Basting, E. J., Romero, G. J., Garner, A. R., Medenblik, A. M., Cornelius, T. L. ve Stuart, G. L. (2023). Applying attachment theory to link family of origin violence history to cyber dating abuse among college students. *Journal of Family Violence*, 38(5), 953–963. <https://doi.org/10.1007/s10896-022-00418-1>
- Bell, K. M. ve Naugle, A. E. (2008). Intimate partner violence theoretical considerations: Moving towards a contextual framework. *Clinical Psychology Review*, 28(7), 1096–1107. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2008.03.003>
- Ben-Ze'ev, A. (2010). Jealousy and romantic love. L. Hart ve M. Legerstee (Eds.), *Handbook of jealousy: Theory, research, and multidisciplinary approaches* içinde (ss. 40–54). Blackwell.
- Bhogal, M. S., Tudor, C. ve Hira, S. (2022). The role of mating-relevant factors in the perpetration of digital dating abuse. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(15–16), NP13707–NP13728. <https://doi.org/10.1177/08862605211004103>
- Bonilla Algovia, E., Rivas Rivero, E. ve Vázquez Cabrera, J. J. (2017). Tolerancia y justificación de la violencia en relaciones de pareja adolescentes. *Apuntes de Psicología*, 35(1), 55–61. <https://doi.org/10.55414/4x39ck05>

- Bonomi, A. E., Altenburger, L. E. ve Walton, N. L. (2013). Double crap! Abuse and harmed identity in Fifty Shades of Grey. *Journal of Women's Health, 22*(9), 733–744. <https://doi.org/10.1089/jwh.2013.4344>
- Borrajo, E. ve Gámez-Guadix, M. (2016). Abuso “online” en el noviazgo: Relación con depresión, ansiedad y ajuste diádico. *Psicología Conductual, 24*(2), 221–235.
- Borrajo, E., Gámez-Guadix, M. ve Calvete, E. (2015a). Justification beliefs of violence, myths about love and cyber dating abuse. *Psicothema, 27*(4), 327–333. <https://doi.org/10.7334/psicothema2015.59>
- Borrajo, E., Gámez-Guadix, M. ve Calvete, E. (2015b). Cyber dating abuse: Prevalence, context, and relationship with offline dating aggression. *Psychological Reports, 116*(2), 565–585. <https://doi.org/10.2466/21.16.PR0.116k22w4>
- Borrajo, E., Gámez-Guadix, M., Pereda, N. ve Calvete, E. (2015c). The development and validation of the cyber dating abuse questionnaire among young couples. *Computers in Human Behavior, 48*, 358–365. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.chb.2015.01.063>
- Bosch, E. ve Ferrer, V. A. (2012). Nuevo mapa de los mitos sobre la violencia de género en el siglo XXI [New map of the myths about gender violence in XXI century]. *Psicothema, 24*(4), 548–554.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss*. Basic Books.
- Branson, M. ve March, E. (2021). Dangerous dating in the digital age: Jealousy, hostility, narcissism, and psychopathy as predictors of cyber dating abuse. *Computers in Human Behavior, 119*, 106711. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106711>

- Brem, M. J., Florimbio, A. R., Grigorian, H., Wolford-Clevenger, C., Elmquist, J., Shorey, R. C. ve Stuart, G. L. (2019). Cyber abuse among men arrested for domestic violence: Cyber monitoring moderates the relationship between alcohol problems and intimate partner violence. *Psychology of Violence*, 9(4), 410–422.
<https://doi.org/10.1037/vio0000130>
- Browne, M. W. ve Cudeck, R. (1992). Alternative ways of assessing model fit. *Sociological Methods and Research*, 21, 230–258.
<https://doi.org/10.1177/0049124192021002005>
- Buduris, A. K. (2017). *Considering the role of relationship-contingent self-esteem: Attachment style, conflict behaviors, and relationship satisfaction* [Yayımlanmamış doktora tezi] Iowa State University.
- Bui, N. H. ve Pasalich, D. S. (2018). Insecure attachment, maladaptive personality traits, and the perpetration of in-person and cyber psychological abuse. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(5–6), 2117–2139.
<https://doi.org/10.1177/0886260518760332>
- Burke, S. C., Wallen, M., Vail-Smith, K. ve Knox, D. (2011). Using technology to control intimate partners: An exploratory study of college undergraduates. *Computers in Human Behavior*, 27, 1162–1167.
<https://doi.org/10.1016/j.bbr.2011.03.031>
- Buss, D. M. (2000). *The dangerous passion: Why jealousy is as necessary as love and sex*. Free Press.

- Buunk, B. P. (1997). Personality, birth order and attachment styles as related to various types of jealousy. *Personality and Individual Differences*, 23, 997–1006. [https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/S0191-8869\(97\)00136-0](https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/S0191-8869(97)00136-0)
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Büyükşahin, A. (2001). *Yakın ilişki kuran ve kurmayan üniversite öğrencilerinin çeşitli sosyal psikolojik etkenler yönünden karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Callahan, M. R., Tolman, R. M. ve Saunders, D. G. (2003). Adolescent dating violence victimization and psychological well-being. *Journal of Adolescent Research*, 18(6), 664–681. <http://doi.org/10.1177/0743558403254784>
- Cambron, M. J., Acitelli, L. K. ve Pettit, J. W. (2008). When women's self-esteem hinges on relationships: A contingent self-esteem model of gender differences in depression. P. R. Bancroft ve L. B. Ardley (Eds.), *Major depression in women* içinde (ss. 123–136). Nova Biomedical.
- Cambron, M. J., Acitelli, L. K. ve Steinberg, L. (2010). When friends make you blue: The role of friendship contingent self-esteem in predicting self-esteem and depressive symptoms. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(3), 384–397. <https://doi.org/10.1177/0146167209351593>
- Canto, J. M., Alvaro, J. L., Pereira, C., Garrido, A., Torres, A. R. ve Pereira, M. E. (2017). Jealousy, gender, and culture of honor: A study in Portugal and Brazil. *The Journal of Psychology*, 151(6), 580–596. <https://doi.org/10.1080/00223980.2017.1372344>

- Carlson, B. E. (1996). Dating violence: Student beliefs about consequences. *Journal of Interpersonal Violence*, *11*(1), 3–18.
<https://doi.org/10.1177/088626096011001001>
- Carrascosa, L., Cava, M. J., Buelga, S. ve de Jesus, S. N. (2019). Reduction of sexist attitudes, romantic myths, and aggressive behaviors in adolescents: Efficacy of the DARSI program. *Psicothema*, *31*(2), 121–127.
<https://doi.org/10.7334/psicothema2018.245>
- Castillo-González, M. ve Terán Andrade, E. (2024). Victimization and perpetration of online dating violence and emotional dependence by gender among university students in Ecuador. *Social Sciences*, *13*(8), 406.
<https://doi.org/10.3390/socsci13080406>
- Castillo-González, M., Mendo-Lázaro, S., León-del-Barco, B., Terán-Andrade, E. ve López-Ramos, V.-M. (2024). Dating violence and emotional dependence in university students. *Behavioral Sciences*, *14*, 176.
<https://doi.org/10.3390/bs14030176>
- Cava, M. J., Buelga, S., Carrascosa, L. ve Ortega-Barón, J. (2020). Relations among romantic myths, offline dating violence victimization and cyber dating violence victimization in adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *17*(5), 1551. <https://doi.org/10.3390/ijerph17051551>
- Cava, M.-J., Castillo, I., Tomás, I. ve Buelga, S. (2023). Romantic myths and cyber dating violence victimization in Spanish adolescents: A moderated mediation model. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, *17*(2), Article 4. <https://doi.org/10.5817/CP2023-2-4>

- Chung, D. (2005). Violence, control, romance and gender equality: Young women and heterosexual relationships. *Women's Studies International Forum*, 28(6), 445–455. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2005.09.005>
- Cihangir, S. (2013). Gender specific honor codes and cultural change. *Group Processes and Intergroup Relations*, 16, 319–333. <https://doi.org/10.1177/1368430212463453>
- Cleveland, H. H., Herrera, V. M. ve Stuewig, J. (2003). Abusive males and abused females in adolescent relationships: Risk factor similarity and dissimilarity and the role of relationship seriousness. *Journal of Family Violence*, 18, 325–339. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1023/A:1026297515314>
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2. Baskı.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203771587>
- Collins, N. L. ve Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(4), 644-663. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.4.644>
- Collins, V. E. ve Carmody, D. C. (2011). Deadly love: Images of dating violence in the Twilight Saga. *Journal of Women and Social Work*, 26(4), 382–394. <https://doi.org/10.1177/0886109911428425>
- Conrad, K. J., Wright, B. D., McKnight, P., McFall, M., Fontana, A. ve Rosenheck, R. (2004). Comparing traditional and Rasch analyses of the Mississippi PTSD scale: Revealing limitations of reverse-scored items. *Journal of Applied Measurement*, 5(1), 15–30.

- Cornelius, T. L. ve Resseguie, N. (2007). Primary and secondary prevention programs for dating violence: A review of the literature. *Aggression and Violent Behavior*, 12(3), 364–375. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2006.09.006>
- Crawford, E. ve Wright, M. O. D. (2007). The impact of childhood psychological maltreatment on interpersonal schemas and subsequent experiences of relationship aggression. *Journal of Emotional Abuse*, 7(2), 93–116. https://doi.org/10.1300/J135v07n02_06
- Creasey, G. ve Hesson-McInnis, M. (2001). Affective responses, cognitive appraisals, and conflict tactics in late adolescent romantic relationships: Associations with attachment orientations. *Journal of Counseling Psychology*, 48(1), 85–96. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-0167.48.1.85>
- Crocker, J. ve Knight, K. (2005). Contingencies of self-worth. *Current Directions in Psychological Science*, 14, 200–203. <https://doi.org/10.1111/j.0963-7214.2005.00364.x>
- Crocker, J. ve Park, L. E. (2004). The costly pursuit of self-esteem. *Psychological Bulletin*, 130, 392–414. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.130.3.392>
- Crocker, J. ve Wolfe, C. T. (2001). Contingencies of self-worth. *Psychological Review*, 108, 593–623. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.108.3.593>
- Dardis, C. M., Edwards, K. M., Kelley, E. L. ve Gidycz, C. A. (2017). Perceptions of dating violence and associated correlates: A study of college young adults. *Journal of Interpersonal Violence*, 32(21), 3245–3271. <https://doi.org/10.1177/0886260515597439>

- De Roda, A. B. L., Martínez-Iñigo, D., De Paul, P. ve Yela, C. (1999). Romantic beliefs and myths in Spain. *The Spanish Journal of Psychology*, 2(1), 64–73. <https://doi.org/10.1017/S1138741600005461>
- Deans, H. ve Bhogal, M. S. (2019). Perpetrating cyber dating abuse: A brief report on the role of aggression, romantic jealousy and gender. *Current Psychology*, 38, 1077–1082. <https://doi.org/10.1007/s12144-017-9715-4>
- DeKeseredy, W. S. ve Dragiewicz, M. (2007). Understanding the complexities of feminist perspectives on woman abuse: A commentary on Donald G. Dutton's Rethinking domestic violence. *Violence Against Women*, 13(8), 874–884. <https://doi.org/10.1177/1077801207304806>
- Demirtaş, H. A. (2004). *Yakın ilişkilerde kıskançlık (bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler)* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- DiBello, A. M., Rodriguez, L. M., Hadden, B. W. ve Neighbors, C. (2015). The green eyed monster in the bottle: Relationship contingent self-esteem, romantic jealousy, and alcohol-related problems. *Addictive Behaviors*, 49, 52–58. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2015.05.008>
- Dobash, R. E. ve Dobash, R. (1979). *Violence against wives: A case against the patriarchy*. Free Press.
- Dokkedahl, S. ve Elklit, A. (2019). Understanding the mutual partner dynamic of intimate partner violence: A review. *Partner Abuse*, 10(3), 298–335. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.10.3.298>

- Domingue, R. ve Mollen, D. (2009). Attachment and conflict communication in adult romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 26(5), 678–696. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/0265407509347932>
- Donovan, C. ve Hester, M. (2010). ‘I hate the word victim’: An exploration of recognition of domestic violence in same sex relationships. *Social Policy and Society*, 9(2), 279–289. <https://doi.org/10.1177/0265407509347932>
- Donovan, C. ve Hester, M. (2015). *Domestic violence and sexuality: What’s love got to do with it?* Policy Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt9qgzhk>
- Draucker, C. B. ve Martsolf, D. S. (2010). The role of electronic communication technology in adolescent dating violence. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing*, 23(3), 133–142. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6171.2010.00235.x>
- Durán Segura, M. ve Martínez-Pecino, R. (2015). Ciberacoso mediante teléfono móvil e Internet en las relaciones de noviazgo entre jóvenes. *Comunicar: Revista Científica de Comunicación y Educación*, 22(44), 159–167. <https://doi.org/10.3916/C44-2015-17>
- Dutton, D. G. (1995). Intimate abusiveness. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 2(3), 207. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2850.1995.tb00040.x>
- Eidelson, R. J. ve Epstein, N. (1982). Cognition and relationship maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationship beliefs. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 50(5), 715–720. <https://doi.org/10.1037//0022-006x.50.5.715>

- Emond, M., Vaillancourt-Morel, M. P., Métellus, S., Brassard, A. ve Daspe, M. È. (2023). Social media jealousy and intimate partner violence in young adults' romantic relationships: A longitudinal study. *Telematics and Informatics*, 79, 101956. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2023.101956>
- Erdem, A., Tunç, E. ve Erdem, Ş. (2022). Investigation of the relationship between cyber dating violence and attachment styles in university students. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 12(64), 171–188. <https://doi.org/10.17066/tpdrd.1096231>
- Esen, E., Seymenler, S. ve Siyez, D. M. (2021). Romantik Aşk Mitleri Ölçeği: Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Nesne*, 9(19), 69–82. <https://doi.org/10.7816/nesne-09-19-06>
- Exner-Cortens, D., Eckenrode, J. ve Rothman, E. (2013). Longitudinal associations between teen dating violence victimization and adverse health outcomes. *Pediatrics*, 131(1), 71–78. <https://doi.org/10.1542/peds.2012-1029>
- Fernet, M., Hébert, M., Brodeur, G., Guyon, R. ve Lapierre, A. (2023). Youth's experiences of cyber violence in intimate relationships: A matter of love and trust. *Journal of Child Sexual Abuse*, 32(3), 296–317. <https://doi.org/10.1080/10538712.2023.2167678>
- Ferrer, V. A., Bosch, E. ve Navarro, C. (2010). Los mitos románticos en España. *Boletín de Psicología*, 99, 7–31.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics: And sex and drugs and rock 'n' roll* (4. Baskı). Sage.

- Fincham, F. D. ve Cui, M. (2011). Emerging adulthood and romantic relationships: An introduction. F. D. Fincham ve M. Cui (Ed.), *Romantic relationships in emerging adulthood* içinde (ss. 3–12). Cambridge University Press.
- Fiske, A. P. (1992). The four elementary forms of sociality: Framework for a unified theory of social relations. *Psychological Review*, 99(4), 689–723. <https://doi.org/10.1037//0033-295X.99.4.689>
- Fletcher, G. J. ve Kininmonth, L. A. (1992). Measuring relationship beliefs: An individual differences scale. *Journal of Research in Personality*, 26(4), 371–397. [https://doi.org/10.1016/0092-6566\(92\)90066-D](https://doi.org/10.1016/0092-6566(92)90066-D)
- Follingstad, D. R., Rutledge, L. L., Berg, B. J., Hause, E. S. ve Polek, D. S. (1990). The role of emotional abuse in physically abusive relationships. *Journal of Family Violence*, 5, 107–120. <https://doi.org/10.1007/BF00978514>
- Foran, H. M. ve O’Leary, D. K. (2008). Problem drinking, jealousy, and anger control: Variables predicting physical aggression against a partner. *Journal of Family Violence*, 23, 141–148. <https://doi.org/10.1007/s10896-007-9136-5>
- Foshee, V. A., Linder, G. F., Bauman, K. E., Langwick, S. A., Arriaga, X. B., Heath, J. L. ve Bangdiwala, S. (1996). The Safe Dates Project: Theoretical basis, evaluation design, and selected baseline findings. *American Journal of Preventive Medicine*, 12(5), 39–47. [https://doi.org/10.1016/S0749-3797\(18\)30235-6](https://doi.org/10.1016/S0749-3797(18)30235-6)
- Foshee, V. A., Reyes, H. L. M., Gottfredson, N. C., Chang, L. Y. ve Ennett, S. T. (2013). A longitudinal examination of psychological, behavioral, academic, and relationship consequences of dating abuse victimization among a primarily rural

sample of adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 53(6), 723–729.
<https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2013.06.016>

Fox, J. ve Warber, K. M. (2014). Social networking sites in romantic relationships: Attachment, uncertainty, and partner surveillance on Facebook. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 17(1), 3–7.
<https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0667>

Franiuk, R., Shain, E. A., Bieritz, L. ve Murray, C. (2012). Relationship theories and relationship violence: Is it beneficial to believe in soulmates? *Journal of Social and Personal Relationships*, 29(6), 820–838.
<https://doi.org/10.1177/0265407512444374>

Fraser, H. (2005). Women, love, and intimacy “gone wrong”: Fire, wind, and ice. *Affilia*, 20(1), 10–20. <https://doi.org/10.1177/0886109904272094>

Furman, W. (2002). The emerging field of adolescent romantic relationships. *Current Directions in Psychological Science*, 11, 177–180. <https://doi.org/10.1111/1467-8721.00195>

Gámez-Guadix, M., Borrajo, E. ve Calvete, E. (2018). Abuso, control y violencia en la pareja a través de internet y los smartphones: Características, evaluación y prevención. *Papeles del Psicólogo*, 39(3), 218–227.

García, C. C. ve Gimeno, M. C. M. (2017). Creencias del amor romántico y violencia de género. *International Journal of Developmental and Educational Psychology*, 2(1), 47–56. <https://doi.org/10.17060/ijodaep.2017.n1.v2.917>

Garcia-Moreno, C., Jansen, H. A., Ellsberg, M., Heise, L. ve Watts, C. H. (2006). Prevalence of intimate partner violence: Findings from the WHO multi-country

study on women's health and domestic violence. *The Lancet*, 368(9543), 1260–1269. [https://doi.org/10.1016/s0140-6736\(06\)69523-8](https://doi.org/10.1016/s0140-6736(06)69523-8)

Garthe, R. C., Hidalgo, M. A., Hereth, J., Garofalo, R., Reisner, S. L., Mimiaga, M. J. ve Kuhns, L. (2018). Prevalence and risk correlates of intimate partner violence among a multisite cohort of young transgender women. *LGBT Health*, 5(6), 333–340. <http://doi.org/10.1089/lgbt.2018.0034>

Giordano, P. C., Soto, D. A., Manning, W. D. ve Longmore, M. A. (2010). The characteristics of romantic relationships associated with teen dating violence. *Social Science Research*, 39(6), 863–874. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2010.03.009>

Gómez Perea, L. ve Viejo, C. (2020). Myths of romantic love and quality in teen relationships. *Revista Iberoamericana de Psicología*, 13(1), 151–161. <https://doi.org/10.33881/2027-1786.rip.13114>

Gómez, M. P., Delgado, A. O. ve Gómez, Á. H. (2014). Violencia en relaciones de pareja de jóvenes y adolescentes. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 46(3), 148–159. [https://doi.org/10.1016/S0120-0534\(14\)70018-4](https://doi.org/10.1016/S0120-0534(14)70018-4)

Griffin, D. ve Bartholomew, K. (1994). Models of the self and other: Fundamental dimensions underlying measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67(3), 430–445. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.67.3.430>

Guerrero, L. K. (1998). Attachment-style differences in the experience and expression of romantic jealousy. *Personal Relationships*, 5(3), 273–291. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.1998.tb00172.x>

- Guerrero, L. K. ve Andersen, P. A. (1998). Jealousy experience and expression in romantic relationships. P. A. Andersen ve L. K. Guerrero (Ed.), *Handbook of communication and emotion* içinde (ss. 155–188). Academic Press.
- Gündüz, Ö. (2019). *İlişkisel kültürel kurama dayalı programın üniversite öğrencisi kadınların flört şiddeti tutumlarına, çatışma çözmelerine, ilişkilerine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Güner, T. ve Karaaziz, M. (2022). Romantik ilişkisi bulunan bireylerin Facebook kıskançlığı ve güven algısı üzerine bir derleme. *Pearson Journal*, 7(22), 132–139. <https://doi.org/10.46872/pearson.399>
- Haferkamp, C. J. (1994). Dysfunctional beliefs, self-monitoring, and marital conflict. *Current Psychology*, 13(3), 248–263.
- Halpern, C. T., Oslak, S. G., Young, M. L., Martin, S. L. ve Kupper, L. L. (2001). Partner violence among adolescents in opposite-sex romantic relationships: Findings from the National Longitudinal Study of Adolescent Health. *American Journal of Public Health*, 91(10), 1679–1685. <https://doi.org/10.2105/ajph.91.10.1679>
- Harned, M. S. (2002). A multivariate analysis of risk markers for dating violence victimization. *Journal of Interpersonal Violence*, 17(11), 1179–1197. <http://doi.org/10.1177/088626002237401>
- Harris, C. R. (2003). A review of sex differences in sexual jealousy, including self-report data, psychophysiological responses, interpersonal violence, and morbid jealousy. *Personality and Social Psychology Review*, 7, 102–128. https://doi.org/10.1207/S15327957PSPR0702_102-128

- Harris, C. R. ve Darby, R. S. (2010). Jealousy in adulthood. S. Hart ve M. Legerstee (Eds.), *Handbook of jealousy: Theory, research, and multidisciplinary approaches* içinde (ss. 547–571). Wiley.
- Hartwell, L. P., Humphries, T. M., Erchull, M. J. ve Liss, M. (2015). Loving the green-eyed monster: Development and exploration of the Jealousy is Good Scale. *Gender Issues*, 32, 245–265. <https://doi.org/10.1007/s12147-015-9141-6>
- Harvey, R. J., Billings, R. S. ve Nilan, K. J. (1985). Confirmatory factor analysis of the job diagnostic survey: Good news and bad news. *Journal of Applied Psychology*, 70(3), 461–468. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.70.3.461>
- Hayes, A. F. (2018). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach* (2. Baskı). The Guilford Press.
- Haynie, D. L., Farhat, T., Brooks-Russell, A., Wang, J., Barbieri, B. ve Iannotti, R. J. (2013). Dating violence perpetration and victimization among US adolescents: Prevalence, patterns, and associations with health complaints and substance use. *Journal of Adolescent Health*, 53(2), 194–201. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2013.02.008>
- Hazan, C. ve Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>
- Hellevik, P. M. (2019). Teenagers' personal accounts of experiences with digital intimate partner violence and abuse. *Computers in Human Behavior*, 92, 178–187. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.11.019>

- Hines, D. A. ve Saudino, K. J. (2003). Gender differences in psychological, physical, and sexual aggression among college students using the revised conflict tactics scales. *Violence and Victims, 18*(2), 197–217. <https://doi.org/10.1891/vivi.2003.18.2.197>
- Hinkin, T. R. (1995). A review of scale development practices in the study of organizations. *Journal of Management, 21*(5), 967–988. <https://doi.org/10.1177/014920639502100509>
- Hornung, C. A., McCullough, B. C. ve Sugimoto, T. (1981). Status relationships in marriage: Risk factors in spouse abuse. *Journal of Marriage and the Family, 43*(3), 675–692. <https://doi.org/10.2307/351768>
- Hu, L. T. ve Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal, 6*(1), 1–55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
- Ibrahim, A. M. (2001). Differential responding to positive and negative items: The case of a negative item in a questionnaire for course and faculty evaluation. *Psychological Reports, 88*(2), 497–500. <https://doi.org/10.2466/pr0.2001.88.2.497>
- Idaszak, J. R. ve Drasgow, F. (1987). A revision of the Job Diagnostic Survey: Elimination of a measurement artifact. *Journal of Applied Psychology, 72*(1), 69–74. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.72.1.69>
- Jenkins, S. S. ve Aube, J. (2002). Gender differences and gender-related constructs in dating aggression. *Personality and Social Psychology Bulletin, 28*(8), 1106–1118. <https://doi.org/10.1177/01461672022811009>

- Jeuken, L. (2022). *Infidelity, self-esteem, and jealousy: The moderating role of relationship contingent self-esteem in young adulthood* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Utrecht University.
- Johnson, L. L. ve Lipsett-Rivera, S. (1998). *The faces of honor: Sex, shame, and violence in colonial Latin America*. University of New Mexico Press.
- Johnson, M. P. (1995). Patriarchal terrorism and common couple violence: Two forms of violence against women. *Journal of Marriage and Family*, 57, 283–294. <https://doi.org/10.2307/353683>
- Karakurt, G. (2001). *The impact of adult attachment styles on romantic jealousy* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Karatay, M., Karatay, G., Baş, N. G. ve Baş, K. (2018). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(1), 62–71.
- Kartal, S. K., Aybek, E. C. ve Yaşar, M. (2022). Ölçeklerde ifade etkisinin farklı boyutluluk analizleriyle incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 44–67. <https://doi.org/10.19171/uefad.1033284>
- Kaukinen, C., Gover, A. R. ve Hartman, J. L. (2012). College women's experiences of dating violence in casual and exclusive relationships. *American Journal of Criminal Justice*, 37, 146–162. <https://doi.org/10.1007/s12103-011-9113-7>
- Kellerman, I., Margolin, G., Borofsky, L. A., Baucom, B. R. ve Iturralde, E. (2013). Electronic aggression among emerging adults: Motivations and contextual factors. *Emerging Adulthood*, 1(4), 293–304. <https://doi.org/10.1177/2167696813490159>

- Kiriakidis, S. P. ve Kavoura, S. P. (2010). Cyberbullying: A review of the literature on harassment through the Internet and other electronic means. *Family & Community Health*, 33, 82. <https://doi.org/10.1097/FCH.0b013e3181d593e4>
- Kısa, S. ve Zeyneloğlu, S. (2019). Perceptions and predictors of dating violence among nursing and midwifery students. *Journal of Advanced Nursing*, 75(10), 2099–2109. <https://doi.org/10.1111/jan.13982>
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling* (5. Baskı). Guilford Publications.
- Knee, C. R., Canevello, A., Bush, A. L. ve Cook, A. (2008). Relationship-contingent self-esteem and the ups and downs of romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(3), 608–627. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.3.608>
- Knight, R. G., Chisholm, B. J., Marsh, N. V. ve Godfrey, H. P. (1988). Some normative, reliability, and factor analytic data for the revised UCLA Loneliness Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 44, 203–206. [https://doi.org/10.1002/1097-4679\(198803\)44:2<203::aid-jclp2270440218>3.0.co;2-5](https://doi.org/10.1002/1097-4679(198803)44:2<203::aid-jclp2270440218>3.0.co;2-5)
- Korchmaros, J. D., Ybarra, M. L., Langhinrichsen-Rohling, J., Boyd, D. ve Lenhart, A. (2013). Perpetration of teen dating violence in a networked society. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 16(8), 561–567. <https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0627>
- Küçükarslan, M. ve Gizir, C. A. (2013). Romantik İnançlar Ölçeği'nin uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 461–469. <https://doi.org/10.17860/efd.93442>

- Kulwicki, A. D. (2002). The practice of honor crimes: A glimpse of domestic violence in the Arab world. *Issues in Mental Health Nursing*, 23, 77–87. <https://doi.org/10.1080/01612840252825491>
- Laforte, S., Paradis, A., Todorov, E. H. ve Cyr, C. (2023). Romantic attachment and cyber dating violence in adolescence: A dyadic approach. *Journal of Adolescence*, 95(4), 647–660. <https://doi.org/10.1002/jad.12141>
- Langhinrichsen-Rohling, J., McCullars, A. ve Misra, T. A. (2012). Motivations for men and women’s intimate partner violence perpetration: A comprehensive review. *Partner Abuse*, 3, 429–468. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.3.4.429>
- Lantagne, A. ve Furman, W. (2017). Romantic relationship development: The interplay between age and relationship length. *Developmental Psychology*, 53(9), 1738–1749. <https://doi.org/10.1037/dev0000363>
- Lara, L. ve Gómez-Urrutia, V. (2021). Development and validation of the Romantic Love Myths Questionnaire. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(21–22), NP12342–NP12359. <https://doi.org/10.1177/0886260519892958>
- Lawrence, E., Yoon, J., Langer, A. ve Ro, E. (2009). Is psychological aggression as detrimental as physical aggression? The independent effects of psychological aggression on depression and anxiety symptoms. *Violence and Victims*, 24(1), 20–35. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.24.1.20>
- Leisring, P. A. ve Giumetti, G. W. (2014). Sticks and stones may break my bones, but abusive text messages also hurt: Development and validation of the Cyber Psychological Abuse (CPA) scale. *Partner Abuse*, 5(3), 323–341. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.5.3.323>

- Lester, D., Deluca, G., Hellinghausen, W. ve Scribner, D. (1985). Jealousy and irrationality in love. *Psychological Reports*, 56, 210. <https://doi.org/10.2466/pr0.1985.56.1.210>
- Lewis, S. F. ve Fremouw, W. (2001). Dating violence: A critical review of the literature. *Clinical Psychology Review*, 21(1), 105–127. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(99\)00042-2](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(99)00042-2)
- Lippman, J. R. ve Ward, L. M. (2014). Associations between stalking myth endorsement and unwanted pursuit behaviors among college students. *Aggression Research Program Report, Institute for Social Research, University of Michigan*. <https://doi.org/10.7826/isr-um.05.3020.0001>
- Lu, Y., Van Ouytsel, J. ve Temple, J. R. (2021). In-person and cyber dating abuse: A longitudinal investigation. *Journal of Social and Personal Relationships*, 38(12), 3713–3731. <https://doi.org/10.1177/02654075211065202>
- MacCallum, R. C., Browne, M. W. ve Sugawara, H. M. (1996). Power analysis and determination of sample size for covariance structure modeling. *Psychological Methods*, 1(2), 130–149. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.1.2.130>
- Makepeace, J. M. (1981). Courtship violence among college students. *Family Relations*, 30, 97–102.
- Marcos, V., Gancedo, Y., Castro, B. ve Selaya, A. (2020). Dating violence victimization, perceived gravity in dating violence behaviors, sexism, romantic love myths and emotional dependence between female and male adolescents. *Revista Iberoamericana de Psicología y Salud*, 11(2), 132–145. <https://doi.org/10.23923/j.rips.2020.02.040>

- Marganski, A. ve Melander, L. (2018). Intimate partner violence victimization in the cyber and real world: Examining the extent of cyber aggression experiences and its association with in-person dating violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(7), 1071–1095. <https://doi.org/10.1177/0886260515614283>
- Martínez Soto, A., Lopez-del Burgo, C., Albertos, A. ve Ibabe, I. (2024). Cyber dating abuse in adolescents: Myths of romantic love, sexting practices and bullying. *Computers in Human Behavior*, 150, 108001. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.108001>
- Masanet, M.-J., Medina-Bravo, P. ve Ferrés, J. (2018). Myths of romantic love and gender-based violence in the fan forum of the Spanish teen series *Los Protegidos*. *Young*, 26(4), 96–112. <https://doi.org/10.1177/1103308817748432>
- Melander, L. (2010). College students' perceptions of intimate partner cyber harassment. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(3), 263–268. <https://doi.org/10.1089/cyber.2009.0221>
- Menard, K. S. ve Pincus, A. L. (2012). Predicting overt and cyber stalking perpetration by male and female college students. *Journal of Interpersonal Violence*, 27(11), 2183–2207. <https://doi.org/10.1177/0886260511432144>
- Menesini, E., Nocentini, A., Ortega-Rivera, J., Sanchez, V. ve Ortega, R. (2011). Reciprocal involvement in adolescent dating aggression: An Italian–Spanish study. *European Journal of Developmental Psychology*, 8, 437–451. <https://doi.org/10.1080/17405629.2010.549011>
- Metts, S. ve Cupach, W. R. (1990). The influence of relationship beliefs and problem-solving responses on satisfaction in romantic relationships. *Human*

Communication Research, 17(1), 170–185. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.1990.tb00230.x>

Michael, K., Goussinsky, R., Yassour-Borochowitz, D., Yakhnich, L. ve Yanay-Ventura, G. (2023). Perpetration of violence in dating relationships among Israeli college students: Gender differences, personal and interpersonal risk factors. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 32(12), 1625–1646. <https://doi.org/10.1080/10926771.2023.2224745>

Miga, E. M., Hare, A., Allen, J. P. ve Manning, N. (2010). The relation of insecure attachment states of mind and romantic attachment styles to adolescent aggression in romantic relationships. *Attachment and Human Development*, 12(5), 463–481. <https://doi.org/10.1080/14616734.2010.501971>

Mittal, K. (2020). Impact of domestic violence on children. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 5(5), 53-55.

Moral, M. V. ve Pietro, P. (2022). Emotional dependence and partner cyber abuse through social networks in Spanish university students. *Revista Iberoamericana de Psicología y Salud*, 13(1), 15–27. <https://doi.org/10.23923/j.rips.2022.01.051>

Morelli, M., Bianchi, D., Chirumbolo, A. ve Baiocco, R. (2018). The cyber dating violence inventory: Validation of a new scale for online perpetration and victimization among dating partners. *European Journal of Developmental Psychology*, 15(4), 464–471. <https://doi.org/10.1080/17405629.2017.1305885>

Muise, A. M. Y., Christofides, E. ve Desmarais, S. (2014). “Creeping” or just information seeking? Gender differences in partner monitoring in response to

jealousy on Facebook. *Personal Relationships*, 21(1), 35–50.
<https://doi.org/10.1111/pere.12014>

Muise, A., Christofides, E. ve Desmarais, S. (2009). More information than you ever wanted: Does Facebook bring out the green-eyed monster of jealousy? *CyberPsychology & Behavior*, 12(4), 441–444.
<https://doi.org/10.1089/cpb.2008.0263>

Muñoz, N. G. ve Fedele, M. (2011). Television fiction series targeted at young audience: Plots and conflicts portrayed in a teen series. *Comunicar*, 19(37), 133–140.
<https://doi.org/10.3916/C37-2011-03-05>

Muñoz-Rivas, M. J., Graña Gómez, J. L., O'Leary, K. D. ve González Lozano, P. (2007). Physical and psychological aggression in dating relationships in Spanish university students. *Psicothema*, 19(1), 102–107.

Murphy, C. M. ve Hoover, S. A. (1999). Measuring emotional abuse in dating relationships as a multifactorial construct. *Violence and Victims*, 14(1), 39–53.
<https://doi.org/10.1891/0886-6708.14.1.39>

Murphy, C. M., Hartman, J., Muccino, L. ve Douchis, K. (1995). *Dependency characteristics and abusive behavior in dating relationships*. Association for the Advancement of Behavior Therapy, Washington, DC.

Nardi-Rodríguez, A., Pastor-Mira, M. A., López-Roig, S. ve Ferrer-Pérez, V. (2018). Identifying beliefs behind boys' use of mobile phones to monitor girlfriends and girls' acceptance: A reasoned-action approach. *Journal of Youth Studies*, 21, 922–939. <https://doi.org/10.1080/13676261.2017.1422600>

- O’Leary, K. D., Barling, J., Arias, I., Rosenbaum, A., Malone, J. ve Tyree, A. (1989). Prevalence and stability of physical aggression between spouses: A longitudinal analysis. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 57, 263–268. <https://doi.org/10.1037//0022-006x.57.2.263>
- Offenhauer, P. ve Buchalter, A. (2011, June). *Teen dating violence: A literature review and annotated bibliography*. Federal Research Division, Library of Congress.
- O’Leary, K. D., Smith Slep, A. M. ve O’Leary, S. G. (2007). Multivariate models of men’s and women’s partner aggression. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 75, 752–764. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.75.5.752>
- Osborn, J. L. (2012). When TV and marriage meet: A social exchange analysis of the impact of television viewing on marital satisfaction and commitment. *Mass Communication & Society*, 15(5), 739–757. <https://doi.org/10.1080/15205436.2011.618900>
- Papp, L. J., Liss, M., Erchull, M. J., Godfrey, H. ve Waaland-Kreutzer, L. (2017). The dark side of heterosexual romance: Endorsement of romantic beliefs relates to intimate partner violence. *Sex Roles*, 76, 99–109. <https://doi.org/10.1007/s11199-016-0668-0>
- Park, L. E., Sanchez, D. T. ve Brynildsen, K. (2011). Maladaptive responses to relationship dissolution: The role of relationship contingent self-worth. *Journal of Applied Social Psychology*, 41(7), 1749–1773. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2011.00769.x>
- Pérez-Ruíz, N., Sánchez-Villegas, M., La Hoz-Granadillo, D., Javier, E., Reyes-Ruiz, L. ve Carmona Alvarado, F. A. (2020). Dating violence among Colombian youth:

Analysis of prevalence by gender and contributions to bidirectional interventions. *Sociedad Venezolana de Farmacología y de Farmacología Clínica y Terapéutica*, 39(4). <https://doi.org/10.5281/zenodo.4093100>

Peristiany, J. G. (1965). *Honour and shame: The values of Mediterranean society*. Weidenfeld & Nicholson.

Petty, R. E. ve Krosnick, J. A. (1995). Attitude strength: An overview. R. E. Petty ve J. A. Krosnick (Eds.), *Attitude strength: Antecedents and consequences* içinde (ss. 1–24). Lawrence Erlbaum Associates.

Pfeiffer, S. M. ve Wong, P. T. (1989). Multidimensional jealousy. *Journal of Social and Personal Relationships*, 6, 181–196. <https://doi.org/10.1177/026540758900600203>

Poucher, J. W. (2018). *Relationship-contingent self-esteem predicts self-sacrifice to resolve conflict in the face of more severe conflict* [Yayımlanmamış doktora tezi]. The University of Texas at Dallas.

Power, C., Koch, T., Kralik, D. ve Jackson, D. (2006). Lovestruck: Women, romantic love and intimate partner violence. *Contemporary Nurse: A Journal for the Nursing Profession*, 21(2), 174–185. <https://doi.org/10.5172/conu.2006.21.2.174>

Puente, S. ve Cohen, D. (2003). Jealousy and the meaning (or nonmeaning) of violence. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29(4), 449–460. <https://doi.org/10.1177/0146167202250912>

Ramírez-Carrasco, D., Ferrer-Urbina, R. ve Ponce-Correa, F. (2023). Jealousy, sexism, and romantic love myths: The role of beliefs in online dating violence. *Frontiers in Psychology*, 14, 1212737. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1212737>

- Reed, J. S. ve Dubow, E. F. (1997). Cognitive and behavioral predictors of communication in clinic-referred and nonclinical mother–adolescent dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 59(1), 91–102. <https://doi.org/10.2307/353664>
- Reed, L. A., Tolman, R. M., Ward, L. M. ve Safyer, P. (2016). Keeping tabs: Attachment anxiety and electronic intrusion in high school dating relationships. *Computers in Human Behavior*, 58, 259–268. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.12.019>
- Reyes, H. L. M., Foshee, V. A., Niolon, P. H., Reidy, D. E. ve Hall, J. E. (2016). Gender role attitudes and male adolescent dating violence perpetration: Normative beliefs as moderators. *Journal of Youth and Adolescence*, 45(2), 350–360. <https://doi.org/10.1007/s10964-015-0278-0>
- Riggs, D. S. ve O’Leary, K. D. (1989). A theoretical model of courtship aggression. M. A. Pirog-Good ve J. E. Stets (Eds.), *Violence in dating relationships: Emerging social issues* içinde (ss. 53–70). Praeger.
- Rodriguez, L. M., Knee, C. R. ve Neighbors, C. (2014). Relationships can drive some to drink: Relationship-contingent self-esteem and drinking problems. *Journal of Social and Personal Relationships*, 31(2), 270–290. <https://doi.org/10.1177/0265407513494037>
- Rodríguez-de Arriba, M. L., Nocentini, A., Menesini, E. ve Sánchez-Jiménez, V. (2021). Dimensions and measures of cyber dating violence in adolescents: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, 58, 101613. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2021.101613>

- Romans, J. S. ve DeBord, J. (1995). Development of the relationship beliefs questionnaire. *Psychological Reports*, 76(3), 1248–1250.
<https://doi.org/10.2466/pr0.1995.76.3c.1248>
- Ruiz-Palomino, E., Ballester-Arnal, R., Giménez-García, C. ve Gil-Llario, M. D. (2021). Influence of beliefs about romantic love on the justification of abusive behaviors among early adolescents. *Journal of Adolescence*, 92, 126–136.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2021.09.001>
- Sabina, C. ve Straus, M. A. (2008). Polyvictimization by dating partners and mental health among U.S. college students. *Violence and Victims*, 23(6), 667–682.
<https://doi.org/10.1891/0886-6708.23.6.667>
- Sánchez-Hernández, M. D., Herrera-Enríquez, M. C. ve Expósito, F. (2020). Controlling behaviors in couple relationships in the digital age: Acceptability of gender violence, sexism, and myths about romantic love. *Psychosocial Intervention*, 29(2), 67–81. <https://doi.org/10.5093/pi2020a1>
- Santic, F. F. (2019). *Relationship-contingent self-esteem and inter-and intrapersonal outcomes: All in moderation* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. University of Dayton.
- Schmitt, N. ve Stults, D. M. (1986). Factors defined by negatively keyed items: The result of careless respondents? *Applied Psychological Measurement*, 9(4), 367–373.
<https://doi.org/10.1177/014662168500900406>
- Schnurr, M. P., Mahatmya, D. ve Basche, R. A. (2013). The role of dominance, cyber aggression perpetration, and gender on emerging adults' perpetration of intimate

partner violence. *Psychology of Violence*, 3, 70–83.
<https://doi.org/10.1037/a0030601>

Schokkenbroek, J. M., Van Ouytsel, J., Hardyns, W. ve Ponnet, K. (2022). Adults' online and offline psychological intimate partner violence experiences. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(15–16), NP14656–NP14671.
<https://doi.org/10.1177/08862605211015217>

Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A. ve King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of Educational Research*, 99(6), 323–338.
<https://doi.org/10.3200/JOER.99.6.323-338>

Schumacker, R. E. ve Lomax, R. G. (2004). *A beginner's guide to structural equation modeling* (2. Baskı). Lawrence Erlbaum Associates.

Sebastián, J., Verdugo, A. ve Ortiz, B. (2014). Jealousy and violence in dating relationships: Gender-related differences among a Spanish sample. *The Spanish Journal of Psychology*, 17, E94. <https://doi.org/10.1017/sjp.2014.99>

Shackelford, T. K. (2005). An evolutionary psychological perspective on cultures of honor. *Evolutionary Psychology*, 3(1), 147470490500300126.
<https://doi.org/10.1177/147470490500300126>

Shackelford, T. K. ve Buss, D. M. (2000). Marital satisfaction and spousal cost-infliction. *Personality and Individual Differences*, 28(5), 917–928.
[https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(99\)00150-6](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(99)00150-6)

- Sharp, E. A. ve Ganong, L. H. (2000). Raising awareness about marital expectations: Are unrealistic beliefs changed by integrative teaching? *Family Relations*, 49(1), 71–76. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2000.00071.x>
- Sharpe, D. ve Taylor, J. K. (1999). An examination of variables from a social developmental model to explain physical and psychological dating violence. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 31, 165–175. <https://doi.org/10.1037/h0087085>
- Sharpsteen, D. J. ve Kirkpatrick, L. A. (1997). Romantic jealousy and adult romantic attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 627–640. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.72.3.627>
- Shi, L. (2003). The association between adult attachment styles and conflict resolution in romantic relationships. *The American Journal of Family Therapy*, 31(3), 143–157. <https://doi.org/10.1080/01926180301120>
- Souza, A. C. D., Alexandre, N. M. C. ve Guirardello, E. D. B. (2017). Psychometric properties in instruments evaluation of reliability and validity. *Epidemiologia e Serviços de Saúde*, 26, 649-659. <https://doi.org/10.5123/S1679-49742017000300022>
- Spielmann, S. S., MacDonald, G., Maxwell, J. A., Joel, S., Peragine, D., Muise, A. ve Impett, E. A. (2013). Settling for less out of fear of being single. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(6), 1049. <https://doi.org/10.1037/a0034628>
- Sprecher, S. ve Metts, S. (1989). Development of the Romantic Beliefs Scale and examination of the effects of gender and gender-role orientation. *Journal of Social*

and Personal Relationships, 6, 387–411.

<https://doi.org/10.1177/0265407589064001>

Stackert, R. A. ve Bursik, K. (2003). Why am I unsatisfied? Adult attachment style, gendered irrational relationship beliefs, and young adult romantic relationship satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 34(8), 1419–1429.

[https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(02\)00124-1](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(02)00124-1)

Stephenson, V. L., Wickham, B. M. ve Copezza, N. M. (2018). Psychological abuse in the context of social media. *Violence and Gender*, 5(3), 129–134.

<https://doi.org/10.1089/vio.2017.0061>

Stets, J. E. ve Pirog-Good, M. A. (1987). Violence in dating relationships. *Social Psychology Quarterly*, 50(3), 237–246. <https://doi.org/10.2307/2786824>

Stonard, K. E., Bowen, E., Walker, K. ve Price, S. A. (2017). “They’ll always find a way to get to you”: Technology use in adolescent romantic relationships and its role in dating violence and abuse. *Journal of Interpersonal Violence*, 32(14), 2083–2117.

<https://doi.org/10.1177/0886260515590787>

Straight, E. S., Harper, F. W. ve Arias, I. (2003). The impact of partner psychological abuse on health behaviors and health status in college women. *Journal of Interpersonal Violence*, 18(9), 1035–1054.

<https://doi.org/10.1177/0886260503254512>

Straus, M. A. (1979). Measuring intrafamily conflict and violence: The Conflict Tactics (CT) Scales. *Journal of Marriage and the Family*, 41(1), 75–88.

<https://doi.org/10.2307/351733>

- Straus, M. A. (2008). Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. *Children and Youth Services Review*, 30(3), 252–275. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2007.10.004>
- Straus, M. A. ve Savage, S. A. (2005). Neglectful behavior by parents in the life history of university students in 17 countries and its relation to violence against dating partners. *Child Maltreatment*, 10(2), 124–135. <https://doi.org/10.1177/1077559505275507>
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6. Baskı). Pearson Education.
- Taccini, F. ve Mannarini, S. (2024). Unveiling the traumatic impact of cyber dating abuse and offline intimate partner violence: Exploring the mediating role of adult attachment. *Scientific Reports*, 14(1), 21222. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-68759-z>
- Taft, C. T., O'Farrell, T. J., Torres, S. E., Panuzio, J., Monson, C. M., Murphy, M. ve Murphy, C. M. (2006). Examining the correlates of psychological aggression among a community sample of couples. *Journal of Family Psychology*, 20(4), 581–588. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.20.4.581>
- Taquette, S. R. ve Monteiro, D. L. M. (2019). Causes and consequences of adolescent dating violence: A systematic review. *Journal of Injury & Violence Research*, 11(2), 137–147. <https://doi.org/10.5249/jivr.v11i2.1061>
- Temple, J. R., Choi, H. J., Brem, M., Wolford-Clevenger, C., Stuart, G. L., Peskin, M. F. ve Elmquist, J. (2016). The temporal association between traditional and cyber

dating abuse among adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 45, 340–349.

<https://doi.org/10.1007/s10964-015-0380-3>

Terzi, H. (2022). *Romantic break-ups in young adulthood: The connotations, predictors, and common reasons* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

Tezcan, M. (1999). Ülkemizde aile içi töre ya da namus cinayetleri. *T. C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü* içinde (ss. 21–27).

Tjaden, P. G. ve Thoennes, N. (1998). *Stalking in America: Findings from the National Violence Against Women Survey*. US Department of Justice, National Institute of Justice.

Toplu, E. ve Hatipoğlu-Sümer, Z. (2011). Flört ilişkisinde şiddetin yaygınlığı ve türleri [Bildiri sunumu]. XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, İzmir.

Toplu-Demirtaş, E. (2022). Yakın ilişkiler. S. B. Özgülük Üçok (Ed.), *Yakın ilişkilerin karanlık yüzü: Yakın partner şiddeti* içinde (ss. 333–368). Nobel Akademik Yayıncılık.

Toplu-Demirtaş, E. ve Fincham, F. (2020). I don't have power, and I want more: Psychological, physical, and sexual dating violence perpetration among college students. *Journal of Interpersonal Violence*. Advance online publication.

<https://doi.org/10.1177/0886260520951319>

Toplu-Demirtaş, E. ve Fincham, F. D. (2022). I don't have power, and I want more: Psychological, physical, and sexual dating violence perpetration among college students. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(13–14), NP11490–NP11519.

<https://doi.org/10.1177/0886260520951319>

- Toplu-Demirtaş, E. ve Hatipoğlu-Sümer, Z. (2021). Aggression begets aggression: Psychological dating aggression perpetration in young adults from the perspective of intergenerational transmission of violence. *Current Psychology*. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-02461-5>
- Toplu-Demirtaş, E. ve Hatipoğlu-Sümer, Z. (2022). Psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetini ölçmek: Beliren yetişkinlerin flört şiddeti yaşantıları. *Humanistic Perspective*, 4(2), 408–432. <https://doi.org/10.47793/hp.1079451>
- Toplu-Demirtaş, E., Akcabozan-Kayabol, N. B., Araci-Iyiaydin, A. ve Fincham, F. D. (2022). Unraveling the roles of distrust, suspicion of infidelity, and jealousy in cyber dating abuse perpetration: An attachment theory perspective. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(3–4), NP1432–NP1462. <https://doi.org/10.1177/0886260520927505>
- Toplu-Demirtaş, E., Sümer, Z. H. ve Murphy, C. M. (2018). Turkish version of the Multidimensional Measure of Emotional Abuse: Preliminary psychometrics in college students. *Violence and Victims*, 33(2), 275–295. <http://dx.doi.org/10.1891/0886-6708.VV-D-16-00087>
- Toprak, S. ve Ersoy, G. (2017). Femicide in Turkey between 2000 and 2010. *PLOS ONE*, 12(8), e0182409. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0182409>
- Torres, J. G., Schumm, J. A., Weatherill, R. P., Taft, C. T., Cunningham, K. C. ve Murphy, C. M. (2012). Attitudinal correlates of physical and psychological aggression perpetration and victimization in dating relationships. *Partner Abuse*, 3, 76–88. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.3.1.76>

- Türk, B., Hamzaoğlu, N. ve Yayak, A. (2020). Flört şiddeti üzerine bir inceleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 17(1), 73–81.
<https://doi.org/10.5336/forensic.2019-70929>
- Ullman, J. B. (2001). Structural equation modeling. B. G. Tabachnick ve L. S. Fidell (Eds.), *Using multivariate statistics* içinde (4. Baskı, ss. 653–771). Allyn & Bacon.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G. ve Bilir, O. (2014). Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde stratejik bir başlangıç noktası: Partner şiddeti. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 362–387. <https://doi.org/10.14687/IJHS.V11I2.2942>
- Van Ouytsel, J., Ponnet, K. ve Walrave, M. (2017). The associations of adolescents' dating violence victimization, well-being and engagement in risk behaviors. *Journal of Adolescence*, 55, 66–71.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2016.12.005>
- Van Ouytsel, J., Ponnet, K., Walrave, M. ve Temple, J. R. (2016a). Adolescent cyber dating abuse victimization and its associations with substance use, and sexual behaviors. *Public Health*, 135, 147–151.
<https://doi.org/10.1016/j.puhe.2016.02.011>
- Van Ouytsel, J., Van Gool, E., Walrave, M., Ponnet, K. ve Peeters, E. (2016b). Exploring the role of social networking sites within adolescent romantic relationships and dating experiences. *Computers in Human Behavior*, 55, 76–86.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.08.042>
- Vannier, S. A. ve O’Sullivan, L. F. (2016). Passion, connection, and destiny: How romantic expectations help predict satisfaction and commitment in young adults’

- dating relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 34(2), 235–257. <https://doi.org/10.1177/0265407516631156>
- Velotti, P., Beomonte-Zobel, S., Rogier, G. ve Tambelli, R. (2018). Exploring relationships: A systematic review on intimate partner violence and attachment. *Frontiers in Psychology*, 9, 1166–1208. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01166>
- Viejo, C. (2014). Violencia física en las relaciones sentimentales adolescentes: Hacia la comprensión del fenómeno. *Infancia y Aprendizaje*, 37, 785–815. <https://doi.org/10.1080/02103702.2014.977110>
- Viejo, C., Monks, C. P., Sanchez, V. ve Ortega-Ruiz, R. (2016). Physical dating violence in Spain and the United Kingdom and the importance of relationship quality. *Journal of Interpersonal Violence*, 31(8), 1453–1475. <https://doi.org/10.1177/0886260514567963>
- Víllora, B., Navarro, R. ve Yubero, S. (2019). Abuso online en el noviazgo y su relación con el abuso del móvil, la aceptación de la violencia y los mitos sobre el amor. *Suma Psicológica*, 26(1), 46–54. <https://doi.org/10.14349/sumapsi.2019.v26.n1.6>
- Vivian, D. ve Langhinrichsen-Rohling, J. (1994). Are bi-directionally violent couples mutually victimized? A gender-sensitive comparison. *Violence and Victims*, 9(2), 107–124. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.9.2.107>
- Watkins, L. E., Maldonado, R. C. ve DiLillo, D. (2018). The Cyber Aggression in Relationships Scale: A new multidimensional measure of technology-based intimate partner aggression. *Assessment*, 25(5), 608–626. <https://doi.org/10.1177/1073191116665696>

- White, G. L. ve Mullen, P. E. (1989). *Jealousy: Theory, research, and clinical strategies*. Guilford Press.
- White, M. E. ve Satyen, L. (2015). Cross-cultural differences in intimate partner abuse and depression: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior, 24*, 120–130. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2015.05.005>
- Wolford-Clevenger, C., Zapor, H., Brasfield, H., Febres, J., Elmquist, J., Brem, M. ve Stuart, G. L. (2016). An examination of the Partner Cyber Abuse Questionnaire in a college student sample. *Psychology of Violence, 6*(1), 156–162. <https://doi.org/10.1037/a0039442>
- World Health Organization. (2022). *Violence Prevention Unit: Approach, objectives, and activities, 2022–2026*. Geneva. https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/social-determinants-of-health/who_2022_plv_strategy_2022-2026_finalfile.pdf
- Xu, T., Liu, Y., Sim, C., Cui, X. ve Lin, L. (2025). Jealousy or abuse? Dispositional mindfulness helps Chinese college students understand and save from cyber dating abuse. *Psychological Reports, Advance online publication*. <https://doi.org/10.1177/00332941241308789>
- Yasnita, C. ve Utami, R. H. (2024). The impact of romantic love myths on cyber dating violence victimization among emerging adults in relationships. *Trend: International Journal of Trends in Global Psychological Science and Education, 2*(1), 54–60. <http://dx.doi.org/10.62260/intrend.v2i1.340>
- Yela García, C. (2003). La otra cara del amor: Mitos, paradojas y problemas. *Encuentros En Psicología Social, 1*(2), 263–267.

- Zandbergen, D. L. ve Brown, S. G. (2015). Culture and gender differences in romantic jealousy. *Personality and Individual Differences*, 72, 122–127.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.08.035>
- Zapor, H., Wolford-Clevenger, C., Elmquist, J., Febres, J., Shorey, R. C., Brasfield, H. ve Stuart, G. L. (2017). Psychological aggression committed through technology: A study with dating college students. *Partner Abuse*, 8(2), 127–145.
<https://doi.org/10.1891/1946-6560.8.2.127>
- Zweig, J. M., Dank, M., Lachman, P. ve Yahner, J. (2013). *Technology teen dating violence and abuse, and bullying*. Urban Institute, Justice Policy Center.
<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/243296.pdf>
- Zweig, J. M., Lachman, P., Yahner, J. ve Dank, M. (2014). Correlates of cyber dating abuse among teens. *Journal of Youth and Adolescence*, 43, 1306–1321.
<https://doi.org/10.1007/s10964-013-0047-x>

EKLER

Ek 1. Ölçek Uyarlama Çalışması Bilgilendirilmiş Onam Formu

Sayın gönüllü,

Yüksek Lisans Tezi kapsamında planlanmış olan Ankara Üniversitesi Psikoloji Bölümü Sosyal Psikoloji anabilim dalı bünyesinde Prof. Dr. Ayda Büyüksahin Sunal'ın danışmanlığında Nazlı Karakoçoğlu tarafından gerçekleştirilen araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.

Bu çalışmanın amacı, romantik ilişkiler ile ilgili bir ölçeğin Türkçe uyarlamasını yapmaktır. Çalışmaya üniversitede öğrenim görmekte olan lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri katılım gösterebilmektedir. Çalışmaya katılım sürenizin yaklaşık 5 dakika süreceği düşünülmektedir. Araştırma sürecinde yanıtlamanız istenilen sorular psikolojik ve/veya fiziksel olarak rahatsızlık verici nitelikte değildir. Ancak araştırmanın herhangi bir aşamasında katılmaktan vazgeçmeniz durumunda istediğiniz zaman herhangi bir neden belirtmenize gerek olmadan çalışmadan çekilebilirsiniz. Araştırmayı tamamlamamanız durumunda herhangi bir yaptırım olmayacaktır. Araştırma kapsamında sizden bir ücret talep edilmeyecek veya size bir ödeme yapılmayacaktır.

Bu araştırmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan çıkarılmanız halinde, sizle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez anonimleştikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır. Araştırma hakkında merak ettiğiniz tüm soruları araştırma sonrasında araştırmacı Nazlı Karakoçoğlu'na ulaşım yöneltebilirsiniz.

Araştırmaya katılmayı kabul ediyorsanız lütfen ilgili boşlukları doldurunuz. Değerli katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

Yukarıda yer alan bilgileri okudum. Çalışmaya katılmayı seçmekte özgür olduğum, araştırmanın herhangi bir aşamasında çalışmaya katılmaktan vazgeçebileceğim, bunun sonucunda herhangi bir yaptırım ile karşılaşmayacağım bana aktarıldı. Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.

Araştırmacı

Nazlı Karakoçoğlu

Danışman

Prof. Dr. Ayda Büyüksahin Sunal

Evet (katılmayı kabul ediyorum.)

Hayır (katılmayı kabul etmiyorum.)

Ek 2. Ölçek Uyarlama Çalışması Demografik Bilgi Formu

1. Yaşınız: _____

2. Biyolojik cinsiyetiniz:

Kadın Erkek Belirtmek istemiyorum

3. Cinsel Yöneliminiz:

Heteroseksüel Eşcinsel Biseksüel+ Diğer:... Belirtmek istemiyorum

4. Bölümünüz/Fakülteniz: _____

5. Eğitim durumunuz:

Ön lisans öğrencisi
 Lisans öğrencisi
 Yüksek lisans öğrencisi
 Doktora öğrencisi
 Ön lisans/lisans/yüksek lisans/doktora mezunu

6. Aylık geliriniz (Türk lirası olarak belirtiniz.) (Ailenizden ekonomik destek alıyorsanız ailenizin gelirini belirtebilirsiniz.): _____

7. Gelir düzeyinizi nasıl tanımlarsınız?

Düşük Orta Yüksek

8. Yaşamınızın büyük çoğunluğunu nerede geçirdiniz?

Köy Kasaba İlçe Şehir Büyükşehir

9. Annenizin eğitim durumu:

Okuryazar değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü

10. Babanızın eğitim durumu:

Okuryazar değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü

11. Daha önce bir flört (romantik/duygusal) ilişkiniz oldu mu?

Evet

Hayır

Olduysa, en uzun süren flört (romantik/duygusal) ilişkinizin süresi nedir? (Lütfen ay olarak belirtiniz)

.....ay

12. Şu anda bir flört (romantik/duygusal) ilişkiniz var mı?

Var

Yok

Varsa, ne kadar süredir devam ediyor? (Lütfen ay olarak belirtiniz)

.....ay

13. Aşağıdaki derecelerden hangisi şu anki flört (romantik/duygusal) ilişkinizi en iyi tanımlar? (1= Geçici/Öylesine, 4= Bilmiyorum/Kararsızım, 7= Düzenli/Ciddi olacak şekilde)

1 2 3 4 5 6 7

14. Şu anda yaşadığınız ilişki için hangisi uygundur?

Flört

Söz/Nişan

Evli

15. Partnerinizle birlikte mi yaşıyorsunuz?

Evet

Hayır

Ek 3. Kıskançlık İyidir Ölçeği

Lütfen aşağıdaki maddelere katılma düzeyinizi 1-Kesinlikle Katılmıyorum, 6-Kesinlikle Katılıyorum olacak şekilde belirtiniz.

	Kesinlikle katılmıyorum					Kesinlikle katılıyorum
	1.	2	3	4	5	6.
1. Bir ilişkide kıskançlık, çiftlerin birbirlerini gerçekten sevdiklerinin bir işaretidir.						
2. Bir ilişkide biri kıskançsa bu onun ilişkisini önemseydiğinin bir işaretidir.						
3. Kıskançlık partnerler arasında deneyimlenen olumlu bir duygudur.						
4. Eğer bir ilişkide kıskançlık yoksa ilişkideki kıvılcım kaybolmuş demektir.						
5. Kıskançlık, işlevsel olmayan (sorunlu) bir ilişkinin işaretidir.						
6. Kıskançlık ilişkileri mahveder.						
7. Kıskançlık tutkunun bir işaretidir.						
8. Kıskançlığın olmadığı bir ilişki sıkıcıdır.						
9. Kıskançlığın olmaması ilişkiler için sağlıklıdır.						
10. Kıskançlık sağlıklı romantik ilişkilerin normal bir parçasıdır.						

Ek 4. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği

Aşağıdaki ifadelerin size ne kadar uygun olduğunu aşağıdaki ölçek üzerinde işaretleyiniz. Lütfen maddeleri okurken “X” harfinin yerine romantik ilişkide bulunduğunuz kişinin adını koyunuz. Eğer hali hazırda romantik ilişkide olduğunuz bir kişi bulunmuyorsa, geçmiş romantik ilişkinizi düşünerek ölçeği işaretleyiniz.

	1-----2-----3-----4-----5-----6-----7							
	Sevinirim				Üzülürüm			
1. X size karşı cinsten bir başkasının ne kadar iyi görüldüğü hakkında yorum yapıyorsa.	1	2	3	4	5	6	7	
2. X karşı cinsten birisiyle konuşmak için aşırı ilgi ve heyecan gösterirse.	1	2	3	4	5	6	7	
3. X karşı cinsten birisine sıcak bir tavırla gülümserse.	1	2	3	4	5	6	7	
4. X karşı cinsten birisiyle flört ederse.	1	2	3	4	5	6	7	
5. Karşı cinsten birisi X’le çıkarsa.	1	2	3	4	5	6	7	
6. X karşı cinsten birisini kucaklar ve öperse.	1	2	3	4	5	6	7	
7. X karşı cinsten biriyle çok yakın çalışırsa.	1	2	3	4	5	6	7	

	1-----2-----3-----4-----5-----6-----7							
	Beni tanımlamıyor				Beni tanımlıyor			
8. X’in çekmecelerini, el çantasını ve ceplerini kontrol ederim.	1	2	3	4	5	6	7	
9. X’i hiç beklemediği zamanlarda orada olup olmadığını anlamak için ararım.	1	2	3	4	5	6	7	
10. X’e geçmişteki ve bugünkü romantik ilişkileri hakkında sorular sorarım.	1	2	3	4	5	6	7	
11. Eğer X karşı cinsten birisine ilgi gösterirse onun hakkında kötü şeyler söylerim.	1	2	3	4	5	6	7	
12. X’i telefon konuşmaları hakkında sorgularım.	1	2	3	4	5	6	7	
13. X’e nerede olduğu konusunda sorular sorarım.	1	2	3	4	5	6	7	
14. X’i ne zaman karşı cinsten biriyle konuşurken görsem araya girerim.	1	2	3	4	5	6	7	
15. Sadece yanında kim olduğunu görmek için X’e sürpriz ziyaretler yaparım.	1	2	3	4	5	6	7	
16. X’in karşı cinsten birisiyle gizlice görüştüğünden şüphe ediyorum.	1	2	3	4	5	6	7	
17. Karşı cinsten birisinin X’in peşinden koşuyor olmasından kaygı duyuyorum.	1	2	3	4	5	6	7	
18. X’in başka birisinden etkilenmiş olmasından şüpheleniyorum.	1	2	3	4	5	6	7	
19. X’in benim arkamdan karşı cinsten bir başkasıyla fiziksel yakınlık kurmuş olmasından kuşkulaniyorum.	1	2	3	4	5	6	7	
20. Karşı cinsten bazı insanların X’e romantik ilgi duyuyor olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7	
21. X’in gizlice karşı cinsten birisiyle romantik yakınlık kurmakta olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7	
22. Karşı cinsten birisinin X’i ayarttığından endişe ediyorum.	1	2	3	4	5	6	7	

23. X'in karşı cinse aşırı tutkun olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---	---

Ek 5. Romantik İnançlar Ölçeği

Aşağıda romantik ilişkilere yönelik bireylerin benimsedikleri bazı düşünceler bulunmaktadır. Lütfen her bir cümleyi dikkatle okuyup, bu düşüncelere ne kadar katıldığınızı belirleyiniz.

	Hiç Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Birine aşık olursam, ailem ve arkadaşlarım bu ilişkiyi onaylamasa da kendimi ona adarım.					
2. Gerçek aşkı bir kere yaşadktan sonra, onu bir daha bir başkasıyla aynı derecede yaşayamam.					
3. Gerçek aşkın sonsuza dek süreceğine inanırım.					
4. Birine aşık olursam, her türlü engele rağmen o ilişkiyi yürütebilirim.					
5. Gerçek aşkı bulduğumu, onunla tanışır tanışmaz anlarım.					
6. Uzun süreli bir ilişki için tercih ettiğim kişiyle ilgili öğrendiğim her yeni şeyin beni mutlu edeceğinden eminim.					
7. Gerçek aşkımla olan ilişkim, mükemmel yakın olacaktır.					
8. Birine aşık olursam, bu ilişkiye karşı çıkılmasına, aramızdaki fiziksel mesafeye ya da herhangi bir başka engele rağmen onunla birlikte olmanın bir yolunu bulurum.					
9. Benim için sadece bir tek gerçek aşk olacaktır.					
10. Benim için gerçekten anlamlı bir ilişkim varsa, parasızlık, fiziksel mesafe, kariyer çatışmaları gibi her türlü engelin üstesinden gelinebilir.					
11. Doğru kişiyle tanışırsam, hemen aşık olabilirim.					
12. Aşık olduğum kişi mükemmel bir sevgili olacaktır; örneğin oldukça hoşgörülü, sevgi dolu ve anlayışlı olacaktır.					
13. Birbirimize gerçekten aşıksak, doğabilecek tüm sorun ve farklılıkların üstesinden gelebileceğimize inanıyorum.					

Ek 6. Ana Çalışma Bilgilendirilmiş Onam Formu

Sayın gönüllü,

Yüksek Lisans Tezi kapsamında planlanmış olan Ankara Üniversitesi Psikoloji Bölümü Sosyal Psikoloji anabilim dalı bünyesinde Prof. Dr. Ayda Büyüksahin Sunal'ın danışmanlığında Nazlı Karakoçoğlu tarafından gerçekleştirilen araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.

Bu çalışmanın amacı, bireylerin ilişki yaşantıları ve ilişkilere yönelik inançları arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Çalışmaya üniversitede öğrenim görmekte olan lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri ve en az 6 aydır ilişkisi olan bireyler katılım gösterebilmektedir. Çalışmanın yaklaşık 280 gönüllüyle yürütülmesi planlanmaktadır. Çalışmaya katılım sürenizin yaklaşık 10 dakika süreceği düşünülmektedir. Araştırma sürecinde yanıtlamanız istenilen sorular psikolojik ve/veya fiziksel olarak rahatsızlık verici nitelikte değildir. Ancak araştırmanın herhangi bir aşamasında katılmaktan vazgeçmeniz durumunda istediğiniz zaman herhangi bir neden belirtmenize gerek olmadan çalışmadan çekilebilirsiniz. Araştırmayı tamamlamamanız durumunda herhangi bir yaptırım olmayacaktır. Araştırma kapsamında sizden bir ücret talep edilmeyecek veya size bir ödeme yapılmayacaktır.

Bu araştırmada yer almak tümüyle sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra yarıda bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan çıkarılmanız halinde, sizle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez anonimleştikten sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır. Araştırma hakkında merak ettiğiniz tüm soruları araştırma sonrasında araştırmacı Nazlı Karakoçoğlu'na ulaşım yöneltebilirsiniz.

Araştırmaya katılmayı kabul ediyorsanız lütfen ilgili boşlukları doldurunuz. Değerli katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

Yukarıda yer alan bilgileri okudum. Çalışmaya katılmayı seçmekte özgür olduğum, araştırmanın herhangi bir aşamasında çalışmaya katılmaktan vazgeçebileceğim, bunun sonucunda herhangi bir yaptırım ile karşılaşmayacağım bana aktarıldı. Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.

Araştırmacı

Nazlı Karakoçoğlu

Danışman

Prof. Dr. Ayda Büyüksahin Sunal

Evet (katılmayı kabul ediyorum.)

Hayır (katılmayı kabul etmiyorum.)

Ek 7. Ana Çalışma Demografik Bilgi Formu

1. Yaşınız: _____

2. Biyolojik cinsiyetiniz:

Kadın Erkek Belirtmek istemiyorum

3. Cinsel Yöneliminiz:

Heteroseksüel Eşcinsel Biseksüel+ Diğer:... Belirtmek istemiyorum

4. Bölümünüz/Fakülteniz: _____

5. Eğitim durumunuz:

Ön lisans öğrencisi
 Lisans öğrencisi
 Yüksek lisans öğrencisi
 Doktora öğrencisi
 Ön lisans/lisans/yüksek lisans/doktora mezunu

6. Aylık geliriniz (Türk lirası olarak belirtiniz.) (Ailenizden ekonomik destek alıyorsanız ailenizin gelirini belirtebilirsiniz.): _____

7. Gelir düzeyinizi nasıl tanımlarsınız?

Düşük Orta Yüksek

8. Yaşamınızın büyük çoğunluğunu nerede geçirdiniz?

Köy Kasaba İlçe Şehir Büyükşehir

9. Annenizin eğitim durumu:

Okuryazar değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü

10. Babanızın eğitim durumu:

Okuryazar değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü

11. Daha önce bir flört (romantik/duygusal) ilişkiniz oldu mu?

Evet

Hayır

Olduysa, en uzun süren flört (romantik/duygusal) ilişkinizin süresi nedir? (Lütfen ay olarak belirtiniz)

.....ay

12. Bugüne kadar sizin için önemli kaç flört (romantik/duygusal) ilişkiniz oldu?

13. Şu anda bir flört (romantik/duygusal) ilişkiniz var mı?

Var

Yok

14. Varsa, ne kadar süredir devam ediyor?

0-5 ay

6 ay-1 yıl

2-5 yıl

6 yıldan fazla

15. Aşağıdaki derecelerden hangisi şu anki flört (romantik/duygusal) ilişkinizi en iyi tanımlar? (1= Geçici/Öylesine, 4= Bilmiyorum/Kararsızım, 7= Düzenli/Ciddi olacak şekilde)

1

2

3

4

5

6

7

16. Partnerinizle internet ortamında mı tanıştınız?

Evet

Hayır

17. Partnerinizle aynı ilde mi yaşıyorsunuz?

Evet

Hayır

18. Partnerinizle birlikte mi yaşıyorsunuz?

Evet

Hayır

19. Partnerinizle ne sıklıkta yüz yüze görüşüyorsunuz?

Her gün

Haftada en az üç kez

Haftada bir ya da iki kez

İki haftada bir kez

Ayda bir kez

Daha seyrek

20. Şu anda yaşadığınız ilişki için hangisi uygundur?

Flört

Söz/Nişan

Evli

21. Herhangi bir sosyal medya platformu kullanıyor musunuz?

Evet

Hayır

22. Cevabınız evetse, günlük ortalama sosyal medya (Instagram, Facebook, Twitter vs.) kullanım süreniz nedir? Lütfen dakika veya saat olarak belirtiniz. (x dk, x saat gibi)_____

23. Günlük ortalama mesajlaşma uygulamalarını (WhatsApp, Telegram, SMS vs.) kullanım süreniz nedir? Lütfen dakika veya saat olarak belirtiniz. (x dk, x saat gibi)_____

Ek 8. Romantik Aşk Mitleri Ölçeği

Romantik aşka dair aşağıdaki ifadelere ne düzeyde katıldığınızı belirtiniz.

	1	2	3	4	5
1. Bir yerlerde, her insanın kaderinde birisi vardır.					
2. Aşkın gözü kördür.					
3. Kıskançlık, aşkın bir göstergesidir.					
4. Gerçek aşk, her engeli aşabilir.					
5. Seven insan, sevdiğini incitir.					
6. Kavga aşkın tuzu biberidir.					
7. Kıskançlık yoksa aşk da yoktur.					
8. Sonunda aşk daima kazanır.					
9. Aşık olmak acı çekmektir.					
10. Aşk her şeyi affeder.					

Ek 9. İlişki Temelli Öz-Saygı Ölçeği

Aşağıda kişilerin romantik ilişkilerinde hissedebilecekleri bazı ifadelere yer verilmiştir. Lütfen her bir ifadenin size ne derecede uyduğunu 1 ile 5 arasında işaretleyiniz. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Sizin durumunuzu yansıttığını düşündüğünüz rakam bizim için en doğru yanıttır.

1 Bana hiç uymuyor 2 3 Bana kısmen uyuyor 4 5 Bana çok uyuyor

	1	2	3	4	5
1. Sevgilimle iyi anlaşmış olduğumuzu düşündüğümde kendimle ilgili daha iyi hissederim.					
2. Sevgilimle aramdaki duygusal bağı hissettiğimde kendimle ilgili daha iyi hissederim.					
3. İlişkimin ne kadar başarılı olduğu öz-değerimin önemli bir ölçütüdür.					
4. Öz-değerimle ilgili hislerim ilişkimin ne kadar iyi gittiğine bağlıdır.					
5. İlişkim iyi gittiğinde, genel olarak kendimi daha iyi hissederim.					
6. İlişkim yarın bitecek olsaydı, bunun kendimle ilgili hislerimi etkilemesine izin vermezdim.					
7. İlişkimde işler yolunda gitmediği zamanlarda öz-değerim etkilenmez.					
8. Sevgilimle kavga ettiğim zamanlarda, kendimle ilgili genel olarak kötü hissederim.					
9. İlişkim kötüye gittiğinde, öz-değerimle ilgili hislerim etkilenmez.					
10. Başkaları sevgilimle iyi bir ilişkim olduğunu söylediğinde kendimi daha iyi hissederim.					
11. Sevgilim beni eleştirdiğinde ya da benimle ilgili hayal kırıklığına uğramış gözükteğinde kendimi gerçekten kötü hissederim.					

Ek 10. Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği

Aşağıda, partnerinizle ilişkinizdeki son altı ayı düşünerek yanıtlamanız istenen maddeler verilmiştir. Her bir madde için iki yanıt vermeniz gerekmektedir. “Siz” yazan satırda, belirtilen davranışı sizin ne sıklıkta yaptığınızı gösteren rakamı daire içine alarak işaretleyiniz. “Partneriniz” yazan satırda ise belirtilen davranışı, partnerinizin ne sıklıkta yaptığını gösteren rakamı daire içine alarak işaretleyiniz. Eğer siz ya da partneriniz bu davranışlardan birini son altı ay içinde göstermediyseniz ama daha önceden yaptıysanız 7’yi işaretleyiniz.

- (1) Bir kere (4) 6-10 kere (7) Son altı ayda olmadı ama daha önce oldu
(2) İki kere (5) 11-20 kere (0) Hiçbir zaman olmadı
(3) 3-5 kere (6) 20 kereden fazla

	Bir kere	İki kere	3-5 kere	6-10 kere	11-20 kere	20 + kere	Son 6 ayda	Hiç
1. Partnerime şüpheli bir tavırla nerede veya kimlerle birlikte olduğumu sordum.	1	2	3	4	5	6	7	0
2. Partnerim bana şüpheli bir tavırla nerede veya kimlerle birlikte olduğumu sordu.								
3. Partnerimin kişisel eşyalarını gizlice karıştırdım.								
4. Partnerim kişisel eşyalarımı gizlice karıştırdı.								
5. Partnerimin bazı arkadaşları veya aile üyeleriyle görüşmesini engellemeye çalıştım.								
6. Partnerim bazı arkadaşlarım veya aile üyelerimle görüşmemi engellemeye çalıştı.								
7. Partnerimin, arkadaşları ile çok fazla zaman geçirmesinden şikayet ettim.								
8. Partnerim, arkadaşlarım ile çok fazla zaman geçirmemden şikayet etti.								
9. Partnerime, bana haber vermeden bir yere gittiği için kızdım.								
10. Partnerim, ona haber vermeden bir yere gittiğim için kızdı.								
11. Partnerimi birlikte yeterince vakit geçiremediğimiz için suçlu hissettirmeye çalıştım.								
12. Partnerim beni birlikte yeterince vakit geçiremediğimiz için suçlu hissettirmeye çalıştı.								
13. Partnerimin nerede veya kimlerle birlikte olduğunu arkadaşlarına veya akrabalarına sorarak kontrol ettim.								
14. Partnerim nerede veya kimlerle birlikte olduğumu arkadaşlarıma veya akrabalarıma sorarak kontrol etti.								
15. Partnerimin aptal olduğunu söyledim ya da ima ettim.								
16. Partnerim benim aptal olduğumu söyledi ya da ima etti.								
17. Partnerime onun değersiz olduğunu söyledim.								

18. Partnerim bana değersiz olduğumu söyledi.									
19. Partnerime çirkin olduğumu söyledim.									
20. Partnerim bana çirkin olduğumu söyledi.									
21. Partnerimin dış görünüşünü eleştirdim.									
22. Partnerim benim dış görünüşümü eleştirdi.									
23. Partnerime zavallı, başarısız ya da benzeri bir ifade ile hitap ettim.									
24. Partnerim bana zavallı, başarısız ya da benzeri bir ifade ile hitap etti.									
25. Partnerimi diğer insanların önünde küçük düşürdüm.									
26. Partnerim beni diğer insanların önünde küçük düşürdü.									
27. Partnerime bir başka kişinin ondan daha iyi bir eş/sevgili olacağını söyledim.									
28. Partnerim bana bir başka kişinin benden daha iyi bir eş/sevgili olacağını söyledi.									
29. Konuşamayacak ya da konuşmayı istemeyecek kadar sınırlandım.									
30. Partnerim konuşamayacak ya da konuşmayı istemeyecek kadar sınırlendi.									
31. Kızdığımında partnerime soğuk ya da mesafeli davrandım.									
32. Kızdığında partnerim bana karşı soğuk ya da mesafeli davrandı.									
33. Bir sorun hakkında herhangi bir tartışma yapmayı reddettim.									
34. Partnerim bir sorun hakkında herhangi bir tartışma yapmayı reddetti.									
35. Partnerim bir sorun hakkında tartışmaya çalışırken kasıtlı olarak konuyu değiştirdim.									
36. Ben bir sorun hakkında tartışmaya çalışırken partnerim kasıtlı olarak konuyu değiştirdi.									
37. Partnerim için önemli olan bir sorunun varlığını reddettim.									
38. Partnerim benim için önemli olan bir sorunun varlığını reddetti.									
39. Bir konu hakkında konuşmayı reddettim ya da surat astım/küstüm.									
40. Partnerim bir konu hakkında konuşmayı reddetti ya da surat astı/küstü.									
41. Bir çatışma ya da anlaşmazlık anında kasıtlı olarak partnerimden uzak durdum.									
42. Bir çatışma ya da anlaşmazlık anında kasıtlı olarak partnerim benden uzak durdu.									
43. Partnerimi korkutacak kadar öfkelen dim.									
44. Partnerim beni korkutacak kadar öfkelen di.									
45. Partnerime fikirlerimi saldırganca direktmeye çalıştım.									
46. Partnerim bana fikirlerini saldırganca direktmeye çalıştı.									

47. Partnerimi vurmakla/dövmekle tehdit ettim.									
48. Partnerim beni vurmakla/dövmekle tehdit etti.									
49. Partnerimi bir şey fırlatmakla tehdit ettim.									
50. Partnerim beni bir şey fırlatmakla tehdit etti.									
51. Partnerimin önünde bir şeyler fırlattım, bir şeyleri kırıp döktüm, tekmeledim ya da bir şeylere vurdum.									
52. Partnerim benim önümde bir şeyler fırlattı, bir şeyleri kırıp döktü, tekmeledi ya da bir şeylere vurdu.									
53. Partnerimi korkutmak için tehlikeli bir şekilde araba kullandım.									
54. Partnerim beni korkutmak için tehlikeli bir şekilde araba kullandı.									
55. Bir çatışma ya da anlaşmazlık anında partnerimin tepesinde dikildim veya etrafında dolanıp durdum.									
56. Bir çatışma ya da anlaşmazlık anında partnerim tepemde dikildi veya etrafımda dolanıp durdu.									

Ek 11. Siber Flört İstismarı Ölçeği

Aşağıda siz, partneriniz veya eski partneriniz tarafından, yeni teknoloji kullanımına ilişkin (İnternet, sosyal ağlar, e-posta, Whatsapp, kısa mesaj, arama gibi mobil uygulamalar) sergilenebilecek davranışların bir listesi sunulmuştur. Lütfen sizin ve partnerinizin son 1 yılda bunlardan herhangi birini kaç kez yaptığını işaretleyiniz.

1 = Hiç: Bu bizim ilişkimizde hiç olmadı. 4 = Bazen: 3 ile 10 kere arasında oldu.

2 = Geçen yıl değil, ama daha önce bir

5 = Sık sık: 11 ile 20 kere arasında oldu.

kere oldu.

3 = Nadiren: Bir ya da iki kere oldu.

6= Genellikle: 20 kereden fazla oldu.

	1	2	3	4	5	6
1. Birlikte olduğum kişi, sosyal medya durum güncellemelerini kontrol etti.						
2. Birlikte olduğum kişinin sosyal medya durum güncellemelerini kontrol ettim.						
3. Birlikte olduğum kişi, bana fiziksel olarak zarar vereceğine dair beni tehdit etmek için yeni teknolojileri kullandı.						
4. Birlikte olduğum kişiyi, ona fiziksel olarak zarar vereceğime dair tehdit etmek için yeni teknolojileri kullandım.						
5. Birlikte olduğum kişi, bana sorun yaratmak için sosyal medyada benim sahte bir profilimi oluşturdu.						
6. Birlikte olduğum kişiye sorun yaratmak için sosyal medyada onun sahte profilini oluşturdu.						
7. Birlikte olduğum kişi, beni rezil etmek ya da küçük düşürmek için sosyal medyada profilime yorum yazdı.						
8. Birlikte olduğum kişiyi rezil etmek veya küçük düşürmek için sosyal medyada profiline yorum yazdım.						
9. Birlikte olduğum kişi, mesajlarıma ve/veya kişilerime göz atmak için iznim dışında şifrelerimi (telefon, sosyal medya, e-posta) kullandı.						
10. Birlikte olduğum kişinin mesajlarına ve/veya kişilerine göz atmak için izni dışında şifrelerini (telefon, sosyal medya, e-posta) kullandım.						
11. Birlikte olduğum kişi, yeni teknolojileri kullanarak benimle ilgili sırları veya sakıncalı bilgileri yaydı.						
12. Birlikte olduğum kişinin sırlarını veya sakıncalı bilgilerini, yeni teknolojileri kullanarak yaydım.						
13. Birlikte olduğum kişi, mobil uygulamalara son bağlanma zamanımı kontrol etti.						

14. Birlikte olduğum kişinin, mobil uygulamalara son bağlanma zamanını kontrol ettim.					
15. Birlikte olduğum kişi yeni teknolojileri kullanarak beni, hakkımdaki sırları veya sakıncalı bilgileri yaymakla tehdit etti.					
16. Yeni teknolojileri kullanarak birlikte olduğum kişiyi, onun sırlarını veya sakıncalı bilgilerini yaymakla tehdit ettim.					
17. Birlikte olduğum kişi “ben” gibi davranarak sorun yaratmak için yeni teknolojileri kullandı.					
18. Birlikte olduğum “kişi” gibi davranarak sorun yaratmak için yeni teknolojileri kullandım.					
19. Birlikte olduğum kişi yeni teknolojileri kullanarak, beni aşağılayıcı ve küçük düşürücü mesajlar gönderdi.					
20. Yeni teknolojileri kullanarak, birlikte olduğum kişiyi aşağılayıcı ve küçük düşürücü mesajlar gönderdim.					
21. Birlikte olduğum kişi iznim olmadan, sosyal medya hesaplarımı, WhatsApp’ımı veya e-postamı inceledi.					
22. Birlikte olduğum kişinin izni olmadan, onun sosyal medya hesaplarımı, WhatsApp’ımı veya e-postasını inceledim.					
23. Birlikte olduğum kişi bana ait fotoğraf, görüntü, video veya cinsel içeriği iznim olmadan başkalarına gönderdi.					
24. Birlikte olduğum kişiye ait fotoğraf, görüntü, video veya cinsel içeriği onun izni olmadan başkalarına gönderdim.					
25. Birlikte olduğum kişi nerede ve kimle olduğumu kontrol etmek için yeni teknolojileri kullandı.					
26. Birlikte olduğum kişinin nerede ve kimle olduğunu kontrol etmek için yeni teknolojileri kullandım.					
27. Birlikte olduğum kişi onun çağrı ve mesajlarını hemen yanıtlamam için yeni teknolojileri kullanarak beni tehdit etti.					
28. Birlikte olduğum kişiyi çağrı ve mesajlarımı hemen yanıtlaması için yeni teknolojileri kullanarak tehdit ettim.					
29. Birlikte olduğum kişi beni sınamak için, yeni teknolojileri kullanarak başka biriymiş gibi davrandı.					
30. Birlikte olduğum kişiyi sınamak için yeni teknolojileri kullanarak başka biriymişim gibi davrandım.					
31. Birlikte olduğum kişi, beni incitmek veya küçük düşürmek amacı ile sosyal medya durum güncellemelerinde bana gönderme yapan müzik, şiir, söz paylaştı.					

32. Birlikte olduğum kişiyi incitmek veya küçük düşürmek için sosyal medya durum güncellemelerimde ona gönderme yapan müzik, şiir, söz paylaştım.					
33. Birlikte olduğum kişi telefonumu iznim dışında kontrol etti.					
34. Birlikte olduğum kişinin telefonunu izni dışında kontrol ettim.					
35. Birlikte olduğum kişi alay etmek amacıyla yeni teknolojileri kullanarak hakkımda söylentiler, dedikodu ve şakalar yaydı.					
36. Birlikte olduğum kişi ile alay etmek amacıyla, yeni teknolojileri kullanarak hakkında söylenti, dedikodu ve şakalar yaydım.					
37. Birlikte olduğum kişi nerede ve kiminle olduğumu kontrol etmek için beni telefonla çok fazla aradı.					
38. Birlikte olduğum kişinin nerede ve kiminle olduğunu kontrol etmek için onu telefonla çok fazla aradım.					
39. Birlikte olduğum kişi sosyal medya hesabımda sahip olduğum arkadaş listemi kontrol etti.					
40. Birlikte olduğum kişinin sosyal medya hesabında sahip olduğu arkadaş listesini kontrol ettim.					

Ek 12. Etik Kurul İzni

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ALT ETİK KURULU KARAR ÖRNEĞİ

Karar Tarihi : 15/12/2023
Toplantı Sayısı : 28
Karar Sayısı : 241

241- Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Psikoloji Bölümü Öğr. Üyesi **Prof. Dr. Ayda B. SUNAL**'ın danışmanlığını yaptığı, yüksek lisans öğrencisi **Nazlı KARAKOÇOĞLU**'nun, "Romantik İlişkilere Yönelik İnançların Psikolojik ve Siber Şiddetle Olan İlişkisinde İlişki Temelli Benlik Saygısının Düzenleyici Rolünün İncelenmesi" başlıklı tezi ile ilgili 28/11/2023 tarihli "İnsan Üzerinde Yapılan Klinik Dışı Araştırmalar Başvuru Formu" Etik Kurulumuzca incelendi.

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Psikoloji Bölümü Öğr. Üyesi **Prof. Dr. Ayda B. SUNAL**'ın danışmanlığını yaptığı, yüksek lisans öğrencisi **Nazlı KARAKOÇOĞLU**'nun, "Romantik İlişkilere Yönelik İnançların Psikolojik ve Siber Şiddetle Olan İlişkisinde İlişki Temelli Benlik Saygısının Düzenleyici Rolünün İncelenmesi" başlıklı tezi ile ilgili araştırma protokolüne uyulması ve etik onay tarihinden itibaren geçerli olması koşuluyla uygulanmasının etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, kıskançlık yanlısı tutumlar ve romantik aşk mitlerine yönelik inançların psikolojik ve siber flört şiddeti ile ilişkilerinde ilişki koşullu benlik saygısının düzenleyici rolünü incelemektir. Bu kapsamda, öncelikle Kıskançlık İyidir Ölçeğinin Türkçeye uyarlanmasına yönelik geçerlik ve güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Ardından, ana çalışma kapsamında en az 6 aydır romantik bir ilişkisi olan 18-30 yaş aralığında 498 üniversite öğrencisine Kıskançlık İyidir Ölçeği, Romantik Aşk Mitleri Ölçeği, İlişki Temelli Öz-Saygı Ölçeği, Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği ve Siber Flört İstismarı Ölçeği uygulanmıştır. Betimleyici istatistiksel analizlerin ardından, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi ve Basit Düzenleyici Değişken Analizi (PROCESS Macro Model 1) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, kıskançlık yanlısı tutumların ve romantik aşk mitlerine yönelik inançların psikolojik ve siber flört şiddeti ile anlamlı düzeyde pozitif ilişkili olduğunu göstermiştir. Ayrıca, ilişki koşullu benlik saygısının; kıskançlık yanlısı tutumlar ve romantik aşk mitlerinin aşkın istismarı boyutu ile psikolojik flört şiddeti uygulama ve maruz kalma arasındaki ilişkilerde düzenleyici bir rol oynadığı görülmüştür. Düzenleyici etkinin yönü incelendiğinde, ilişki koşullu benlik saygısının düşük düzeyinde söz konusu inanç ve tutumların flört şiddetiyle ilişkisinin daha güçlü olduğu; düzenleyici değişkenin düzeyi arttıkça bu ilişkilerin zayıfladığı görülmüştür. Siber flört şiddeti için ise anlamlı bir düzenleyici etki tespit edilmemiştir. Ek olarak, katılımcıların %97.4'ü son altı ay içinde en az bir kez psikolojik flört şiddeti uyguladığını ve %95.8'i maruz kaldığını; %87.4'ü son bir yıl içerisinde siber flört şiddeti uyguladığını, %78.7'si ise maruz kaldığını bildirmiştir. Bulgular, bireylerin romantik ilişkilere dair inanç, tutum ve algılarının flört şiddetiyle ilişkili olabileceğini göstermektedir. Psikolojik ve siber flört şiddetinin yüksek yaygınlığı, bu davranışların genç yetişkin ilişkilerinde sık karşılaşıldığına işaret etmektedir. Çalışmadan elde edilen sonuçlar, ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmıştır. Mevcut çalışmanın sonuçlarının hem

flört şiddetiyle ilişkili bazı bireysel risk faktörlerini anlamaya hem de özellikle genç yetişkinlere yönelik yürütülecek farkındalık ve müdahale çalışmalarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: kıskançlık yanlısı tutumlar, romantik aşk mitleri, romantik inançlar, ilişki koşullu benlik saygısı, psikolojik flört şiddeti, siber flört şiddeti.

ABSTRACT

The primary aim of this study is to examine the moderating role of relationship-contingent self-esteem in the associations between pro-jealousy attitudes and beliefs in romantic love myths with psychological and cyber dating violence. Accordingly, the Jealousy is Good Scale was adapted into Turkish and its validity and reliability analyses were conducted. The sample of the main study consisted of 498 university students aged between 18–30 who had been in a romantic relationship for at least six months. Participants completed the Jealousy is Good Scale, Romantic Love Myths Scale, Relationship-Contingent Self-Esteem Scale, Multidimensional Measure of Emotional Abuse, and Cyber Dating Abuse Questionnaire. Following descriptive statistical analyses, Pearson Product-Moment Correlation Analysis and Simple Moderation Analysis (Process Macro Model 1) were conducted. The findings indicated that pro-jealousy attitudes and beliefs in romantic love myths were significantly and positively associated with both psychological and cyber dating violence. Furthermore, relationship-contingent self-esteem moderated the associations of pro-jealousy attitudes and the love-abuse dimension of romantic love myths with psychological dating violence, in terms of both perpetration and victimization. Examination of the moderation effect revealed that these associations were stronger among individuals with lower levels of relationship-contingent self-esteem and weaker among those with higher levels. No significant moderating effect was found for cyber dating violence. Additionally, 97.4% of the participants reported psychological dating violence perpetration at least once in the past six months, and 95.8% reported victimization; 87.4% reported cyber dating violence perpetration in the past year, while 78.7% reported victimization. The findings suggest that individuals' beliefs, attitudes, and self-concept related to romantic relationships may be associated with their experiences of dating violence. The high prevalence of psychological and cyber dating violence also highlights the relevance of addressing such behaviors, particularly in young adult

relationships. The results were discussed in relation to the existing literature. It is believed that the study provides a meaningful contribution to understanding individual-level risk factors for dating violence and offers a framework to inform future awareness and intervention efforts targeting young adults.

Keywords: pro-jealousy attitudes, romantic love myths, romantic beliefs, relationship-contingent self-esteem, psychological dating violence, cyber dating violence.